

प्रमुख ६ फलफूल बालीको लाभ-लागत अध्ययन प्रतिवेदन

नेपाल सरकार
कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय
कृषि विभाग

राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र

कीर्तिपुर, काठमाडौं

२०७८

प्रकाशक

राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र, कीर्तिपुर ।

प्रकाशन वर्ष

२०७८

सर्वाधिकार

प्रकाशकमा सुरक्षित ।

लेखकहरू

तारा शर्मा, शरद पाण्डे, याम कुमारी श्रेष्ठ, शान्ता कार्की

सहि उद्धरण

तारा शर्मा, शरद पाण्डे, याम कुमारी श्रेष्ठ, शान्ता कार्की (२०७८) प्रमुख ६ फलफूल बालीको लाभ-लागत अध्ययन प्रतिवेदन । राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र, कीर्तिपुर, काठमाडौं ।

मुद्रण

गुराशं सर्भिस प्रा.लि.

मन्तव्य

राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र कीर्तिपुरको आ.व. २०७७/७८ को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अन्तर्गत प्रमुख ६ फलफूल बालीको लाभ-लागत अध्ययन गर्ने कार्यक्रम रहेको छ । यस कार्यक्रमको मुख्य उद्देश्यहरू जिल्ला अनुसार विभिन्न फलफूल बालीहरूको उत्पादन लागत विश्लेषण गर्ने, विभिन्न फलफूल बालीहरूको उत्पादन लागतका शिर्षक तथा कुल नाफा सम्बन्धी तथ्याङ्क संकलन गर्ने र विभिन्न फलफूल बालीहरूको लाभ लागत अनुपातको एकिन गर्ने रहेका छन् ।

फलफूल खेती समग्र कृषि क्षेत्रको विकासका लागि अति महत्वपूर्ण भएतापनि व्यावसायिक हिसाबले तिब्रता पाउन सकेको छैन । यसका लागि आवश्यक व्यावसायिक योजना बनाउन र लगानीकर्तालाई भरपर्दो लागत विवरण उपलब्ध गराउन यहाँ समेटिएका लागत विवरण ज्यादै उपयोगी हुने विश्वास लिएको छु ।

यो सामाग्री तयार गर्न सक्रिय रूपमा संलग्न हुनु भएका बागवानी विकास अधिकृत श्री तारा शर्मा तथा कृषि प्रसार अधिकृत श्री शरद पाण्डे र यसको सम्पादनमा संलग्न हुनु भएका वरिष्ठ बागवानी विकास अधिकृत श्री याम कुमारी श्रेष्ठलाई विशेष धन्यवाद व्यक्त गर्दछु।त्यसैगरी विवरण उपलब्ध गराई सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्णमा हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु । तथ्याङ्क विश्लेषणमा सुभाष दिनुहुने राष्ट्रिय आलु तरकारी तथा मसलाबाली विकास केन्द्रमा कार्यरत बागवानी विकास अधिकृत श्री सन्दिप सुवेदीलाई हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु ।

साथै यो प्रतिवेदन तयारीमा प्रत्यक्ष/अप्रत्यक्ष रूपमा सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्णमा धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

डा. शान्ता कार्की

प्रमुख (रा.प.प्र.)

राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र, कीर्तिपुर

कृतज्ञता

लाभ लागत अध्ययन (विश्लेषण) गर्न धेरै, विस्तृत विवरण र तथ्याङ्कहरू संकलन गर्नुपर्ने हुन्छ । यसका लागि धेरै जनशक्ति र समयको आवश्यकता पर्दछ । राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्रमा रहेको जनशक्ति अभाव र कोभिड महामारीका कारण सिर्जित विषम परिस्थितिका कारण तथ्याङ्क संकलनका लागि छनोट गरिएका सबै जिल्लाहरूमा केन्द्रबाट प्रत्यक्ष रूपमा पुगि सर्वेक्षण गर्न असमर्थ भएको हुदाँ यस कार्यका लागि संघ र प्रदेश अन्तर्गतका कृषि सम्बन्धि विभिन्न निकाय/कार्यालयहरूसँग समन्वय गरिएको थियो । यी मध्ये प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना अन्तर्गतका परियोजना कार्यान्वयन इकाईहरू (गोरखा, नवलपरासी बर्दघाट सुस्ता पूर्व, नवलपरासी पश्चिम, गुल्मी, रूकुम पूर्व, चितवन, सोलुखुम्बु), नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद् अन्तर्गत राष्ट्रिय सुन्तलाजात अनुसन्धान कार्यक्रम, पारिपाल्ले, धनकुटा र राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र अन्तर्गत शितोष्ण बागवानी विकास केन्द्र, माफा, मुस्ताङबाट सम्बन्धित बालीको तथ्याङ्क संकलनमा महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउनु भएकोमा हार्दिक आभार ज्ञापन गर्दछौं । त्यसैगरी किसानको घरदैलोमा पुगेर प्रश्नावली भरेर विवरण र वस्तुगत तथ्याङ्क संकलन गरी उपलब्ध गराउन संलग्न कर्मचारी साथीहरूमा विशेष कृतज्ञता व्यक्त गर्दछौं । अन्तमा आफूले गरेको फलफूल खेती सम्बन्धी यथार्थपरक विवरण, लागत र आमदानीको तथ्य दिएर सहयोग गर्नु भएका सम्पूर्ण कृषक मित्रहरूलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछौं र आगामी दिनहरूमा पनि यहाँहरू सम्पूर्णको निरन्तर सहयोगको अपेक्षा गर्दछौं ।

विषय सूची

१. पृष्ठभूमि	१
२ उद्देश्यहरू	१
३ अध्ययन विधि	१
४. लाभ लागत विश्लेषणमा समावेश गरिएका पक्षहरू	२
५. फलफूल बाली अनुसार लाभ लागत विश्लेषण	७
५.१ स्याउ खेती	७
५.२ ओखर खेती	९
५.३ सुन्तला खेती	११
५.४ कागती खेती	१७
५.५ आँप खेती	२१
५.६ केरा खेती	२३
६. लाभ लागत विश्लेषणबाट प्राप्त सारांश	२६
७. निष्कर्ष	२८
अनुसूचीहरू	२९

प्रमुख ६ फलफूल बालीको लाभ-लागत अध्ययन प्रतिवेदन

१. पृष्ठभूमि

कृषि नेपालको अर्थतन्त्रको एक महत्वपूर्ण आधार हो । देशको कुल गार्हस्थ उत्पादन (GDP) मा कृषि क्षेत्रको योगदान करिब २७ प्रतिशत रहेको छ । करिब दुई तिहाई जनसंख्या रोजगारी र जिविकाको लागि यस क्षेत्रमा निर्भर रहेका छन् । त्यसैले कृषि क्षेत्रको विकास राष्ट्रिय अर्थतन्त्रको विकासका लागि महत्वपूर्ण छ । कृषि क्षेत्रमा पनि बागवानी उपक्षेत्र अग्रपंक्तिमा रहेको छ र बागवानी क्षेत्रमा फलफूलको स्थान महत्वपूर्ण देखिन्छ । खाद्य तथा पोषण सुरक्षा, आर्थिक-सामाजिक सम्वृद्धि र वातावरणीय सुधारमा समेत फलफूल खेतीको महत्वपूर्ण योगदान रहेको छ । फलफूलको आयात प्रतिस्थापन तथा निर्यात प्रवर्द्धन गरी देशमा रोजगारी वृद्धि तथा आर्थिक सम्वृद्धि ल्याउनका लागि व्यावसायिक फलफूल खेतीले महत्वपूर्ण भूमिका खेल्न सक्दछ ।

राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र कीर्तिपुरको आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ को वार्षिक तथ्याङ्क अनुसार नेपालमा फलफूल खेतीको कुल क्षेत्रफल १,७१,३१८ हेक्टर र उत्पादनशील क्षेत्रफल १,१९,०२५ हेक्टर रहेको छ भने कुल उत्पादन १२,४९,७६४ टन भई उत्पादकत्व १०.५० टन/हे. रहेको छ ।

नेपालमा फलफूल खेतीको उत्पादन र उत्पादकत्व ज्यादै कम भएको पाइन्छ जसको एक प्रमुख कारण व्यावसायिक स्तरका बगैचाहरू कम हुनु हो र हाल भईरहेको पराम्परागत फलफूल खेती प्रणालीको पनि उचित व्यवस्थापन नहुनु हो । व्यावसायिक फलफूल खेती गर्नका लागि आवश्यक जानकारीहरू जस्तै लागत अनुमान, व्यवसायबाट हुने लाभ आदिको पूर्व जानकारी हुनु अपरिहार्य देखिन्छ । यसका लागि राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र, कीर्तिपुर, काठमाण्डौको आ. व. २०७७/०७८ को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अन्तर्गत प्रमुख ६ फलफूल बालीको लाभ-लागत अध्ययन प्रतिवेदन तयार गर्ने कार्यक्रम रहेको छ । यस बमोजिम आँप, केरा, सुन्तला, कागती, स्याउ र ओखर बालीको लाभ लागत अध्ययन गरिएको छ ।

२. उद्देश्यहरू

यस अध्ययनको मुख्य उद्देश्य नेपालमा भइरहेका प्रमुख फलफूल खेतीको उत्पादन लागत र लाभ लागत अनुपात बारे विस्तृत जानकारी प्रदान गर्ने रहेको छ भने अन्य उद्देश्यहरू निम्न अनुसार रहेका छन् ।

- प्रमुख ६ फलफूल बालीहरूको उत्पादन लागत विश्लेषण गर्ने ।
- प्रमुख ६ फलफूल बालीहरूको उत्पादन लागतका शिर्षक तथा कुल नाफा सम्बन्धी तथ्याङ्क निकाल्ने ।
- प्रमुख ६ फलफूल बालीहरूको लाभ लागत अनुपात, Paya Back Period (PBP) र Internal Rate of Return (IRR) को एकिन गर्ने ।

३. अध्ययन विधि

३.१ प्रमुख ६ फलफूल बाली छनोटका आधारहरू

नेपालमा खेती भईरहेका फलफूल बालीहरू मध्ये धेरै क्षेत्रफलमा खेती भईरहेको, बढी उत्पादन तथा खपत हुने र अर्थतन्त्रमा महत्वपूर्ण स्थान ओगटेका ६ फलफूल बालीहरूलाई यस केन्द्रबाट प्रमुख ६ फलफूल बाली भनी पहिचान भएको छ । यी बालीहरू वर्षे फलफूलमा आँप र केरा, सुन्तलाजात फलफूलमा कागती र सुन्तला, हिउँदे फलफूलमा ओखर र स्याउ रहेका छन् । यसर्थ यस आ. व. मा लाभ-लागत अध्ययनको लागि यिनै ६ फलफूल बालीहरूलाई छनोट गरिएको छ ।

३.२ तथ्याङ्क संकलन

छनोट गरिएका ६ फलफूल बालीहरूको लाभ-लागत अध्ययनको विवरण संकलनको लागि निश्चित बुँदाहरू समेटि प्रश्नावली (अनुसूची १) तयार गरिएको थियो । प्रत्येक फलफूल बालीको लागि कम्तिमा २ प्रदेश छनोट गर्ने र हरेक प्रदेशबाट कम्तिमा २ जिल्ला छनोट गरी प्रत्येक जिल्लाबाट हरेक फलफूल बालीको लागि ३० वटा अध्ययन प्रश्नावलीको

प्रयोग गरी व्यावसायिक रूपमा फलफूल खेतीमा संलग्न कृषकहरूसँग प्रत्यक्ष रूपमा अन्तर्वार्ता मार्फत जानकारी संकलन गर्ने तय गरिएकोमा कोरोना महामारीका कारण सिर्जित विषम परिस्थिति लगायत अन्य विविध कारणहरूले गर्दा छनोट गरिएका सबै जिल्लाहरूबाट तथ्याङ्क संकलन गर्न सकिएन । तसर्थ छनोट भएका जिल्लाहरूमा रहेका प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना अन्तर्गतका परियोजना कार्यान्वयन इकाई, फार्म केन्द्र, कृषि ज्ञान केन्द्र, नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद् तथा स्थानीय निकायहरूसँगको सहकार्यमा तपसिलका जिल्लाहरूबाट मात्र तथ्याङ्क संकलन सम्भव भएको थियो ।

तपसिल

क्र.सं.	फलफूल बालीको नाम	तथ्याङ्क संकलन गरिएको जिल्ला
१	स्याउ	मुस्ताङ
२	दाँते ओखर	रुकुम पूर्व
३	सुन्तला	सोलुखुम्बु, धनकुटा, गोरखा, गुल्मी
४	कागती	चितवन. नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पूर्व)
५	आँप	नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पश्चिम)
६	केरा	धादिङ, चितवन

३.३ तथ्याङ्क विश्लेषण

प्रश्नावली मार्फत संकलित विवरणहरू मध्ये फलफूल खेतीको खर्च र आम्दानीसँग सम्बन्धित विवरणहरूलाई मात्र विश्लेषण गरिएको छ । तथ्याङ्क विश्लेषणका लागि खर्च र आम्दानीसँग सम्बन्धित तथ्याङ्कहरू Microsoft Excel मा प्रविष्टी गरिएको थियो । तथ्याङ्क विश्लेषणमा सहजताको लागि फलफूल खेतीमा आवश्यक पर्ने सामग्रीहरूको दर/रेट खेती गरिएको सम्पूर्ण अवधिभर समान राखिएको छ भने परिमाण आवश्यकता अनुसार घटबढ गरिएको छ । बगैँचा स्थापनाको पहिलो वर्ष, दोश्रो वर्ष र गत वर्षको खेती खर्च सर्वेक्षणबाट प्राप्त गरिएको थियो र उक्त तथ्याङ्कका आधारमा प्रत्येक वर्ष आवश्यक पर्ने खेती खर्चको अनुमानित हिसाब गरिएको छ । केराको लागि ५ वर्ष र बाँकी ५ फलफूल बालीको हकमा २५ वर्षको अवधिको लागि तथ्याङ्क विश्लेषण गरिएको छ । विश्लेषणको क्रममा उत्पादन लागत/खर्च (Total Cost of Production), Discount Factor, Discounted Cashflow, NPV, IRR सबै Microsoft Excel बाट नै हिसाब गरिएको छ । यसका साथै फार्म केन्द्रहरू लगायत अनुभव प्राप्त विज्ञहरूको सुझावलाई समेत सम्बन्धित बालीको लाभ लागत विश्लेषणका क्रममा समेट्ने प्रयास गरिएको छ ।

४. लाभ लागत विश्लेषणमा समावेश गरिएका पक्षहरू

४.१ उत्पादन लागत/खर्च (Total Cost of Production) :

फलफूल बालीको उत्पादनका लागि आवश्यक पर्ने चालु खर्च र स्थीर खर्चलाई जोडेर प्राप्त हुने खर्चलाई कुल उत्पादन लागत/खर्च भनिन्छ ।

कुल उत्पादन लागत = कुल चालु खर्च + कुल स्थीर खर्च

तथ्याङ्क संकलनको क्रममा चालु खर्च र विविध खर्च अन्तर्गत समेटिएका खर्च शिर्षकहरूलाई जोडेर कुल चालु खर्च हिसाब गरिएको छ ।

४.१.१ चालु खर्च (Variable Cost) :

खेती गर्ने क्रममा पटक पटक गर्नुपर्ने खर्च वा लगानी गरेपछि थोरै समयमा नै प्रयोग गरेर सकिने किसिमका सामग्रीहरूमा गरिएको खर्चलाई चालु खर्च भनिन्छ । जस्तै मल तथा बिरुवाको खरिद खर्च, विभिन्न काममा लाग्ने ज्यामी खर्च, किटनाशक तथा रोगनाशक विषादीको खर्च, विभिन्न कृषि औजार तथा उपकरणहरूको प्रयोग बापत लाग्ने भाडा वा मर्मत खर्च, चालु खर्चमा लाग्ने ब्याज आदि ।

चालु खर्च अन्तर्गतका खर्चहरू

■ मानव श्रम (Human Labour) :

मानव श्रम फलफूल खेतीमा गरिने खर्चहरू मध्येको एक महत्वपूर्ण खर्च हो । यस अध्ययनका लागि एक व्यक्तिले ८

घण्टा सत्र्तीय रूपमा काम गरे वापत एक कार्य दिन मानिएको छ । ज्यालादारी कामदार (Hired Labour) का साथसाथै परिवारका सदस्यले गरेको काम (Family Labour) लाई पनि सत्र्तीय कार्य घण्टाको आधारमा पैसामा रूपान्तरण गरि मानव श्रम अन्तर्गत समावेश गरिएको छ । मानव श्रम अन्तर्गत बगैँचा रेखाङ्कन, जमिन तयारी, खाडल खन्ने र पुर्ने, बिरुवा रोपण, छापो दिने, बाली संरक्षणका बिषादी प्रयोग गर्ने, काँटछाँट र तालीम, गोडमेल तथा सरसफाई, सिँचाई गर्ने, फल टिप्ने लगायतका कार्यहरू समेटिएको छ ।

■ बिरुवाको खर्च (Cost of seedlings/Saplings):

फलफूल खेतीमा प्रयोग गरिएका बिरुवाको किसिम र बिरुवा खरिद गर्ने श्रोतअनुसार बिरुवामा लाग्ने खर्च पनि फरक पर्ने गर्दछ । बिजु बिरुवाको तुलनामा कलमी बिरुवाको र सरकारी फार्म केन्द्रहरूको तुलनामा निजी नर्सरीहरूमा बिरुवाको मूल्य बढी हुने गर्दछ । तथ्याङ्क संकलनका क्रममा धेरैजसो कृषकहरूले बिजु बिरुवाको प्रयोग गरेको र निजी नर्सरीबाट बिरुवा खरिद गरेको बताएका थिए । हाल कुनै कुनै फलफूलमा विदेशबाट आयातित बिरुवाको प्रयोग पनि भएको पाईयो । लाभ लागत बिश्लेषणका लागि कृषिकहरूले प्रयोग गरेका कलमी वा बिजु बिरुवाको सरकारी मूल्यलाई आधार मानिएको छ ।

■ कम्पोष्ट मल, रासायनिक मल तथा बाली संरक्षणका लागि प्रयोग गरिने रसायनको खर्च :

नेपालमा कम्पोष्ट मलको निश्चित मूल्य नतोकेएको हुदाँ ठाउँ अनुसार मूल्यमा धेरै नै भिन्नता पाईएको तथा धेरैजसो कृषकहरूले आफ्नै गोठको मल प्रयोग गर्ने भएकाले कम्पोष्ट मलको खर्च हिसाब गर्न कठिन भएता पनि ठाउँ अनुसार प्रचलित दररेटका आधारमा प्रति डोको २५-३० के.जी. र प्रति ट्रली ५०-६० डोकोको हिसाबले कम्पोष्ट मलको खर्च हिसाब गरिएको छ । रासायनिक मल तथा बिषादीको हकमा भने कृषकहरूको खरिद मूल्य र प्रचलित दर रेटलाई आधार मानेर हिसाब गरिएको छ ।

■ सिँचाई खर्च (Irrigation Cost):

सिँचाई खर्च अन्तर्गत सिँचाई गर्न आवश्यक पर्ने कामदार खर्च र सिँचाईका लागि आवश्यक औजार/उपकरण खर्च गरि दुई भागमा विभाजन गरिएको छ । सिँचाई गर्न लाग्ने कामदारलाई मानव श्रम खर्च अन्तर्गत समावेश गरिएको छ, भने सिँचाई खर्च अन्तर्गत पम्पसेट/पानी तान्ने मेसिन/इनार/पोखरी/कुलो निर्माण आदिलाई समावेश गरिएको छ ।

■ छापो खर्च (Cost of Mulching):

फलफूल खेतीमा छापोको प्रयोग गर्ने प्रचलन निकै कम भएको पाईयो । तथापि केही कृषकहरूबाट प्राप्त खर्चका आधारमा छापोको लागि प्रयोग गरिने सामग्रीको खर्च निकालिएको छ भने छापो प्रयोग गर्नका लागि लाग्ने जनशक्तिको हिसाब मानव श्रम अन्तर्गत नै गरिएको छ ।

■ व्यवस्थापन खर्च (Management Cost) :

सामान्यतया फलफूल खेती व्यवस्थापनका लागि भनेर छुट्टै कामदार राख्ने प्रचलन नभएको र परिवारकै सदस्यहरूबाट व्यवस्थापन सम्बन्धी सम्पूर्ण कार्यहरू गर्ने भएकाले पारिवारिक जनश्रमलाई समेत भैपरि तथा अन्य व्यवस्थापन शिर्षकमा समावेश गरिएको छ ।

■ विविध खर्च (Miscellaneous Cost):

चालु खर्च र स्थीर खर्च अन्तर्गत नसमेटेएका शिर्षकहरू जस्तै कृषि औजार/उपकरणहरू प्रयोगको भाडा, पानी/बिजुली शुल्क, उत्पादनोपरान्त ग्रेडिङ, प्याकिङ्ग, बजारिकरण आदि कार्यमा लाग्ने खर्च, व्यवस्थापन तथा भैपरि खर्च आदिलाई विविध खर्च शिर्षकमा राखिएको छ र यी खर्च शिर्षकहरू पनि चालु खर्च अन्तर्गत समावेश गरिएको छ ।

४.१.२. स्थीर खर्च (Fixed Cost)

एक पटक लगानी गरेपछि पटक पटक वा बर्षोसम्म प्रयोग गर्न सकिने किसीमका खर्चलाई स्थीर खर्च भनिन्छ । जस्तै

कृषि औजार वा उपकरणहरूको खरिद, जग्गा भाडा, कृषि औजार वा उपकरणहरूको ह्रासकट्टी आदि ।

स्थीर खर्च अन्तर्गतका खर्च शिर्षकहरू

■ जग्गा भाडा (Land Rent) :

तथ्याङ्क संकलनका क्रममा जग्गा भाडामा लिएर खेती गर्ने कृषकहरूको संख्या अत्यन्त न्यून रहेको पाइएको थियो । तर पनि सम्बन्धित ठाउँहरूमा प्रचलित दररेटलाई आधार मानि कृषक स्वयमको जग्गाको पनि जग्गा भाडा खर्च समावेश गरिएको छ ।

■ कृषि औजार, उपकरण खरिद खर्च (Farm Tools and Equipments) :

फलफूल खेतीका लागि आवश्यक पर्ने विभिन्न कृषि औजार तथा उपकरणहरू जस्तै कुटो, कोदालो, हसिया, सिकेचर, आरी, फल टिप्ने कैंची, फल टिप्ने भन्याङ्ग, प्लाष्टिक क्रेट, मिनीटिलर, सिँचाई पाइप, स्प्रेयर, पम्पसेट लगायतको खरिद मूल्य कृषकहरूबाट प्राप्त तथ्याङ्क र प्रचलित बजार मूल्यलाई आधार मानी हिसाब गरिएको छ ।

■ स्थायी संरचनाहरू (इनार/बोरिङ्ग/प्लाष्टिक वा सिमेन्टको पोखरी/थोपा सिँचाई/कुलो) आदि निर्माण खर्च

एक हेक्टर जग्गामा गरिएको फलफूल खेतीलाई आधार मानेर लाभ-लागत विश्लेषण गर्दा इनार/बोरिङ्ग/प्लाष्टिक वा सिमेन्टको पोखरी लगायतका स्थायी संरचनाहरूको मूल्य समेत हिसाब गर्दा खेती खर्च अत्याधिक हुने साथै यस्ता संरचनाहरूको प्रयोग अन्य कार्यहरूमा पनि हुने हुँदा यी संरचनाहरू सम्बन्धि तथ्याङ्क संकलन गरिएको भएता पनि यिनीहरूलाई खेती खर्चमा समावेश नगरी प्रयोग गरेको प्रचलित भाडादरलाई आवश्यकता अनुसार खेती खर्चमा समावेश गरिएको छ । फलफूल बाँचा भित्र कुलो निर्माण खर्चलाई भने खेती खर्चमा नै समावेश गरिएको छ ।

■ कृषि औजार तथा उपकरणहरूको ह्रासकट्टी (Depreciation) :

औजार उपकरण अनुसार तिनीहरूको खप्ने अवधि पनि फरक फरक हुने गर्दछ । त्यसैले औजार/उपकरणहरूको खप्ने अवधि र कवाडी मूल्यलाई आधार मानेर ह्रासकट्टी हिसाब गरिएको छ । यस विश्लेषणका लागि तपसिलमा उल्लेख गरेबमोजिम खप्ने अवधि निकालिएको छ ।

तपसिल

क्र.सं.	कृषि औजार उपकरणहरूको नाम	खप्ने अवधि (वर्ष)
१	पावर स्प्रेयर, आलमुनीयम भन्याङ्ग	२५
२	फ्रुट स्प्रेयर, प्लाष्टिक क्रेट, कुटो कोदालो	१०
३	सिकेचर, पुनिड-स	७
४	सिँचाई पाइप, फल टिप्ने उपकरण/भोला	५

ह्रासकट्टी = कृषि औजार/उपकरणहरूको खरिद मूल्य – कवाडी मूल्य
खप्ने अवधि

कवाडी मूल्य: कुनै पनि सामाग्रीहरू प्रयोग गरे पश्चात् मर्मत गरेर पनि नचल्ने अवस्थामा पुगेपछिको मूल्यलाई कवाडी मूल्य भनिन्छ । यस विश्लेषणका लागि खरिद मूल्यको ५% लाई कवाडी मूल्य मानिएको छ र प्रत्येक कृषि औजार/उपकरणहरूको खप्ने अवधि सकिएको वर्षमा कवाडी मूल्यलाई आम्दानीमा हिसाब गरिएको छ । २५ वर्षमा खप्ने अवधि नसकिएका कृषि औजार उपकरणहरूको हकमा भने जति वर्षसम्म प्रयोग गरिएको छ त्यति वर्षको ह्रासकट्टिलाई उक्त सामाग्रीको खरिद मूल्यबाट घटाएर बाँकी रहेको मूल्यलाई (Book Value) २५ औँ वर्षको आम्दानीमा हिसाब गरिएको छ ।

४.१.३ कुल उत्पादन र कुल आम्दानी (Total Production and Total Benefite):

फलफूल बाली अनुसार उत्पादन र उत्पादकत्व पनि फरक पर्दछ । प्रत्येक फलफूल बालीको प्रति बोटबाट प्राप्त हुने

उत्पादनलाई प्रति हेक्टर भएका बिरुवा संख्याले गुणन गरी उत्पादन परिमाण निकालिएको छ ।

जम्मा उत्पादन = प्रतिबोट उत्पादन (के.जी.) x प्रति हेक्टर बिरुवा संख्या

यसरी प्राप्त हुने उत्पादन परिमाणलाई उत्पादन स्थलमा प्रति के.जी. ब्रिक्री मूल्य (Farm Gate Price) ले गुणन गरी प्रति हेक्टरबाट प्राप्त हुने आम्दानीको हिसाब गरिएको छ ।

उत्पादनबाट हुने आम्दानी (रु.) = उत्पादन परिमाण (के.जी.) x बिक्री मूल्य (रु./के.जी.)

फलफूल उत्पादनबाट प्राप्त हुने आम्दानीमा उक्त फलफूल फार्ममा रहेका कृषि औजार तथा उपकरणहरूको Book Value/कवाडी मूल्यलाई समेत जोडी कुल आम्दानी (रु./हे.) हिसाब गरिएको छ ।

कुल आम्दानी (रु./हे.) = उत्पादनबाट हुने आम्दानी (रु./हे.) + Book Value of Fixed farm Assets (Rs)

४.१.४ कुल नाफा (Gross Profit):

कुनै वर्षको कुल नाफा भन्नाले उक्त वर्षको कुल आम्दानीबाट कुल/जम्मा खर्च घटाउँदा बाँकी हुन आउने रकमलाई जनाउद छ । फलफूल बालीमा कलमी बिरुवाको हकमा साधारणतया ३ वर्ष र बिजु बिरुवाको हकमा ५-७ वर्षपछि मात्र व्यावसायिक रूपमा उत्पादन दिन सुरु हुने हुदाँ उक्त अवधिपछि मात्र नाफा प्राप्त गर्न सकिन्छ ।

४.१.५ लाभ लागत अनुपात (Benefit Cost Ratio):

सामान्य अर्थमा कुनैपनि व्यवसायबाट प्राप्त हुने कुल आम्दानी (Total Benefit) र उक्त व्यवसायमा गरिने कुल लगानी (Total cost) को अनुपात नै लाभ लागत अनुपात (BCR) हो । लाभ लागत अनुपात १ भन्दा बढी भएपछि मात्र व्यवसाय नाफामुलक छ भन्ने बुझिन्छ । यस अध्ययनमा समय अनुसार पैसाको मुल्य पनि परिवर्तन (Time Value of Money) हुन्छ भन्ने मान्यतालाई अनुसरण गर्दै Discounting Method बाट लाभ लागत अनुपात हिसाब गरिएको छ । Discounting Method मा भविष्यमा प्राप्त हुने आम्दानी वा भविष्यमा गरिने लगानीलाई हालको मुल्य (Present Value) मा रूपान्तरण गरेर बिश्लेषण गरिन्छ । तसर्थ निम्न लिखित सूत्रमार्फत Discounted Benefit Cost Ratio हिसाब गरिएको छ ।

$$\text{Benefit Cost Ratio} = \frac{\text{Discounted Benefit}}{\text{Discounted Cost}}$$

जहाँ, Discounted Benefit भन्नाले फलफूल खेतीबाट भविष्यमा प्राप्त हुने आम्दानीको हालको मुल्यलाई बुझिन्छ र Discounted Cost भन्नाले फलफूल खेतीमा भविष्यमा गरिने लगानीको हालको मुल्यलाई बुझिन्छ।

प्रत्येक वर्षको Discounted Benefit लाई सोही वर्षको Discounted Cost ले भाग गरि उक्त वर्षको लाभ लागत अनुपात हिसाब गरिएको छ भने २५ वर्षसम्मको Discounted Benefit को योगफललाई २५ वर्षसम्मको Discounted Cost को योगफलले भाग गरि समग्रमा लाभ लागत अनुपात निकालिएको छ । केराको हकमा भने सोही तरिकाबाट ५ वर्षसम्मको लागि मात्रै लाभ लागत अनुपात निकालिएको छ ।

Discounted Cost र Discounted Benefit को हिसाबका लागि ८% Discount Rate (DR) लाई आधार मानी सो को आधारमा Discount Factor (DF) निकालिएको छ । Discount Factor ले भविष्यमा लगानी गरिने रकमलाई अहिलेको मूल्यमा रूपान्तरण गर्दछ ।

$$\text{Discount Factor (DF)} = \frac{1}{(1+r)^t}$$

जहाँ,

r = Discount rate

t= time period

यस अध्ययनमा Discount Rate भन्नाले बैंकको प्रचलित ब्याज दरलाई लिइएको छ भने 't' ले जुन वर्षको खर्च वा

आम्दानीको अहिलेको मूल्य (Present Value) निकालिदछ सोही वर्षलाई जनाउँदछ ।
प्रत्येक वर्षको कुल खर्च र कुल आम्दानीलाई Discount Factor ले छुट्टाछुट्टै गुणन गरि Discounted Cost र Discounted Benefit हिसाब गरिएको छ ।

Discounted Cost = Discount Factor x Total Cost of Production of the Respective year

Discounted Benefit = Discount Factor x Total Benefit of the Respective year

४.१.६ Internal Rate of Return

The internal rate of return (IRR) is a metric used in financial analysis to estimate the profitability of potential investments. IRR is a discount rate that makes the net present value (NPV) of all cash flows equal to zero in a discounted cash flow analysis. The internal rate of return (IRR) is the annual rate of growth that an investment is expected to generate. IRR is calculated using the same concept as net present value (NPV), except it sets the NPV equal to zero. IRR is ideal for analyzing capital budgeting projects to understand and compare potential rates of annual return over time.

Here, IRR is calculated directly from excel with the following formula;

IRR= IRR(NPV of First year : NPV of Last year, 8%)

४.१.७ Net present value (NPV)

Net present value (NPV) is the difference between the present value of cash inflows and the present value of cash outflows over a period of time. NPV is used in capital budgeting and investment planning to analyze the profitability of a projected investment or project. NPV is the result of calculations used to find today's value of a future stream of payments. If the NPV of a project or investment is positive, it means that the discounted present value of all future cash flows related to that project or investment will be positive, and therefore attractive. To calculate NPV, we need to estimate future cash flows for each period and determine the correct discount rate.

Discounted Benefit/Benefit बाट Discounted Cost घटाएर Annual Net Cash Flow हिसाब गरिएको छ । फलफूल व्यवसाय संचालन गरिएको सम्पूर्ण वर्षको Annual Net Cash Flow लाई जोडेर NPV हिसाब गरिएको छ जसले फलफूल खेतीबाट भविष्यमा प्राप्त हुने नाफा/नोक्सानको अहिलेको मूल्यलाई देखाउँदछ ।

$NPV = \sum (\text{Discounted Benefit} - \text{Discounted Cost}) \text{ or } \sum \text{Annual Net Cash Flow}$

४.१.८ Pay Back Period:

Pay Back Period (PBP) भन्नाले कुनैपनि व्यवसायबाट प्राप्त हुने आम्दानीले उक्त व्यवसायमा गरिएको लगानी उठाउन लाग्ने समयलाई जनाउँदछ । सामान्यतया कुनै पनि व्यवसायको सुरुवातमा गरिएको लगानीलाई बार्षिक आम्दानीले भाग गरेर PBP हिसाब गर्ने गरिन्छ तर फलफूल खेतीमा प्रत्येक वर्षको खर्च र आम्दानी फरक फरक हुने भएकाले निम्न बमोजिमको सूत्रको प्रयोग गरि PBP हिसाब गरिएको छ ।

$$PBP = A + \frac{B}{C}$$

where,

A = Last period number with a -ve Cumulative cashflow

B = Absolute value of cumulative net cashflow at the end of period 'A'.

C = Net annual cashflow of the period following period 'A'.

PBP जति कम भयो व्यवसायले त्यति नै छिटो लगानी उठाउन सक्छ तसर्थ व्यवसाय छनोट गर्दा PBP कम आएको व्यवसाय छनोट गर्नु राम्रो मानिन्छ ।

५. फलफूल बाली अनुसार लाभ लागत विश्लेषण

५.१ स्याउ खेती

५.१.१ पृष्ठभूमि

हिउँदे फलफूलहरू मध्ये स्याउ नेपालको एक मुख्य फलफूल हो । हाल नेपालमा मुख्यतया मनाङ्ग, मुस्ताङ्ग, रुकुम पूर्व, रोल्पा, कालिकोट, जुम्ला, हुम्ला, डोल्पा, मुगु, बन्नाङ्ग, बाजुरा, बैतडी लगायतका जिल्लाहरूमा स्याउ खेती भईरहेको छ । कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयको आ. व. २०७६। ७७ को तथ्याङ्क अनुसार नेपालमा स्याउ खेतीको अवस्था तपसिल बमोजिम रहेको छ ।

नेपालमा आ. व. २०७६/७७ मा स्याउ खेतीको तथ्याङ्क

प्रदेश	क्षेत्रफल (हे.)	उत्पादनशिल क्षेत्रफल (हे.)	उत्पादन (मे. टन.)	उत्पादकत्व (मे.टन./हे.)
प्रदेश नं. १	३८५	२७९	१८८६	६.७७
प्रदेश नं. २	०	०	०	०
बागमती प्रदेश	१८१	९१	६२५	६.८४
गण्डकी प्रदेश	१२३९	५९३	६७९२	११.४५
लुम्बिनी प्रदेश	१०४५	६३४	३३९३	५.३५
कर्णाली प्रदेश	९१६२	३३१९	२९१८६	८.७९
सुदूरपश्चिम प्रदेश	८९९	५९८	३३२२	६.७७
जम्मा	१२९१०	५५१४	४५२०५	८.२०

स्रोत : Statistical Information on Nepalese Agriculture, 2076/77

५.१.२ स्याउ खेती सम्बन्धी संक्षिप्त प्राविधिक जानकारी

क) जातहरू :

- बढी चिसो चाहिने : गोल्डेन डेलिसियस, रेड डेलिसियस, रोयल डेलिसियस, रिचा रेड डेलिसियस, जोनाथान, मेकण्टस, ग्रानी स्मिथ, फुजी, भान्स डेलिसियस, रेड गोल्ड, रेड चीफ, रेड स्पर, वेल स्पर आदी ।
- मध्यम चिसो चाहिने : क्रिस्पिन, रेड जुन, कक्स ओरेन्ज पिपिन, किङ्ग अफ पिपिन आदी ।
- कम चिसो चाहिने : अन्ना, भेरिड, ट्रपिकल ब्यूटी आदी ।

ख) लगाउने उपयुक्त उचाई: समुन्द्री सतहबाट

- कम चिसो चाहिने जातहरू : १२००-१५०० मिटर
- मध्यम चिसो चाहिने जातहरू : १५००-२००० मिटर
- बढी चिसो चाहिने जातहरू : २०००-३००० मिटर

ग) जमिनको मोहडा: १५००-२००० मि. सम्म उत्तर पूर्वी मोहडा र सो भन्दा बढी उचाईमा दक्षिण पश्चिम मोहडा

घ) तापक्रम: उपयुक्त तापक्रम २१-२४ डिग्री सेन्टिग्रेड (वार्षिक औसत)

ङ) वर्षा: २००-२५० मि.मि. वर्षा (वार्षिक औसत)

च) माटो: पि.एच. मान ५.५-६.५, पानी नजम्ने र निकासको व्यवस्था भएको, खुकुलो, प्रशस्त प्राङ्गारिक पदार्थ भएको, दोमट वा बलौटे दोमट माटो हुनुपर्दछ ।

छ) सापेक्षित आद्रता: ७०-८० प्रतिशत (वार्षिक औसत)

ज) बिरुवा रोप्ने समय: पौष/माघ महिनामा

झ) बिरुवा रोप्ने दुरी: १० X १० मिटर (लाइन देखि लाइन X बोट देखि बोटको दुरी)

ञ) प्रति हेक्टर बिरुवा संख्या: ३००

५.१.३ मुस्ताड जिल्लामा स्याउ खेतीको लाभ लागत विश्लेषण (प्रति हेक्टर)

क्र. सं.	विवरण/वर्ष	इकाई	वर्ष १	वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	वर्ष ११	वर्ष १२	वर्ष १३
१	उत्पादन (प्रति बोट)	के.जी.			२		५	१५	३०	४५	४५	६०	६०	६०	६०
२	उत्पादन (१ हे.)	के.जी.			६००		१५००	४५००	९०००	१३५००	१३५००	१८०००	१८०००	१८०००	१८०००
३	Book Value of Fixed assets	रु.					९००	३३५०	९००	९००	५००	३१००	३१००		
४	जम्मा आम्दानी	रु.			४२०००		१०५०००	३१८३५०	६३००००	९४५९००	९४५५००	१२६००००	१२६३१००	१२६००००	१२६००००
५	जम्मा खर्च रु.	रु.	४७२१७५	१८८३४४	१९२१४४	२९७५६७	२४६३०८	३११२६०	३१२७२६	४२५६७६	२९९७७६	३०६७२६	३७१२०१	३१५२०१	३२१७५१
६	Discount Factor		०.९२६	०.८५७	०.७९४	०.७३५	०.६८१	०.६३०	०.५८३	०.५४०	०.५००	०.४६३	०.४२९	०.३९७	०.३६८
७	Discounted Cost	रु.	४३७१९९	१६१४७५	१५२५३०	२१८७२१	१६७६३३	१९६१४७	१८२४७३	२२९९७९	१४९९६३	१४२०७३	१४२५०२	१४२५०७	११८३०७
८	Discounted Benefit	रु.	०	०	०	३०८७१	७४६९१	२००६१५	३६७५९९	५११०४०	४७२९८५	५८३६२४	५४१७२२	५००३६३	४६३२९९
९	Net Cashflow/NPV	रु.	-४३७१९९	-१६१४७५	-१५२५३०	-१८७८४९	-९६१७२	४४६८	१८९०६९	२६७५५०	३२३०२३	४४९५५०	३८२५२०	३७५१९३	३४४९९२
१०	Cumulative cashflow	रु.	-४३७१९९	-५९८६७४	-७५१२०४	-९३९०५३	-१०३०७५७	-१०३०७५७	-५६४५७०	-२४९५४७	२००००३	५८२५२३	९५७७१६	९५७७१६	१३०२७०८
११	Benefit Cost Ratio		०.००	०.००	०.००	०.१४	०.४३	१.०२	२.०१	२.२२	३.१५	४.११	४.००	४.००	३.९२
१२	Internal Rate of Return	%													
१३	Payback Period	Yr													

१६.०६%

९.५५

क्र. सं.	विवरण/वर्ष	इकाई	वर्ष १४	वर्ष १५	वर्ष १६	वर्ष १७	वर्ष १८	वर्ष १९	वर्ष २०	वर्ष २१	वर्ष २२	वर्ष २३	वर्ष २४	वर्ष २५	जम्मा
१	उत्पादन (प्रति बोट)	के.जी.	६०	६०	७५	७५	७५	७५	७५	७५	७५	७५	७५	७५	७५
२	उत्पादन (१ हे.)	के.जी.	१८०००	१८०००	२२५००	२२५००	२२५००	२२५००	२२५००	२२५००	२२५००	२२५००	२२५००	२२५००	२२५००
३	Book Value of Fixed assets	रु.	३०००	३०००	२८५०	२८५०	२८५०	२८५०	२८५०	२८५०	२८५०	२८५०	२८५०	२८५०	२८५०
४	जम्मा आम्दानी	रु.	१२६३०००	१२६३०००	१५७७८५०	१५७७८५०	१५७७८५०	१५७७८५०	१५७७८५०	१५७७८५०	१५७७८५०	१५७७८५०	१५७७८५०	१५७७८५०	१५७७८५०
५	जम्मा खर्च रु.	रु.	३९३२०१	३९६८०१	३७८३५१	३२०८०१	३३७६५१	३३७६०१	३३७६०१	३३७६०१	३३७६५१	३२०८०१	३२७३५१	३२७३५१	३२७३५१
६	Discount Factor		०.३४०	०.३१५	०.२९२	०.२७०	०.२५०	०.२३२	०.२१५	०.१९९	०.१८४	०.१७०	०.१५८	०.१४६	०.१४६
७	Discounted Cost	रु.	१३३८७०	१२६६९९	११०४३७	८६७०३	७८९६८	७८९६८	७८९६८	७८९६८	७८९६८	७८९६८	७८९६८	७८९६८	७८९६८
८	Discounted Benefit	रु.	४३०००२	३९७२०५	४६०५५९	४२५६७४	३९४१४२	३६५०६२	३६०४५१	३३४३५७	३०९०२०	२८५४३०	२६५४०८	२५३५४९	२५३५४९
९	Net Cashflow/NPV	रु.	२९६१३३	२७७३३६	३५०१२२	३३८९७१	३१३८६२	२८६६९४	२८५४६८	२५५४०४	२४४४९६	२२१४९२	२०५३५६	२०५३५६	२०५३५६
१०	Cumulative cashflow	रु.	१५९६८४१	१८९६१७७	२२४६२९९	२५८५२७०	२८९९१३२	३१६६०२६	३४७५४९४	३७३४९९८	३९८०४९४	४२११६६	४४९७३४२	४६२३०९२	४६२३०९२
११	Benefit Cost Ratio		३.२१	३.९८	४.१७	४.९१	४.९१	४.९१	४.०८	४.४७	४.६६	४.२४	४.४२	४.३०	४.३६

नोट : स्याउको बिक्री मूल्य रु. ७०/के.जी. राखिएको ।

५.२ ओखर खेती

५.२.१ पृष्ठभूमि

नेपालको कर्णाली क्षेत्रको उच्च पहाडी क्षेत्रहरूमा रैथाने जातका कम कडापन देखि हाडे ओखरहरू परापूर्व कालदेखि पाइने गरेको छ । नेपालमा विगत केही वर्षयता ओखर खेती प्रति कृषकहरूको आकर्षण बढ्दै गएकोले विदेशबाट समेत बिरुवा ल्याएर व्यावसायिक रूपमा ओखर खेती गरेको पाइन्छ । हाल नेपालमा मुख्यतया जुम्ला, बैतडी, कालिकोट, हुम्ला, डोल्पा, रूकुम आदि जिल्लाहरूमा ओखर खेती भईरहेको पाइन्छ । कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयको आ. व. २०७६/७७ को तथ्याङ्क अनुसार हाल ओखर खेतीको अवस्था तपसिल बमोजिम रहेको छ ।

नेपालमा आ. व. २०७६/७७ मा दाँते ओखर उत्पादनको तथ्याङ्क

प्रदेश	क्षेत्रफल (हे.)	उत्पादनशिल क्षेत्रफल (हे.)	उत्पादन (मे. टन.)	उत्पादकत्व (मे.टन./हे.)
प्रदेश नं. १	३०१	१६१	८८९	५.५२
प्रदेश नं. २	०	०	०	०
बागमती प्रदेश	१२८	६१	२७०	४.४१
गण्डकी प्रदेश	२२३	९१	४५१	४.९८
लुम्बिनी प्रदेश	७९२	४७३	१५८४	३.३५
कर्णाली प्रदेश	२२५०	८०६	३४३३	४.२६
सुदूरपश्चिम प्रदेश	१६६७	५९३	३४२३	५.८
जम्मा	१२९१०	५५१४	४५२०५	८.२०

स्रोत: Statistical Information on Nepalese Agriculture, 2076/77

५.२.२ ओखर खेती सम्बन्धी संक्षिप्त प्राविधिक जानकारी

क) जातहरू: स्थानीय थिनसेल, हार्टले, पायने, च्यान्डलर आदि ।

ख) लगाउने उपयुक्त उचाई : समुन्द्री सतहबाट १२००-२५०० मिटर

ग) तापक्रम: ३-३८ डिग्री सेन्टिग्रेड (वार्षिक औसत)

घ) जमिनको मोहडा : सिँचाई सुविधा उपलब्ध भएको ठाउँमा दक्षिण वा दक्षिण पूर्वी मोहडा र सिँचाई सुविधा नभएको ठाउँमा उत्तर पूर्व मोहडा भएको पारिलो जग्गा ।

ङ) वर्षा: ७५०-१००० मि.मि. वर्षा (वार्षिक औसत)

च) माटो: ५.५-७ पि.एच. मान भएको, पानी नजम्ने र निकासको राम्रो व्यवस्था भएको, खुकुलो, प्रशस्त प्राङ्गारिक पदार्थ भएको र कम्तिमा २ मिटर गहिराईसम्म ढुलो र कडा चट्टान नभएको, दोमट (Silt Loam) वा चिम्ट्याईलो दोमट (Clay Loam) माटो हुनुपर्दछ ।

छ) सापेक्षित आद्रता: ७०-८० प्रतिशत (वार्षिक औसत)

ज) बिरुवा रोप्ने समय: पौष/माघ महिनामा

झ) बिरुवा रोप्ने दुरी: १० X १० मिटर (लाइन देखि लाइन X बोट देखि बोटको दुरी)

ञ) प्रति हेक्टर बिरुवा संख्या : १००

५.२.३ रकम पूर्वमा ओखर खेतीको लाभ लागत विश्लेषण (प्रति हेक्टर)

क्र.सं.	विवरण/बर्ष	इकाई	वर्ष १	वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	वर्ष ११	वर्ष १२	वर्ष १३
१	उत्पादन (प्रति बोट)	के.जी.						५			१५	४०	५०	५०	५०
२	उत्पादन (१ हे.)	के.जी.						५००			१५००	४०००	५०००	५०००	५०००
३	Book Value	रु.			२४००						४५०		४००		
४	जम्मा आम्दानी	रु.	०	०	२४००	२०००००	६००४५०	१००००००	१००००००	१००००००	१००००००	१००००००	१००००००	१००००००	१००००००
५	जम्मा खर्च	रु.	३६७५५	१४९८२९	१६२२२३	१६०९३७	१६०९३७	१६०९३७	१६०९३७	१६०९३७	१६०९३७	१६०९३७	१६०९३७	१६०९३७	१६०९३७
६	Discount Factor		०.९२६	०.८५७	०.७९४	०.७३५	०.६८१	०.६३०	०.५८३	०.५४०	०.५००	०.४६३	०.४२९	०.३९७	०.३६८
७	Discounted Cost	रु.	३४०५१४	१२४५६७	११८९३९	११९२९०	१०९५३९	१३६४०५	१३६४०५	१३६४०५	१३६४०५	१३६४०५	१३६४०५	१३६४०५	१३६४०५
८	Discounted Benefit	रु.						१५१२	११६९८	३२४४०४	५००२४९	७४१११०	८५२७४५	९७४३८६	१०९४९९
९	Net Cashflow/NPV	रु.	-३४०५१४	-१२४५६७	-११८९३९	-११९२९०	-१०९५३९	-१३६४०५	-१३६४०५	-१३६४०५	-१३६४०५	-१३६४०५	-१३६४०५	-१३६४०५	-१३६४०५
१०	Cumulative cashflow	रु.	-३४०५१४	-४६५०८१	-५८४०२०	-७०३३१०	-८१२८४९	-९४०३३४	-१०६८७८	-१२०६७८	-१३४५८०	-१४८४७४	-१६२३६८	-१७६२६३	-१९०१५९
११	Benefit Cost Ratio		०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.०१	०.८५	३.००	५.२४	७.५३	९.३८	१२.८४	१६.९९
१२	Internal Rate of Return	%						२१.४६%							
१३	Payback period (.)	Yr						९.५४							

क्र.सं.	विवरण/बर्ष	इकाई	वर्ष १४	वर्ष १५	वर्ष १६	वर्ष १७	वर्ष १८	वर्ष १९	वर्ष २०	वर्ष २१	वर्ष २२	वर्ष २३	वर्ष २४	वर्ष २५	जम्मा
१	उत्पादन (प्रति बोट)	के.जी.	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	
२	उत्पादन (१ हे.)	के.जी.	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	
३	Book Value	रु.	४५०	४५०	४५०	४५०	४५०	४५०	४५०	४५०	४५०	४५०	४५०	४५०	
४	जम्मा आम्दानी	रु.	२००००००	२०००४५०	२००२४००	२००९५५०	२००००००	२००००००	२००००००	२००२५५०	२०००४५०	२००००००	२०००४५०	२००२४५५०	
५	जम्मा खर्च	रु.	२१८३११	२३७६३६	२८२६८६	२६९६३६	२२८६३६	२३४६८६	२३९३३६	२८४३३६	२५४३३६	२३९३३६	२३९३३६	२३९३३६	
६	Discount Factor		०.३४	०.३२	०.२९	०.२७	०.२५	०.२३	०.२१	०.२०	०.१८	०.१७	०.१६	०.१५	
७	Discounted Cost	रु.	७४३२६	७४९१३	८२५१३	७०७१२	५७२९६	५४३८०	४९६३३	४६४८५	४३४२४	३९४००	३६४८२	३३७७९	
८	Discounted Benefit	रु.	६८०९२२	६३०६२५	५८४४८१	५४०९८४	५००४९८	४६३४२४	४२९०९६	३९७८३८	३६७९६४	३४०६३९	३१५४६२	२९५५७७	
९	Net Cashflow/NPV	रु.	६०६५९६	५५५७१२	५०९९६८	४७०२७२	४३३२८२	४०००४५	३७०४६४	३४१३५३	३११५४०	२८१२३९	२५१७९८	२२२०९९	
१०	Cumulative cashflow	रु.	२९९९७७	३५५५४२९	४०५७३९७	४५२७६६९	४९७०९५९	५३७९९९६	५७५९४६०	६१०८९३	६४२२५२	६७३५८३	७०४९३९	७३६४३९	
११	Benefit Cost Ratio		९.९६	८.४२	७.०८	७.६५	८.७५	९.३८	९.९९	१०.०४	१०.६५	११.२६	११.८४	१२.४५	

नोट : ओखरको बिक्री मूल्य रु. ४००/के.जी. राखिएको छ ।

५.३ सुन्तला खेती

५.३.१ पृष्ठभूमि

सुन्तला नेपालको मध्यपहाडी क्षेत्रमा खेती गरिने प्रमुख फलफूल बाली हो । ताप्लेजुङ्ग, पाँचथर, खोटाङ्ग, भोजपुर, सोलुखुम्बु, धनकुटा, दोलखा, रामेछाप, सिन्धुली, काभ्रेपलान्चोक, गोरखा, तनहुँ, स्याङ्जा, कास्की, पर्वत, गुल्मी अर्घाखाँची दैलेख, जाजरकोट सल्यान, अछाम, डोटी, बैतडी, डडेलधुरा, कैलाली लगायतका जिल्लाहरूमा व्यावसायिक रूपमा सुन्तला खेती भइरहेको छ । कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयको आ. व. २०७६/७७ को तथ्याङ्क अनुसार हाल नेपालमा सुन्तला खेतीको अवस्था तपसिल बमोजिम रहेको छ ।

नेपालमा आ. व. २०७६/७७ मा सुन्तला उत्पादनको तथ्याङ्क

प्रदेश	क्षेत्रफल (हे.)	उत्पादनशिल क्षेत्रफल (हे.)	उत्पादन (टन.)	उत्पादकत्व (टन./हे.)
प्रदेश नं. १	५९९६	३६०३	३९३६९	१०.९३
प्रदेश नं. २				
बागमती प्रदेश	४३४८	२४७८	२३९३०	९.३४
गण्डकी प्रदेश	७७९५	३५३४	३९२२६	११.१०
लुम्बिनी प्रदेश	३०८९	१७९१	२०५०७	११.४५
कर्णाली प्रदेश	३६१७	२११८	२३२४०	१०.९७
सुदूरपश्चिम प्रदेश	१७४६	१०२७	१०७०८	१०.४३
जम्मा	२६५९१	१४५५१	१५६१८०	१०.७३

स्रोत : Statistical Information on Nepalese Agriculture, 2076/77

५.३.२ सुन्तला खेती सम्बन्धी संक्षिप्त प्राविधिक जानकारी

क) जातहरू: धनकुटा स्थानीय, खोकु, ओकित्सुवासे, मियागावा वासे, मरकट, योशिदा पोडकान, ओता पोडकान आदी ।

ख) लगाउने उपयुक्त उचाई: १०००- १३०० मिटर

ग) तापक्रम: उपयुक्त तापक्रम १८-२८ डिग्री सेन्टिग्रेड (वार्षिक औसत)

घ) जमिनको मोहडा: दक्षिण मोहडा तर सिंचाई सुविधा नभएका ठाउँमा उत्तर पूर्वी मोहडा

ङ) वर्षा : वार्षिक औसत १२५० - १८०० मि.मि. वर्षा

च) माटो : माटोको पि.एच. ५.५-६.५ भएको खुकुलो, प्रशस्त प्राङ्गारिक पदार्थ र कम्तिमा ३० से.मी. सम्म माथिल्लो सतहमा माटो भएको मलिलो र पानी नजम्ने दुमट माटो हुनुपर्दछ ।

छ) सापेक्षित आद्रता : ७०-८० प्रतिशत भएको औषत सापेक्षिक आद्रता

ज) बिरुवा रोप्ने समय : असार देखि श्रावणसम्म

झ) बिरुवा रोप्ने दुरी : ६x५ मिटर (लाइन देखि लाइन र बोट देखि बोट) वा ६x६ मिटर (लाइन देखि लाइन x बोट देखि बोट)

ञ) प्रति हेक्टर बिरुवा संख्या : ३००

५.३.३ लाभ लागत विश्लेषण

५.३.३.१ सुन्तला बालीको औसत लाभ लागत विश्लेषण (प्रति हेक्टर)

क्र.सं.	विवरण	वर्ष १	वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	वर्ष ११	वर्ष १२	वर्ष १३
१	कुल खर्च जम्मा रु.	३१३२८०	१२६७१२	१६५२३९	१३०७४३	१४०३१३	१८३६४३	२६००४५	१७९९४९	१६९९४९	१६९९४९	२१४९४९	१७७३४९	१८९९४९
२	उत्पादन (के.जी./ बोट)	०	०	१७	२८	४२	४७	४७	४९	४९	४९	३७	३७	३७
३	उत्पादन (के.जी./ हेक्टर)	०	०	५०२५	८४००	१२६००	१३९५०	१४९५०	१४९५०	१४९५०	१४९५०	११०२५	११०२५	११०२५
४	Book Value of Fixed assets (Rs.)	०	०	०	०	२०००	०	५५००	०	२०००	०	०	०	०
५	कुल आम्दानी	०	०	३०८४५०	५३२२००	७९९९२५	८८३८००	९२६२५०	९२६२५०	९२६२५०	९२६२५०	६९४९५०	६९४९५०	६९६७५०
६	Discount Factor	०.९२६	०.८५७	०.७९४	०.७३५	०.६८१	०.६३०	०.५८०	०.५४०	०.५००	०.४६३	०.४२९	०.३९७	०.३६८
७	Discounted Cost (Rs.)	२९०,०७४	१०८,६३५	१३१,१७२	९६,१००	९५,४९४	११५,७२६	१५१,७३४	१७,२२१	८५,०१७	७८,७१९	९२,१८८	७०,४२८	६९,८४४
८	Discounted Benefit (Rs.)	०	०	२५२,७९६	३९१,१८३	५४३,०५४	५९५,९४४	५९५,९४४	५००,४२४	४६३,३५६	४२९,०३३	२९८,०५२	२७५,९७४	२५६,१९४
९	Net Cash Flow/NPV (Rs.)	-२९०,०७४	-१०८,६३५	१२१,६२४	२९५,०८३	४४७,५६०	४४१,२१८	३६३,९५५	४०३,२०३	३७८,३३९	३५०,३१४	२०५,८६४	२०५,४६६	१८६,३५०
१०	Cumulative Cash Flow (Rs.)	-२९०,०७४	-३९८,७०९	-२७७,०८५	१७,९९८	४६५,५५८	९०६,७७६	१,२७०,७३१	१,६७३,९३४	२,०५२,२७२	२,४०२,५८६	२,६०८,४५०	२,८१३,९९६	३,०००,३४६
११	Benefit Cost Ratio (BCR)	०.००	०.००	१.९३	४.०७	५.६९	४.८१	५.४०	५.१५	५.४५	५.४५	३.२३	३.९२	३.६७
१२	Internal Rate of Return (%)	५६.००%												
१३	Payback Period (Yr.)	३.९६												

क्र.सं.	विवरण	वर्ष १४	वर्ष १५	वर्ष १६	वर्ष १७	वर्ष १८	वर्ष १९	वर्ष २०	वर्ष २१	वर्ष २२	वर्ष २३	वर्ष २४	वर्ष २५	कुल जम्मा
वर्ष	कुल खर्च जम्मा रु.	१८४९४९	१६९९४९	२०४९४९	१६९९४९	१७७३४९	१६९९४९	१६९९४९	१९,४९४९	१७९९४९	१८,७३४९	१८,७३४९	१८,४९४९	
२	उत्पादन (के.जी./ बोट)	३६	३५	३५	३५	३५	३३	३३	३२	३२	३०	३०	३०	
३	उत्पादन (के.जी./ हेक्टर)	१०८००	१०५००	१०५००	१०५००	१०५००	९८२५	९८२५	९५२५	९५२५	८८५०	८८५०	८८५०	
४	Book Value of Fixed assets	०	७५००	०	०	०	०	२०००	०	०	५५००	०	२३००	
५	कुल आम्दानी	६८२१२५	६८९६२५	६६४९२५	६६४९२५	६६४९२५	६२२४२५	६२४४२५	६०३३७५	६०३३७५	५६५६००	५६९१५०	६४९१५०	
६	Discount Factor	०.३४०	०.३१५	०.२९२	०.२७०	०.२५०	०.२३२	०.२१५	०.१९९	०.१८४	०.१७०	०.१५८	०.१४६	
७	Discounted Cost (Rs)	६२,९६८	५३,५७५	५९,८२३	४५,९३२	४४,३६१	३९,३७९	३६,४६२	३८,७३८	३३,१००	३२,३५१	२९,५४५	२७,००६	१९८५६०३
८	Discounted Benefit (Rs)	२३२,२३७	२१५,०३४	१९३,८५२	१७९,४९२	१६६,९९७	१४४,२२३	१३३,५४०	११९,८६४	११०,९८५	९५,३९४	८८,३२७	९३,२८४	६२५५१२७
९	Net Cash Flow/NPV (Rs)	१६९,२६९	१६१,४५९	१३४,०२९	१३३,५६०	१२१,८१५	१०४,८४४	९७,०७८	८१,१३६	७७,८८५	६३,०४२	५८,७८३	६६,२७८	४२६९५२४
१०	Cumulative Cash Flow (Rs)	३,१६९,६१५	३,३३१,०७४	३,४६५,१०३	३,५९८,६६४	३,७२०,४०९	३,८२५,३२३	३,९२२,४०९	४,००३,५३७	४,०६१,४२२	४,१४४,४६४	४,२०३,९९६	४,२६९,५२४	
११	Benefit Cost Ratio (BCR)	३.६९	४.०१	३.२४	३.९१	३.७४	३.६६	३.६६	३.१०	३.३५	३.९५	३.४५	३.१५	

नोट : सुन्तलाको प्रति के.जी. बिक्री मूल्य रु. ६३१- राखिएको छ ।

५.३.३.२ सर्वेक्षण गरिएका जिल्लाहरूमा सुत्तला बालीको लाभ लागत विश्लेषण (प्रति हेक्टर)

क. सोलुखुम्बु

क्र.सं.	विवरण	वर्ष १	वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	वर्ष ११	वर्ष १२	वर्ष १३
१	उत्पादन (केजी/ बोट)	०	०	१६	४२	३९	४२	४२	४५	४५	४५	४५	४५	३९
२	उत्पादन (केजी/ हेक्टर)	०	०	४,८००	१२,६००	११,७००	१२,६००	१२,६००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	११,७००
३	Book Value of Fixed Assets (Rs)	०	०	०	०	२०००	०	३२५०	०	२०००	०	०	०	०
४	कुल आम्दानी (रु)	०	०	२८८,०००	५०४,०००	७०४,०००	७५६,०००	७५६,२५०	८१०,०००	८१०,०००	८१०,०००	८१०,०००	८१०,०००	७०२,०००
५	कुल खर्च जम्मा (रु)	२७५,४७०	१३०,४४७	१६८,०३६	१३३,७९५	१४३,६२७	१८७,२५६	१८७,२५६	१८७,२५६	१८७,२५६	१८७,२५६	१८७,२५६	१८७,२५६	१८७,२५६
६	Discount Factor	०.९२६	०.८५७	०.७९४	०.७३५	०.६८१	०.६३०	०.५८०	०.५४०	०.५००	०.४६३	०.४२९	०.३९७	०.३६८
७	Discounted Cost (Rs)	२५५,०६५	१११,८३७	१३३,३९२	१८३,३४३	१९७,७५०	१९८,००३	१९८,००३	१९८,००३	१९८,००३	१९८,००३	१९८,००३	१९८,००३	१९८,००३
८	Discounted Benefit (Rs)	०	०	२२८,६२४	३७०,४५५	४७७,७६९	४७६,४०८	४७७,७६९	४७७,७६९	४७७,७६९	४७७,७६९	४७७,७६९	४७७,७६९	४७७,७६९
९	Net Cash Flow/NPV (Rs)	-२५५,०६५	-१११,८३७	९५,२३२	२३७,११२	३२०,०१९	३३८,४०५	३३८,४०५	३३८,४०५	३३८,४०५	३३८,४०५	३३८,४०५	३३८,४०५	३३८,४०५
१०	Cumulative Cash Flow (Rs)	-२५५,०६५	-३६६,९०२	-२७१,६७१	-४४१	३८०,४६०	७१८,८६५	१०८३,२७४	१४२१,६७९	१७६०,०८४	२०९८,४८९	२४३६,८९४	२७७५,२९९	३०१३,७०४
११	Benefit Cost Ratio (BCR)	०.००	०.००	१.७१	३.७७	४.८९	४.०४	४.५५	४.८०	४.६५	४.५०	४.४६	४.४६	३.६२
१२	Internal Rate of Return	४९.६४%												
१३	Payback Period (Yr)	४.००												

क्र.सं.	विवरण	वर्ष १४	वर्ष १५	वर्ष १६	वर्ष १७	वर्ष १८	वर्ष १९	वर्ष २०	वर्ष २१	वर्ष २२	वर्ष २३	वर्ष २४	वर्ष २५	जम्मा
१	उत्पादन (केजी/ बोट)	३९	३९	३५	३५	३०	३०	३०	३०	३०	३०	२९	२९	
२	उत्पादन (केजी/ हेक्टर)	११,७००	११,७००	१०,५००	१०,५००	९,०००	९,०००	९,०००	९,०००	९,०००	९,०००	८,७००	८,७००	
३	Book Value of Fixed Assets (Rs)	०	५२५०	०	०	०	०	२०००	०	०	३२५०	०	२३००	
४	कुल आम्दानी (रु)	७०२,०००	७०७,२५०	६३०,०००	६३०,०००	५४०,०००	५४०,०००	५४०,०००	५४०,०००	५४०,०००	५४०,०००	५२२,२५०	५२२,२५०	
५	कुल खर्च जम्मा (रु)	१८९,१२०	१७४,१२०	२०९,१२०	१७४,१२०	१८१,५२०	१७४,१२०	१७४,१२०	१७४,१२०	१८१,५२०	१७४,१२०	१७४,१२०	१८१,५२०	
६	Discount Factor	०.३४०	०.३१५	०.२९२	०.२७०	०.२५०	०.२३२	०.२१५	०.१९९	०.१८४	०.१७०	०.१५८	०.१४६	
७	Discounted Cost (Rs)	६४,३८८	५४,८९०	६१,०४०	४७,०५९	४७,०५९	४७,०५९	४७,०५९	४७,०५९	४७,०५९	४७,०५९	४७,०५९	४७,०५९	
८	Discounted Benefit (Rs)	२३९,००४	२२९,३००	१८३,६९१	१७०,२६९	१५७,६५७	१५७,६५७	१५७,६५७	१५७,६५७	१५७,६५७	१५७,६५७	१५७,६५७	१५७,६५७	
९	Net Cash Flow/NPV (Rs)	१७४,६१६	१७४,४१०	१२२,६५१	१२३,२१०	११०,५९८	११०,५९८	११०,५९८	११०,५९८	११०,५९८	११०,५९८	११०,५९८	११०,५९८	
१०	Cumulative Cash Flow (Rs)	२८९,६१६	४६४,०२६	५८६,६७७	७०९,८८७	८२०,४८५	९३१,०८३	१,०४१,६८१	१,१५२,२७९	१,२६२,८७७	१,३७३,४७५	१,४८४,०७३	१,५९४,६७१	
११	Benefit Cost Ratio (BCR)	३.७१	४.०३	३.०१	३.६२	३.४७	३.१०	३.१०	३.७१	३.९३	३.६९	३.७३	३.७६	३.०१

नोट : प्रति केजी. बिक्री मूल्य रु. ६०/- राखिएको छ ।

ख. धनकृटा

क्र. सं.	विवरण	वर्ष १	वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	वर्ष ११	वर्ष १२	वर्ष १३	
		जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.
१	उत्पादन (के.जी./ बोट)	०	०	१५	२४	४३	४८	४८	५०	५०	५०	३२	३२	३५	
२	उत्पादन (के.जी./ हेक्टर)	०	०	४,५००	७,२००	१२,९००	१४,४००	१४,४००	१५,०००	१५,०००	१५,०००	९,६००	९,६००	१०,५००	
३	Book Value of Fixed Assets (Rs)	०	०	०	०	२०००	३२५०	३२५०	०	०	२०००	०	०	०	
४	कुल आम्दानी (रू.)	०	०	२,७९,०००	४,४६,४००	८,०१,८००	८,९६,०५०	८,९६,०५०	९,३०,०००	९,३०,०००	९,३०,०००	५,९५,२००	५,९५,२००	६,५१,०००	
५	कुल खर्च जम्मा रू.	२६५,७१०	१,३६,६८०	१,६४,९८७	१,३०,४०५	१,३९,८८८	१,६२,११८	१,६०,२०४	१,७९,२३९	१,६९,२३९	१,६९,२३९	२,१४,२३९	१,७६,६३९	१,८९,२३९	
६	Discount Factor	०.९२६	०.८५७	०.७९४	०.७३५	०.६८१	०.६३०	०.५८३	०.५४०	०.५००	०.४६३	०.४२९	०.३९७	०.३६८	
७	Discounted Cost (Rs)	२४६,०२८	१,०८,६०८	१,३०,९७२	९,५,८५२	९,५,२०५	१,१५,३९५	९,३,४७७	९,६,६६२	८,४,६६२	७,८,३९०	९,१,८८३	७,०,१४६	६,९,५८३	
८	Discounted Benefit (Rs)	०	०	२२१,४७९	३२८,११७	५,४४,३३०	५,६२,६१५	५,२०,९४०	४,६५,२३२	४,६५,२३२	४,३०,७७०	२,५५,२७५	२,३६,३६२	२,३९,३७१	
९	Net Cash Flow /NPV (Rs)	-२४६,०२८	-१०८,६०८	९०,५०७	२,३२,२६६	४,४९,१२५	४,४७,२२०	४,२७,४६३	३,८०,५७०	३,८०,५७०	३,५२,३८८	१,६३,३८८	१,६६,२९६	१,६९,७८९	
१०	Cumulative Cash Flow (Rs)	-२४६,०२८	-३५४,६३५	-२६४,१२८	-३१,८६३	४,१७,२६३	८,६४,४८३	१,२९१,९४५	१,६९७,५५८	२,०७८,१२८	२,४३०,५०८	२,५९३,८९५	२,७६०,११२	२,९२९,९००	
११	Benefit Cost Ratio	०.००	०.००	१.६९	३.४२	५.७२	४.८८	५.५७	५.५०	५.५०	५.५०	२.७८	३.३७	३.४४	
१२	Internal Rate of Return (%)	५३.२९%													
१३	Payback Period (Yr)	४.०७													

क्र. सं.	विवरण	वर्ष १४	वर्ष १५	वर्ष १६	वर्ष १७	वर्ष १८	वर्ष १९	वर्ष २०	वर्ष २१	वर्ष २२	वर्ष २३	वर्ष २४	वर्ष २५	जम्मा
		जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.
१	उत्पादन (के.जी./ बोट)	३५	३५	३५	३५	३५	३९	३९	३९	३९	३९	२९	२९	२९
२	उत्पादन (के.जी./ हेक्टर)	१०,५००	१०,५००	१०,५००	१०,५००	१०,५००	९,९००	९,९००	९,३००	९,३००	८,७००	८,७००	८,७००	८,७००
३	Book Value of Fixed Assets (Rs)	०	५,२५०	०	०	०	०	२०००	०	०	३,२५०	०	२,३००	२,३००
४	कुल आम्दानी (रू.)	६५१,०००	६५६,२५०	६५१,०००	६५१,०००	६५१,०००	६१३,८००	६१५,८००	५,७६,६००	५,७६,६००	५,४२,३५०	५,३९,४००	५,४१,७००	५,४१,७००
५	कुल खर्च जम्मा रू.	१,८४,२३९	१,६९,२३९	२०४,२३९	१,६९,२३९	१,७६,६३९	१,६९,२३९	१,६९,२३९	१,९४,२३९	१,७९,२३९	१,८९,२३९	१,८६,६३९	१,८४,२३९	१,८४,२३९
६	Discount Factor	०.३४०	०.३१५	०.२९२	०.२७०	०.२५०	०.२३२	०.२१५	०.१९९	०.१८४	०.१७०	०.१५८	०.१४६	०.१४६
७	Discounted Cost (Rs)	६२,७२६	५३,३५१	५९,६१५	४५,७४०	४४,२०४	३९,२१५	३६,३१०	३८,५८७	३२,९६९	३२,९६९	२९,४३३	२६,९०२	२६,९०२
८	Discounted Benefit (Rs)	२२१,६४०	२०५,२२२	१९०,०२१	१,७५,९४५	१,६२,९१२	१,४२,९९०	१,३९,६९०	१,१४,५४५	१,०६,०६०	९९,८६८	९९,८६८	८५,०६३	७८,७६२
९	Net Cash Flow /NPV (Rs)	१५८,९१४	१५१,८७१	१३०,४०५	१,३०,२०५	१,१८,७०८	१,०३,०१०	९५,३८०	७५,९५८	७३,०९१	७३,६३८	५५,६३०	५९,८६०	५९,८६०
१०	Cumulative Cash Flow (Rs)	३,०८८,८१४	३,२४०,६८५	३,३७१,०९०	३,५०९,२९५	३,६२०,००४	३,७२३,०१४	३,८१८,३९४	३,८९४,३५२	३,९६७,४४३	४,०२७,०८१	४,०८२,७११	४,१३४,५७१	४,१३४,५७१
११	Benefit Cost Ratio (BCR)	३.५३	३.८५	३.९१	३.८५	३.६९	३.६३	३.६३	३.९७	३.२२	३.८५	३.८९	३.९३	३.२०

नोट : प्रति के.जी. बिक्री मूल्य रू. ६२।- राखिएको छ ।

ग. गोरखा

क्र. सं.	विवरण	वर्ष १	वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	वर्ष ११	वर्ष १२
१	उत्पादन (के.जी./बोट)	०	०	१६	२८	४३	४८	४८	५०	५०	५०	३२	३२
२	उत्पादन (के.जी./ हेक्टर)	०	०	४,८००	८,४००	१२,९००	१४,४००	१४,४००	१५,०००	१५,०००	१५,०००	९,६००	९,६००
३	Book Value of Fixed Assets (Rs)	०	०	०	०	२०००	०	३२५०	०	०	२०००	०	०
४	कुल आव्दानी (रु)	०	०	३९६,८००	५५४,४००	८५३,४००	९५०,४००	९५३,६५०	९९०,०००	९९०,०००	९९२,०००	६३३,६००	६३३,६००
५	कुल खर्च जम्मा रु.	२६६,७५०	१२५,२१०	१६३,६६७	१२९,०८५	१३८,५६८	१८१,७९८	१५८,६८४	१७७,९१९	१६७,९१९	१६७,९१९	२१२,९१९	१७५,३१९
६	Discount Factor	०.९२६	०.८५७	०.७९४	०.७३५	०.६८१	०.६३०	०.५८३	०.५४०	०.५००	०.४६३	०.४२९	०.३९७
७	Discounted Cost (Rs)	२४६,९९१	१०७,३४७	१२९,९२४	९४,८८१	९४,३०७	११४,५६४	९२,७०७	९६,९२४	८४,००१	७७,७७९	९१,३१७	६९,६२२
८	Discounted Benefit (Rs)	०	०	२५१,४८६	४०७,५०१	५७९,४४९	५९८,९१३	५५४,५४९	५३४,८६६	४९५,२४६	४५८,५६२	२७१,७४०	२५१,६११
९	Net Cash Flow/NPV (Rs)	-२४६,९९१	-१०७,३४७	१२१,५६२	३१२,६१९	४८५,१४१	४८४,३५०	४६१,८४२	४३८,७४२	४११,२४५	३८०,७८३	१८०,४२३	१८१,९९०
१०	Cumulative Cash Flow (Rs)	-२४६,९९१	-३५४,३३८	-२३२,७७६	७९,८४३	५६४,९८४	१,०४९,३३४	१,५११,१७६	१,९४९,९१८	२,३६१,१६३	२,७४१,९४६	२,९२२,३६९	३,१०४,३५८
११	Benefit Cost Ratio	०.००	०.००	१.९४	४.२९	६.१४	५.२३	५.९८	५.५६	५.९०	५.९०	२.९८	३.६१
१२	Internal Rate of Return (%)	५९.१३%											
१३	Payback Period (Yr)	३.८४											

क्र. सं.	विवरण	वर्ष १३	वर्ष १४	वर्ष १५	वर्ष १६	वर्ष १७	वर्ष १८	वर्ष १९	वर्ष २०	वर्ष २१	वर्ष २२	वर्ष २३	वर्ष २४	वर्ष २५	जम्मा
१	उत्पादन (के.जी./बोट)	३५	३५	३५	३५	३५	३५	३३	३३	३३	३३	३०	३०	३०	
२	उत्पादन (के.जी./ हेक्टर)	१०,५००	१०,५००	१०,५००	१०,५००	१०,५००	१०,५००	९,९००	९,९००	९,९००	९,९००	९,०००	९,०००	९,०००	
३	बिक्री मूल्य प्रति (रु)	६६	६६	६६	६६	६६	६६	६६	६६	६६	६६	६६	६६	६६	
४	कुल आव्दानी (रु)	६९३०००	६९३०००	६९३०००	६९३०००	६९३०००	६९३०००	६५३४००	६५३४००	६५३४००	६५३४००	६५३४००	६५३४००	६५३४००	
५	कुल खर्च जम्मा रु.	१८७,९१९	१८७,९१९	१८७,९१९	२०२,९१९	१६७,९१९	१७५,३९९	१९७,९१९	१६७,९१९	१९२,९१९	१७७,९१९	१८५,३९९	१८५,३९९	१८५,३९९	
६	Book Value of Fixed Assets (Rs)	०	०	५२५०	०	०	०	०	२०००	०	०	३२५०	०	२३००	
७	कुल आव्दानी (रु)	६९३,०००	६९३,०००	६९३,०००	६९३,०००	६९३,०००	६९३,०००	६५३,४००	६५३,४००	६५३,४००	६५३,४००	६५३,४००	६५३,४००	६५३,३००	
८	Discount Factor	०.३६८	०.३४०	०.३१५	०.२९२	०.२७०	०.२५०	०.२३२	०.२१५	०.१९९	०.१८४	०.१७०	०.१५८	०.१४६	
९	Discounted Cost (Rs)	६९,०९७	६२,२७७	५२,९३५	५९,२३०	४५,३८३	४३,८७३	३८,९०९	३६,०२७	३२,३२४	३२,७२७	३२,००५	२९,२२५	२६,७०९	१८६६२८७
१०	Discounted Benefit (Rs)	२५४,८१५	२३५,९४०	२१८,४६३	२०२,२८०	१८७,९१६	१७५,४२३	१५९,४०१	१४९,१८६	१२९,८०२	१२०,१८७	१०९,१६७	९३,६७३	८६,७५५	६४९९२८९
११	Net Cash Flow/NPV (Rs)	१८५,७१८	१७३,६६३	१६५,५२७	१४३,०४०	१४१,५३३	१२६,५४९	११२,४९२	१०४,१५९	९९,४७७	८७,४६०	७९,१६२	६४,४४९	६०,०२५	४६३३००२
१२	Cumulative Cash Flow (Rs)	३,२९,०,७६	३,४६,३,७३८	३,६३,६,७०६	३,७७,९,६६६	३,९१,४,२२९	४,०४,३,७७८	४,१६,२,३७०	४,२७,०,४२९	४,३७,९,९०६	४,४८,९,३६६	४,५९,९,८१९	४,७१,९,२७७	४,८३,९,७३९	४,९५,९,२०२
१३	Benefit Cost Ratio	३.६९	३.७९	४.१३	३.४२	३.९५	३.८९	३.८९	३.८९	३.८९	३.६७	३.९६	३.२१	३.२५	३.४८

नोट : सुन्तलाको प्रति के.जी. बिक्री मूल्य रु. ६६८- राखिएको छ ।

घ. गुल्मी

क्र.सं.	विवरण	वर्ष १	वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	वर्ष ११	वर्ष १२
१	उत्पादन (के.जी./बोट)	०	२०	३२	४८	४८	४८	४८	४८	४८	४८	३८	३८
२	उत्पादन (के.जी./ हेक्टर)	०	६,०००	९,६००	१२,९००	१४,४००	१४,४००	१४,४००	१४,४००	१४,४००	१४,४००	१४,४००	१४,४००
३	Book Value of Fixed Assets (Rs)	०	०	०	०	२०००	०	३२४०	०	०	२०००	०	०
४	कुल आम्दानी (रु)	०	३९०,०००	६२४,०००	६२४,०००	६२४,०००	६३६,०००	६३६,०००	६३६,०००	६३६,०००	६३६,०००	६३६,०००	६३६,०००
५	कुल खर्च जम्मा रु.	२६५,९९०	१२४,५९०	१६४,२६७	१२९,६८५	१३९,९६८	१६२,३९८	१४९,९६८	१४९,९६८	१६८,५९९	१६८,५९९	२१३,५९९	१७५,९९९
६	Discount Factor	०.९२६	०.८५७	०.७९४	०.७३५	०.६८१	०.६३०	०.५८३	०.५४०	०.५००	०.४६३	०.४२९	०.३९७
७	Discounted Cost (Rs)	२४५,५४६	१०६,७४७	१३०,४००	९५,३२२	९४,७५५	११४,९४२	९३,०५७	९६,४४८	८४,३०९	७८,०५७	९१,५७५	६९,८६०
८	Discounted Benefit (Rs)	०	०	३०९,५९५	४५८,६५९	५७०,६६९	५८९,८३९	५४६,९४७	५२६,७६२	४८७,७४३	४५९,६९४	३९७,८०२	२९४,२६९
९	Net Cash Flow/NPV (Rs)	-२४५,५४६	-१०६,७४७	१७९,१९४	३६३,३३६	४७५,९१४	४७४,८९७	४५३,०९०	४३०,३९४	४०३,४४९	३७३,५५७	२२६,२२८	२२४,४०९
१०	Cumulative Cash Flow (Rs)	-२४५,५४६	-३५२,२९४	-१७३,०९९	१९०,२३७	६६६,१९०	१,१४९,०८८	१,५९४,९७७	२,०२४,४९९	२,४२७,९३२	२,८०९,४८९	३,०२७,७१७	३,२५२,९१८
११	Benefit Cost Ratio	०.००	०.००	२.३७	४.८१	६.०३	५.९३	५.८७	५.४६	५.७९	५.७९	४.४७	४.२९
१२	Internal Rate of Return (%)	६३.५५%											
१३	Payback Period (Yr.)	३.६०											

क्र.सं.	विवरण	वर्ष १३	वर्ष १४	वर्ष १५	वर्ष १६	वर्ष १७	वर्ष १८	वर्ष १९	वर्ष २०	वर्ष २१	वर्ष २२	वर्ष २३	वर्ष २४	वर्ष २५	जम्मा
१	उत्पादन (के.जी./बोट)	३८	३५	३५	३५	३५	३५	३५	३५	३३	३३	३०	३०	३०	
२	उत्पादन (के.जी./ हेक्टर)	११,४००	१०,५००	१०,५००	१०,५००	१०,५००	१०,५००	१०,५००	१०,५००	९,९००	९,९००	९,०००	९,०००	९,०००	
३	बिक्री मूल्य प्रति (रु)	६५	६५	६५	६५	६५	६५	६५	६५	६५	६५	६५	६५	१००	
४	कुल आम्दानी (रु)	७४९,०००	६८२,५००	६८२,५००	६८२,५००	६८२,५००	६८२,५००	६८२,५००	६८२,५००	६४३,५००	६४३,५००	५८५,०००	५८५,०००	९,००,०००	
५	Book Value of Fixed Assets (Rs)	०	०	५,२५०	०	०	०	०	२०००	०	०	३२५०	०	२३००	
६	कुल आम्दानी (रु)	७४९,०००	६८२,५००	६८७,७५०	६८२,५००	६८२,५००	६८२,५००	६८२,५००	६८४,५००	६४३,५००	६४३,५००	५८८,२५०	५८८,२५०	९,०२,३००	
७	कुल खर्च जम्मा रु.	१८८,५९९	१८३,५९९	१६८,५९९	२०३,५९९	१६८,५९९	१६८,५९९	१६८,५९९	१६८,५९९	१६८,५९९	१७८,५९९	१८८,५९९	१८८,५९९	१८८,५९९	
८	Discount Factor	०.३६८	०.३४०	०.३१५	०.२९२	०.२७०	०.२५०	०.२३२	०.२१५	०.१९९	०.१८४	०.१७०	०.१५८	०.१४६	
९	Discounted Cost (Rs)	६९,३९८	६२,४८९	५३,९२४	५९,४०५	४५,५४५	४४,०२४	३९,०४८	३६,९५५	३६,४४४	३२,८३७	३२,९०८	२९,३९९	२६,७९७	१८६,५७७
१०	Discounted Benefit (Rs)	२७९,४६४	२३२,३६५	२१५,९५२	१९९,२१५	१८४,४४९	१७०,७९५	१५८,९४३	१४६,४२९	१२७,८३५	११८,३६६	९९,६३४	९२,२५४	९१,४९६	६७०,६९८
११	Net Cash Flow/NPV (Rs)	२०३,९६६	१६९,८८६	१६२,०२८	१३९,८१०	१२६,७७९	१२६,७७९	११९,०९६	११०,२७४	८५,३९९	८५,५२९	६७,५२७	६२,९३५	५०,४६९	४८३,२०४
१२	Cumulative Cash Flow (Rs)	३,४५५,२६४	३,६२५,१४८	३,७८७,१७६	३,९५९,९६६	४,०६५,८९९	४,१९२,६७९	४,३१९,७६६	४,४२७,०४०	४,५१९,४३९	४,५९६,९६०	४,६६४,४८७	४,७३२,९२२	४,८००,०४९	
१३	Benefit Cost Ratio	३.९३	३.७२	४.०५	३.३५	४.०५	४.०५	४.०५	४.०५	३.३३	३.९०	३.९५	४.९०	४.५८	

नोट : सुन्तलाको प्रति के.जी बिक्री मूल्य रु. ६५/- राखिएको छ ।

५.४ कागती खेती

५.४.१ पृष्ठभूमि

नेपालमा पाइने सुन्तलाजात फलफूलहरूमा सुन्तला पछि कागती खेतीको विस्तार भइरहेको छ । हाल बजारमा कागतीको माग अत्याधिक रहेकाले व्यवसायिक खेती गरी आय आर्जन गर्न सकिने सम्भावनायुक्त फलफूल बालिको रूपमा देखिएको छ । ताप्लेजुङ्ग, तेह्रथुम, धनकुटा, भोजपुर, खोटाङ, रसुवा, काभ्रेपलान्चोक, तनहुँ, स्याङ्जा, गुल्मी, अर्घाखाँची, दाङ्ग, सुर्खेत, डडेल्धुरा लगायतका जिल्लाहरूमा कागती खेती भईरहेको पाइन्छ । कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयको आ. व. २०७६/७७ को तथ्याङ्क अनुसार कागतीको क्षेत्रफल, उत्पादन प्रदेश नं. १ र उत्पादकत्व गण्डकी प्रदेशमा बढी रहेको पाइन्छ ।

नेपालमा आ. व. २०७६/७७ मा कागती उत्पादनको तथ्याङ्क

प्रदेश	क्षेत्रफल (हे.)	उत्पादनशिल क्षेत्रफल (हे.)	उत्पादन (मे. टन.)	उत्पादकत्व (मे.टन./हे.)
प्रदेश नं. १	३३३४	२४५०	२१५९४	८.८१
प्रदेश नं. २	४३	२८	१७४	६.६१
बागमती प्रदेश	१२७७	८१२	६४३४	७.९२
गण्डकी प्रदेश	७४८	४४४	६०९६	१३.७४
लुम्बिनी प्रदेश	२०१२	११५३	७६४९	६.६३
कर्णाली प्रदेश	५४६	२३५	१४१५	६.०३
सुदूरपश्चिम प्रदेश	६२७	३२३	२७५५	८.५२
जम्मा	८५८७	५४४५	४६११८	८.४७

स्रोत : Statistical Information on Nepalese Agriculture, 2076/77

५.४.२ कागती खेती सम्बन्धी संक्षिप्त प्राविधिक जानकारी

क) जातको नाम : तेह्रथुम स्थानीय, सुनकागती १, सुनकागती २, युरेका लेमन, सिडलेस लेमन

■ मध्यपहाडी क्षेत्र - तेह्रथुम स्थानीय

■ तराई भित्री मधेश- सुनकागती १, सुनकागती २, युरेका

ख) लगाउने उपयुक्त उचाई : ४००-१६०० मिटर

ग) तापक्रम : १८-२८ डिग्री सेन्टिग्रेड (वार्षिक औसत)

घ) जमिनको मोहडा : दक्षिण मोहडा तर सिंचाई सुविधा नभएका ठाउँमा उत्तर पूर्वी मोहडा

ङ) वर्षा : वार्षिक औसत १२५०- १८०० मि.मि. वर्षा

च) माटो : माटोको पि.एच. ५.५-६.५ भएको खुकुलो, प्रशस्त प्राङ्गारिक पदार्थ र कम्तिमा ३० से.मी. सम्म माथिल्लो सतहमा माटो भएको मलिलो र पानी नजम्ने दुमट माटो हुनुपर्दछ ।

छ) सापेक्षित आद्रता : ७०-८० प्रतिशत भएको औषत सापेक्षिक आद्रता

ज) बिरुवा रोपने समय: असार देखि श्रावणसम्म

झ) बिरुवा रोप्ने दुरी : ४x४ वा ५x५ मिटर (लाईन देखि लाईन x बोट देखि बोट)

ञ) प्रति हेक्टर बिरुवा संख्या : ४००

५.४.३ लाभ लागत विश्लेषण

५.४.३.१ कागती खेतीको औसत लाभ लागत विश्लेषण (प्रति हेक्टर)

क्र. सं.	विवरण	वर्ष १	वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	वर्ष ११	वर्ष १२
१	उत्पादन (के.जी./ बोट)	०	०	५	७	११	१५	२०	२३	२७	२९	३२	३३
२	उत्पादन (के.जी./ हेक्टर)	०	०	१८००	२६००	४२००	५८००	७८००	९०००	१०६००	११४००	१२६००	१३०००
३	Book Value of Fixed Assets (Rs)	०	०	०	०	१७००	०	५००	०	२९५०	०	०	०
४	कुल आम्दानी (रु)	०	०	१७८४००	२५७६००	४१७७००	५७४४००	७७२९००	८९२२००	१०४९६००	११३१३५०	१२४७६००	१२८६८००
५	कुल खर्च जम्मा (रु)	४०३४८०	१७९९१९	२१७५७८	१७३०८७	१८५७७९	२३२०९४	२९१८५५	२३३४२१	२२३४२१	२२३४२१	२६८४२१	२३०८२१
६	Discount Factor	०.९३	०.८६	०.७९४	०.७३५	०.६८१	०.६३०	०.५८३	०.५४०	०.५००	०.४६३	०.४२९	०.३९७
७	Discounted Cost (Rs)	३७३,५९३	१४७,३९३	१७२,७२०	१२७,२२४	१२६,४३८	१४६,२५९	१२३,६१५	१२६,११०	१११,७६६	१०३,४८७	११५,१२१	११,६६२
८	Discounted Benefit (Rs)	०	०	१४१,६२०	१८९,३४४	२८४,२८०	३६१,९६९	४५०,९८०	४८१,४८८	५२५,०६१	५२४,०३४	५३५,०७४	५११,००६
९	Net Cash Flow/NPV (Rs)	-३७३,५९३	-१४७,३९३	-३१,१०१	६२,१२०	१५७,८४२	२१५,७११	३२७,३६४	३५५,३७८	४१३,२९५	४२०,५४७	४१९,९५३	४१९,३४४
१०	Cumulative Cash Flow (Rs)	-३७३,५९३	-५२०,९८६	-५५२,०८६	-४८९,९६७	-३३२,१२५	-११६,४१४	२१०,९५०	५६६,३२८	९७९,६२३	१,४००,१७०	१,८२०,१२३	२,२३९,४६७
११	Benefit Cost Ratio (BCR)	०.००	०.००	०.८२	१.४९	२.२५	२.४७	३.६५	३.८२	४.७०	५.०६	४.६५	५.५७
१२	Internal Rate of Return (%)	२८.८२%											
१३	Payback Period (Yr.)	६.३६											

क्र. सं.	विवरण	वर्ष १३	वर्ष १४	वर्ष १५	वर्ष १६	वर्ष १७	वर्ष १८	वर्ष १९	वर्ष २०	वर्ष २१	वर्ष २२	वर्ष २३	वर्ष २४	वर्ष २५	जम्मा
१	उत्पादन (के.जी./ बोट)	३५	३५	३५	३५	३५	३५	३४	३४	३२	३२	३१	३०	३०	
२	उत्पादन (के.जी./ हेक्टर)	१४०००	१४०००	१३८००	१३८००	१३८००	१३८००	१३६००	१३६००	१२८००	१२८००	१२२००	११८००	११८००	
३	Book Value of Fixed Assets (Rs)	०	०	२२००	०	०	०	०	१७००	१२५०	०	५००	०	४९५०	
४	कुल आम्दानी (रु)	१३८६०००	१३८६०००	१३६६४००	१३६६४००	१३६६४००	१३६६४००	१३६६४००	१३४८१००	१२६८४५०	१२६७२००	१२०७७००	११६८०००	११७२९५०	
५	कुल खर्च जम्मा (रु)	२४३४२१	२३८४२१	२२३४२१	२५८४२१	२२३४२१	२३०८२१	२२३४२१	२२३४२१	२४८४२१	२३३४२१	२४३४२१	२४०८२१	२३८४२१	
६	Discount Factor	०.३६८	०.३४०	०.३१५	०.२९२	०.२७०	०.२५०	०.२३२	०.२१५	०.१९९	०.१८४	०.१७०	०.१५८	०.१४६	
७	Discounted Cost (Rs)	८९,५०५	८१,१७३	७०,४३२	७५,४३१	६०,३८४	५७,७६३	५१,७६९	४७,९३५	४९,३५०	४२,९३६	४१,४५८	३७,९७७	३४,८१४	२५,०६३१५
८	Discounted Benefit (Rs)	५०९,६२९	४७५,८७९	४३१,४४०	३९८,८३९	३६९,२९५	३४१,९४०	३११,९७७	२८९,२३२	२५१,९८५	२३३,०८९	२०५,६९०	१८४,१९३	१७१,२७२	८१,७५३१६
९	Net Cash Flow/NPV (Rs)	४२०,१२४	३९०,७०६	३६१,००८	३२३,४०९	३०८,९१२	२८४,१७८	२६०,२०८	२४१,२९८	२०२,६३५	१९०,१५४	१६४,२३१	१४६,२९६	१३६,४५८	५६६९००१
१०	Cumulative Cash Flow (Rs)	२,६५९,५९०	३,०४०,२९६	३,४११,३०५	३,७३४,७३३	४,०४३,६२५	४,३२७,८०२	४,५८८,०१०	४,८२९,३०८	५,०३१,९४३	५,२२२,०९६	५,३६६,३२८	५,५३२,४३३	५,६६९,००१	
११	Benefit Cost Ratio	५.६९	५.८१	६.१३	५.२९	६.१२	५.९२	६.०३	६.०३	५.११	५.४३	४.९६	४.८५	४.९२	३.२६

नोट : कागतीको बिक्री मूल्य रु. ९९/केजी राखिएको छ ।

५.४.३.२ सर्वेक्षण गरिएका जिल्लाहरूको कागती खेती लाभ लागत विश्लेषण (प्रति हेक्टर)

क. चितवन

क्र.सं.	विवरण	वर्ष १	वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	वर्ष ११	वर्ष १२
१	उत्पादन (के.जी./ बोट)	०	०	४	१०	१४	१९	२२	२२	२६	२९	३१	३३
२	उत्पादन (के.जी./ हेक्टर)			१६००	४०००	५६००	७६००	८८००	८८००	१०४००	११६००	१२४००	१३२००
३	Book Value of Fixed Assets (Rs)	०	०	०	०	०	५००	५००	०	०	२९५०	०	०
४	कुल आम्दानी (रु)	०	०	१५६,८००	२३५,२००	३९३,७००	५४८,८००	७४५,३००	८६२,४००	१,०१९,२००	१,१३९,७५०	१,२९५,२००	१,२९३,६००
५	कुल खर्च जम्मा (रु.)	४०६,५८०	१७६,४६९	२१७,१७८	१७०,४८७	१८३,१७९	२२९,४९४	२०९,२५५	२३०,८२१	२२०,८२१	२२०,८२१	२६५,८२१	२२८,२२१
६	Discount Factor	०.९३	०.८६	०.७९४	०.७३५	०.६८१	०.६३०	०.५८३	०.५४०	०.५००	०.४६३	०.४२९	०.३९७
७	Discounted Cost (Rs)	३७६,४६३	१५१,२९४	१७२,४०३	१२५,३१३	१२४,६६९	१४४,६२०	१२२,०९८	१२४,७०५	११०,४६५	१०२,२८३	११४,००६	९०,६३०
८	Discounted Benefit (Rs)	०	०	१२४,४७३	१७२,८७९	२६७,९४६	३४५,८३७	४३४,८७५	४६५,९२८	५०९,८५४	५२७,९२५	५२९,१७८	५१३,७०६
९	Net Cash Flow/NPV (Rs)	-३७६,४६३	-१५१,२९४	-४७,९३०	४७,५६६	१४३,७७७	२०१,२१७	३१२,७७७	३४१,२२२	३९९,३८८	४२५,६४२	४०७,१७२	४२३,०७७
१०	Cumulative Cash Flow (Rs)	-३७६,४६३	-५२७,७५७	-५७५,६८७	-५२८,१२१	-३८४,८४४	-१८३,६२७	१२९,१५०	४७०,३७३	८६९,७६१	१,२९५,४०३	१,७०२,५७५	२,१२५,६५२
११	Benefit Cost Ratio (BCR)	०.००	०.००	०.७२	१.३८	२.१५	३.५६	३.७४	४.६२	५.१६	५.५७	५.६७	५.६७
१२	Internal Rate of Return (%)			२७.४१%									
१३	Payback Period (Yr)			६.५९									

क्र.सं.	विवरण	वर्ष १३	वर्ष १४	वर्ष १५	वर्ष १६	वर्ष १७	वर्ष १८	वर्ष १९	वर्ष २०	वर्ष २१	वर्ष २२	वर्ष २३	वर्ष २४	वर्ष २५	जम्मा
१	उत्पादन (के.जी./ बोट)	३५	३५	३५	३५	३२	३०	३०	३४	३२	३२	३२	३०	३०	
२	उत्पादन (के.जी./ हेक्टर)	१४०००	१४०००	१३६००	१३६००	१३६००	१३६००	१३६००	१३६००	१२८००	१२८००	१२८००	१२०००	१२०००	
३	Book Value of Fixed Assets (Rs)	०	०	०	०	०	१७००	१७००	१७००	१७००	०	५००	०	४९५०	
४	कुल आम्दानी (रु)	१,३७२,०००	१,३७२,०००	१,३३५,०००	१,३३२,८००	१,३३२,८००	१,३३५,५००	१,३३२,८००	१,३३५,५००	१,२५५,६५०	१,२५५,६५०	१,२५५,६५०	१,१७६,०००	१,१८०,९५०	
५	कुल खर्च जम्मा (रु.)	२४०,८२१	२३५,८२१	२३५,८२१	२३५,८२१	२२०,८२१	२२०,८२१	२२०,८२१	२२०,८२१	२४५,८२१	२३०,८२१	२४०,८२१	२३५,८२१	२३५,८२१	
६	Discount Factor	०.३६८	०.३४०	०.३१५	०.२९२	०.२७०	०.२५०	०.२३२	०.२१५	०.१९९	०.१८४	०.१७०	०.१५८	०.१४६	
७	Discounted Cost (Rs)	८८,४४९	८०,२८८	६९,६९२	६४,६७२	५९,६८१	५५,९९२	५१,९६७	४७,३७७	४८,६३४	४२,४५७	४१,०९५	३७,५६७	३४,४३४	
८	Discounted Benefit (Rs)	५०४,४८२	४६७,९१३	४२०,८४८	३८९,०३२	३६०,२९४	३३३,५३२	३०८,८२६	२८६,३१५	२४९,४४२	२३०,७३५	२१३,७२९	१९५,४५४	१७९,४४०	८०६,७६९
९	Discounted Cash Flow (Rs)	४१५,९३२	३८७,६२५	३५१,२३६	३१५,३६०	३००,५३३	२७६,४२०	२५७,६५९	२३८,९३८	२००,६०८	१८८,२७८	१७२,७३३	१५७,८८७	१३८,००६	५५१,५०४
१०	Cumulative Cash Flow (Rs)	२,५४,५८४	२,९६२,४०९	३,३७९,६४५	३,७९४,००५	४,१७०,९५८	४,६०९,५५५	४,९६७,९१७	५,३६७,५५५	५,६६६,९६३	५,९६६,४४९	६,२६६,०४९	६,५६६,०४९	६,८६६,०४९	
११	Benefit Cost Ratio	५.७०	५.८२	६.०५	६.०५	६.०५	६.०५	६.०५	६.०५	५.९९	५.८३	५.७९	५.७४	५.७९	३.९१

नोट : कागतीको बिक्री मूल्य रु. ९८/केजी राखिएको छ ।

ख. नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पूर्व)

क्र.सं.	विवरण	वर्ष १	वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	वर्ष ११	वर्ष १२	वर्ष १३
१	उत्पादन (के.जी./ बोट)	०	०	५	७	११	१५	२०	२३	२७	२८	३२	३२	३५
२	उत्पादन (के.जी./ हेक्टर)		२००	२००	२५०	४४०	६००	८००	९२०	१०८०	११२०	१२८०	१२८०	१४००
३	Book Value of Fixed Assets (Rs)	०	०	०	०	१७००	०	५००	०	०	२९५०	०	०	०
४	कुल आम्दानी (रु)	०	०	२००,०००	४४१,७००	६००,०००	६००,०००	८००,५००	९२०,०००	१,०८०,०००	१,१२०,९५०	१,२८०,०००	१,२८०,०००	१,४००,०००
५	कुल खर्च जम्मा (रु.)	४००,३८०	१६७,३६९	२१७,९७८	१७५,६८७	१८८,३७९	२३४,६९४	२९४,४५५	२३६,०२१	२२६,०२१	२२६,०२१	२७१,०२१	२३३,४२१	२४६,०२१
६	Discount Factor	०.९३	०.८६	०.७९	०.७३	०.६८	०.६३	०.५८	०.५४	०.५०	०.४६	०.४२	०.३९	०.३६
७	Discounted Cost (Rs)	३७०,७२२	१४३,४९२	१७३,०३८	१२९,१३५	१२८,२०८	१४७,८९७	१२५,१३२	१२७,५१५	११३,०६७	१०४,६९१	११६,२३६	९२,६९५	९०,४६१
८	Discounted Benefit (Rs)	०	०	१५८,७६६	२०५,८०८	३००,६१४	३७८,१०२	४६७,०८४	४९७,०४७	५४०,२६९	५२०,१४३	५४८,९७०	५०८,३०६	५१४,७७७
९	Net Cash Flow/NPV (Rs)	-३७०,७२२	-१४३,४९२	-१४,२७२	७६,६७३	१७२,४०६	२३०,२०५	३४१,९५२	३६९,५३३	४२७,२०२	४१५,४५२	४३२,७३४	४१५,६९१	४२४,३१६
१०	Cumulative Cash Flow (Rs)	-३७०,७२२	-५१४,२१४	-५२८,४८६	-४५१,८१३	-२७९,४०६	-४९,२०२	२९२,७५०	६६२,२८२	१,०८९,४८५	१,५०४,९३६	१,९३७,६७०	२,३५३,३८१	२,७७७,६९७
११	Benefit Cost Ratio	०.००	०.००	०.९२	१.५९	२.३४	२.५६	३.७३	३.९०	४.७८	४.९७	५.७२	५.४८	५.६९
१२	Internal Rate of Return (%)													
१३	Payback Period (Yr)													

क्र.सं.	विवरण	वर्ष १४	वर्ष १५	वर्ष १६	वर्ष १७	वर्ष १८	वर्ष १९	वर्ष २०	वर्ष २१	वर्ष २२	वर्ष २३	वर्ष २४	वर्ष २५	जम्मा
१	उत्पादन (के.जी./ बोट)	३५	३५	३५	३५	३५	३५	३५	३२	३२	२९	२९	२९	
२	उत्पादन (के.जी./ हेक्टर)	१४००	१४००	१४००	१४००	१४००	१३६०	१३६०	१२८०	१२८०	११६०	११६०	११६०	
३	Book Value of Fixed Assets (Rs)	०	२२००	०	०	१७००	०	१७००	१२५०	०	५००	०	४९५०	
४	कुल आम्दानी (रु)	१,४००,०००	१,४०२,२००	१,४००,०००	१,४००,०००	१,३६९,७००	१,३६०,०००	१,३६९,७००	१,२८१,२५०	१,२८०,०००	१,१६०,५००	१,१६०,०००	१,१६४,९५०	
५	कुल खर्च जम्मा (रु.)	२४१,०२१	२२६,०२१	२६१,०२१	२२६,०२१	२२६,०२१	२२६,०२१	२२६,०२१	२५१,०२१	२३६,०२१	२४६,०२१	२४३,४२१	२४१,०२१	
६	Discount Factor	०.३४०	०.३१५	०.२९२	०.२७०	०.२५०	०.२३२	०.२१५	०.१९९	०.१८४	०.१७०	०.१५८	०.१४६	
७	Discounted Cost (Rs)	८२,०५८	७९,२५१	७६,९९०	६९,०८६	६५,४९३	५२,३७२	४८,४९२	४९,८६७	४३,४९४	४१,९०१	३८,३८७	३५,९९३	२५,२०९५५
८	Discounted Benefit (Rs)	४७६,६४५	४४२,०३२	४०८,६४७	३७८,३७७	३५०,३४९	३१५,१२८	२९२,१५०	२५४,५२८	२३५,४४४	१९७,६५१	१८२,९३१	१७०,१०४	८३४३८७२
९	Net Cash Flow/NPV (Rs)	३९४,५८७	३७०,७८१	३३१,६५७	३११,२९०	२९१,२३५	२६२,७५७	२४३,६५८	२०४,६६१	१९२,०३०	१५५,७५०	१४४,५४४	१३४,९१०	५८२२९५६
१०	Cumulative Cash Flow (Rs)	३,१७२,१८४	३,५४२,९६५	३,८७५,४२२	४,१९२,७१२	४,४८४,६४७	४,७४७,४०४	४,९९१,०६१	५,१९५,७२२	५,३८७,७५२	५,५४३,५०२	५,६८८,०४६	५,८२२,९५६	
११	Benefit Cost Ratio	५.८१	६.२०	५.३६	६.१९	६.००	६.०२	६.०२	५.१०	५.४२	४.७२	४.७७	४.८३	३.३१

नोट : कागतीको प्रति के.जी. बिक्री मूल्य रु. १०० राखिएको छ ।

५.५ आँप खेती

५.५.१ पृष्ठभूमि

नेपालमा खेती गरिने विभिन्न किसिमका फलफूलहरूमध्ये आँप प्रमुख उष्ण प्रदेशीय फलफूल हो । विशेष गरेर तराई क्षेत्र र केही मात्रामा मध्य पहाडका बेसी तथा खोंच भागहरूमा आँपको खेती गरिएको पाइन्छ । हाल भापा, मोरङ्ग, सुनसरी, उदयपुर, सिराहा, सप्तरी, महोत्तरी, सर्लाही, धनुषा, बारा, पर्सा, रौतहट, धादिङ्ग, नवलपरासी पश्चिम, कपिलवस्तु, रूपन्देही, दाङ्ग, बाँके, बर्दिया, सुर्खेत, कैलाली, कञ्चनपुर लगायतका जिल्लाहरूमा व्यावसायिक रूपमा आँपको खेती भईरहेको छ । कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयको आ. व. २०७७।७८ को तथ्याङ्क अनुसार आँपको क्षेत्रफल, उत्पादन र उत्पादकत्वमा प्रदेश नं. २ अग्रस्थानमा रहेको पाइन्छ ।

नेपालमा आ. व. २०७६।७७ आँप खेतीको तथ्याङ्क

प्रदेश	क्षेत्रफल (हे.)	उत्पादनशिल क्षेत्रफल (हे.)	उत्पादन (मे. टन.)	उत्पादकत्व (मे.टन./हे.)
प्रदेश नं. १	५११७	३६०२	३३१४२	९.२०
प्रदेश नं. २	३३६४८	३००८९	३४४१४०	११.४४
बागमती प्रदेश	१५४८	१०१२	९५२५	९.४२
गण्डकी प्रदेश	१२४७	६०४	४२९८	७.१२
लुम्बिनी प्रदेश	५६७६	४६०४	४१४१०	८.९९
कर्णाली प्रदेश	२०३९	९२६	६८७७	७.४३
सुदूरपश्चिम प्रदेश	१८८८	१३६०	१४०२५	१०.३
जम्मा	५११६३	४२१९६	४५३४१६	१०.७५

स्रोत : Statistical Information on Nepalese Agriculture, 2076÷77

५.५.२ आँप खेती सम्बन्धी संक्षिप्त प्राविधिक जानकारी

क) जातहरू :

- अगौटे जातहरू : बम्बई ग्रिन, गोपाल भोग, सुकतारा, गुलाबखास आदि
- मध्य जातहरू : दशहरी, मालदह, मल्लिका, आम्रपाली आदि
- पछौटे जातहरू : चौसा, कलमतिया, सिपिया, अबेहायात आदि ।

ख) लगाउने उपयुक्त उचाई : समुन्द्री सतहबाट २००-६०० मिटर

ग) तापक्रम : २०-३० डिग्री सेन्टिग्रेड (वार्षिक औसत)

घ) जमिनको मोहडा : प्रशस्त मात्रामा घाम लाग्ने पारिलो जग्गा

ङ) वर्षा : १५००-१८०० मि.मि. वर्षा (वार्षिक औसत)

च) माटो : ५.५-७ पि.एच. मान भएको खुकुलो, प्रशस्त प्राङ्गारिक पदार्थ भएको र कम्तिमा २ मिटर गहिराईसम्म ठुलो र कडा चट्टान नभएको, पानी नजम्ने दुमट माटो हुनुपर्दछ ।

छ) सापेक्षित आद्रता : ७५-८५ प्रतिशत (वार्षिक औसत)

ज) बिरुवा रोप्ने समय : ज्येष्ठ देखि श्रावणसम्म

झ) बिरुवा रोप्ने दुरी : १० X १० मिटर (लाईन देखि लाईन X बोट देखि बोटको दुरी)

ञ) प्रति हेक्टर बिरुवा संख्या : १००

५.५.३ लाभ लागत विश्लेषण

५.५.३.१ नवलपरासी पश्चिम औप खेतीको लाभ लागत विश्लेषण (प्रति हेक्टर)

क्र. सं.	विवरण	वर्ष १	वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	वर्ष ११	वर्ष १२	वर्ष १३
१	उत्पादन (प्रति बोट)				४	१२	३०	५०	७५	१००	१२५	१२५	१२५	१५०
२	उत्पादन (१ हे.)				४००	१२००	३०००	५०००	७५००	१००००	१२५००	१२५००	१२५००	१५०००
३	Book Value (Rs)							२८५०				०	३१००	
४	जम्मा आम्दानी (रु)				२४०००	७२०००	१८००००	३०२८५०	४५००००	६०००००	७५००००	७५००००	७५३१००	९०००००
५	जम्मा खर्च (रु)	३२५९४०	१०८४३५	१०२३२५	१६८१३०	१२९२००	२०४४३७.५	३२७८८५	१५४२७०	१६२९७०	१६७६६०	२४२४६०	१८०४६०	१८६७१०
६	Discount Factor	०.९२६	०.८५७	०.७९४	०.७३५	०.६८१	०.६३०	०.५८३	०.५४०	०.५००	०.४६३	०.४२९	०.३९७	०.३६८
७	Discounted Cost (Rs)	३०१७९६	९२९६६	८१२२९	१२३५८१	८७९३१	१२८८३०	१९१३१८	८३३४७	८१५२६	७७४७४	७०३९८७	६४६६३	६८६५३
८	Discounted Benefit (Rs)	०	०	०	१७६४१	४९००२	११३४३१	१७६७१०	२४३१२१	३००१४९	३४७३९५	३२९६६२	२९९०६६	३३०९२८
९	Net Cashflow/NPV (Rs)	-३०१७९६	-९२९६६	-८१२२९	-१०५९४०	-३६९२९	-१५४००	-१४६०८	१५९७७४	२१८६२४	२६९९२१	२१७६७५	२२७४०३	२६२२७५
१०	Cumulative cashflow (Rs)	-३०१७९६	-३९४७६२	-४७६९९१	-५८२९३१	-६२०८६०	-६३६२६०	-६४०८६७	-४९१०९४	-२७२४७०	-२५४८	२१५१२७	४४२५३०	७०४८०५
११	Benefit Cost Ratio	०.००	०.००	०.००	०.१४	०.५६	०.८८	०.९२	१.१२	३.६८	४.४८	३.०९	४.१७	४.८२
१२	Internal Rate of Return (%)													
१३	Payback Period (Yr)													

क्र. सं.	विवरण	वर्ष १४	वर्ष १५	वर्ष १६	वर्ष १७	वर्ष १८	वर्ष १९	वर्ष २०	वर्ष २१	वर्ष २२	वर्ष २३	वर्ष २४	वर्ष २५	जम्मा
१	उत्पादन (प्रति बोट)	१५०	१५०	१५०	१५०	१५०	१५०	१५०	१५०	१५०	१५०	१५०	१५०	
२	उत्पादन (१ हे.)	१५०००	१५०००	१५०००	१५०००	१५०००	१५०००	१५०००	१५०००	१५०००	१५०००	१५०००	१५०००	
३	Book Value (Rs)				२८५०									
४	जम्मा आम्दानी (रु)	९०००००	९०००००	९०००००	९०२८५०	९०००००	९०३१००	९०००००	९०३१००	९०३१००	९०००००	९०००००	९०००००	
५	जम्मा खर्च (रु)	१८८४६०	२५७९१०	२५७९१०	१८९६६०	१८९६६०	२०३९१०	१८९६६०	१९४६३०	१९७३१०	१९९०६०	१९९०६०	१९९०६०	
६	Discount Factor	०.३४०	०.३१५	०.२९२	०.२७०	०.२५०	०.२३२	०.२१५	०.१९९	०.१८४	०.१७०	०.१५८	०.१४६	
७	Discounted Cost (Rs)	६४१६३	७०८८०	७५२८१	५१२५९	४७६६२	४७९४८	४०६९१	३८६६४	३६२९३	३२५४०	३१३९२	२७८९८	२०५८१७४
८	Discounted Benefit (Rs)	३०६४१५	२८३७१८	२६२७०१	२४४०१२	२२५२२४	२०८५४१	१९३०९३	१७९४०६	१६६११७	१५३३८४	१४१९२९	१३१४१६	४६९४९६२
९	Net Cashflow/NPV (Rs)	२४२२५२	२१२७३८	१८७४२०	१६२७५३	१४७७६२	१३१२९२	११८४०२	१०७७४२	९२९८२३	८०७४३	६९०५३८	६०३५१८	२६३६७८८
१०	Cumulative cashflow (Rs)	९४७०५७	११५९७९५	१३४७२१५	१५३९९६८	१७३७३३०	१८७९०२२	२०३१४२४	२१७२९६६	२३०९९८९	२४२२७३२	२५३३२७०	२६३६७८८	
११	Benefit Cost Ratio	४.७८	४.००	३.४९	४.७६	४.७५	४.४१	४.७५	४.६४	४.५८	४.७१	४.५२	४.७१	२.२८

नोट : औपको बित्री मूल्य प्रति के.जी. रु. ६० राखिएको छ ।

५.६ केरा खेती

५.६.१ पृष्ठभूमि

नेपालमा खेती गरिने विभिन्न किसिमका फलफूलहरूमध्ये केरा एक महत्वपूर्ण उष्ण प्रदेशीय फलफूल हो । घरायसी प्रयोजनका लागि धेरै पहिलेदेखि नै देशका धेरैजसो भागहरूमा केरा खेती गर्ने गरिएता पनि हाल चितवन, नवलपरासी, बाँके, बर्दिया, सुर्खेत, कैलाली, कञ्चनपुर, भापा, दाङ, रूपन्देही, बारा, सर्लाही, मोरङ, सुनसरी लगायतका जिल्लाहरूमा व्यावसायिक रूपमा खेती भईरहेको छ । क्षेत्रफलका हिसाबले आँप र सुन्तलाजात फलफूल पछि केरा तेस्रो स्थानमा पर्दछ भने उत्पादनका हिसाबले आँप पछि दोस्रो स्थानमा पर्दछ । कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयको आ. व. २०७६/७७ को तथ्याङ्क अनुसार क्षेत्रफल र उत्पादनका हिसाबले प्रदेश नं. १ अग्रस्थानमा रहेको पाइन्छ भने उत्पादकत्व प्रदेश नं. २ मा उच्च रहेको पाइन्छ ।

नेपालमा आ. व. २०७६/७७ मा केरा उत्पादनको तथ्याङ्क

प्रदेश	क्षेत्रफल (हे.)	उत्पादनशिल क्षेत्रफल (हे.)	उत्पादन (मे. टन.)	उत्पादकत्व (मे.टन./हे.)
प्रदेश नं. १	५६३४	५३६६	८६६६४	१६.१५
प्रदेश नं. २	५३२९	२८४४	५००५६	१७.६०
बागमती प्रदेश	४४१८	३४९८	४०५८५	११.६०
गण्डकी प्रदेश	१९०४	१३३०	१९६९६	१४.८१
लुम्बिनी प्रदेश	२३०२	२०६९	३४१०२	१६.४९
कर्णाली प्रदेश	३८९	३४१	३३०५	९.६९
सुदूरपश्चिम प्रदेश	१७४४	१२५२	१९७५३	१५.७७
जम्मा	२१७२०	१६६९९	२५४१६१	१५.२२

द्विस्रोत : Statistical Information on Nepalese Agriculture, २०७६/७७

५.६.२ केरा खेती सम्बन्धि संक्षिप्त प्राविधिक जानकारी

- क) जातको नाम : मालभोग, जी ९, विलीयम हार्डब्रीड, चिनी चम्पा आदि ।
- ख) लगाउने उपयुक्त उचाई : ६०-६०० मिटर
- ग) तापक्रम : २५-३० डिग्री सेन्टिग्रेड (वार्षिक औसत)
- घ) जमिनको मोहडा : दक्षिण मोहडा भएको पारिलो जग्गा
- ङ) वर्षा : २००-५०० से.मि. वर्षा (वार्षिक औसत)
- च) माटो : पि.एच. ५.५-६.५ भएको खुकुलो, प्रशस्त प्राङ्गारिक पदार्थ भएको ढुङ्गारहित पानी नजम्ने दुमट माटो हुनुपर्दछ ।
- छ) सापेक्षित आद्रता : ७५-८५ प्रतिशत (वार्षिक औसत)
- ज) बिरुवा रोप्ने समय : ज्येष्ठ देखि श्रावणसम्म सिँचाई सुविधा भएमा फागुन चैत्रमा पनि रोप्न सकिने
- झ) बिरुवा रोप्ने दुरी : ३X२ मिटर (लाईन देखि लाईन X बोट देखि बोटको दुरी)
- ञ) प्रति हेक्टर बिरुवा संख्या : १६००

५.६.३ लाभ लागत विश्लेषण

हाल नेपालमा गरिने केरा खेतीमा विभिन्न किसिमका आधुनिक खेती प्रविधिको प्रयोगको सुरुवात भईसकेको भएतापनि धेरैजसो कृषकहरूले अझै पनि परम्परागत तरिकाबाट खेती गर्ने गरिरहेका हुदाँ माथि उल्लेख गरे बमोजिमका जातहरू र रोप्ने दुरीलाई आधार मानी यो लाभ लागत विश्लेषण गरिएको छ ।

५.६.३.१ नेपालमा केरा खेतीको लाभ लागत विश्लेषण (प्रति हेक्टर)

क्र.सं.	विवरण	वर्ष १	वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	जम्मा
१	उत्पादन केजी./ बोट	२५	२५	२५	२५	२५	
२	उत्पादन केजी./ हे.	४००००	४००००	४००००	३५२००	३५२००	
३	Book Value of Fixed Assets (Rs.)						
४	कुल आम्दानी रु.		१००००००	१००००००	८८०००००	९३६४७५	३८९६४७५
५	कुल खर्च रु.	५९८८४४	३२८८२३	३२८८२३	३३५१२३	३२८८२३	१९२०४३८
७	Discount Factor	०.९२६	०.८५७	०.७९४	०.७३५	०.६८१	
८	Discounted Cost (Rs.)	५५४४८५	२८१९१३	२६१०३१	२४६३२६	२२३७९२	१५६७५४६
९	Discounted Benefit (Rs.)	०	८५७३३८.८२०	७९३८३२.२४१	६४६८२६.२७०	६३७३४९.१४९	२९३५३४६
१०	Net Cashflow/NPV (Rs.)	-५५४४८५	५७५४२५.५८३	५३२८०१.४६६	४००५००.४२०	४१३५५७.३३२	१३६७७९९
११	Cumulative Cashflow (Rs.)	-५५४४८५	२०९४१	५५३७४२.२३४	९५४२४२.६५४	१३६७७९९.९८६	
१२	लामलागत अनुपात	०	३.०४		२.६३	२.८५	१.८७
१३	IRR (%)	८७%					
१४	Payback Period (Yr)	१.९६					

नोट : किराती मूल्य प्रति केजी. रु. २५ राखिएको छ ।

५.६.३.२ सर्वेक्षण गरिएका जिल्लाहरूमा लाभ लागत विश्लेषण

क. धादिङ जिल्लामा केरा खेतीको लाभ लागत विश्लेषण (प्रति हेक्टर)

क्र. सं.	विवरण/बर्ष	१	२	३	४	५	जम्मा
१	उत्पादन के.जी./ बोट		१७	१७	१५	१५	
२	उत्पादन के.जी./ हे.		२७२००	२७२००	२४०००	२४०००	
३	Book Value of Fixed Assets (Rs.)					६४३५०	
३	कुल आम्दानी (रु.)		१३६००००	१३६००००	१२०००००	१२६४३५०	५१८४३५०
४	जम्मा खर्च (रु.)	५७५२३०	३१८४८०	३१८४८०	३२४५३०	३१८४८०	१८५५२००
५	Discount Factor	०.९२६	०.८५७	०.७९४	०.७३५	०.६८१	
६	Discounted Cost (Rs.)	५३२६२०	२७३०४५	२५२८२०	२३८५३९	२१६७५२	१५१३७७७
७	Discounted Benefit (Rs.)	०	११६५९८१	१०७९६१२	८८२०३६	८६०४९५	३९८८१२४
८	नाफा/नोक्सान (Net cash flow/NPV)	-५३२६२०	८९२९३६	८२६७९२	६४३४९७	६४३७४३	२४७४३४७
९	Cumulative cashflow (Rs.)	-५३२६२०	३६०३१५	११८७१०७	१८३०६०४	२४७४३४७	
११	Benefit Cost Ratio	०.००	४.२७	४.२७	३.७०	३.९७	२.६३
१२	Internal Rate of Return (%)	१५४.५९%					
१३	Payback Period (Yr)	१.६०					

नोट : बिक्री मूल्य प्रति के.जी. रु. ५० राखिएको छ ।

ख. चितवन जिल्लामा केरा खेतीको लाभ लागत विश्लेषण (प्रति हेक्टर)

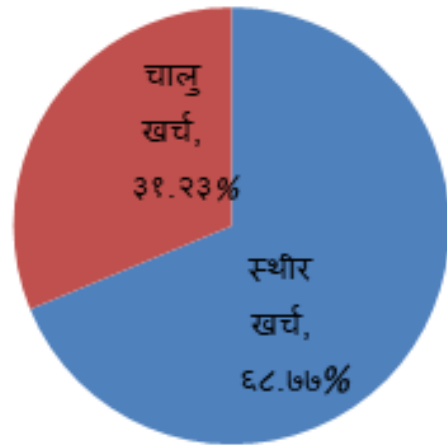
क्र.सं.	विवरण	बर्ष १	बर्ष २	बर्ष ३	बर्ष ४	बर्ष ५	जम्मा
१	उत्पादन के.जी./ बोट	०	२५	२५	२२	२२	
२	उत्पादन के.जी./ हे.	०	४००००	४००००	३५२००	३५२००	
३	Book Value of Fixed Assets (Rs.)					५६४७५	
३	कुल आम्दानी (रु.)	०	१४०००००	१४०००००	१२३२०००	१२८८४७५	५३२०४७५
६	जम्मा खर्च (रु.)	६२२४५७	३३९९६७२	३३९९६७	३४५७९७२	३३९९६७	१९८५६७६
७	Discount Factor	०.९२६	०.८५७	०.७९४	०.७३५	०.६८१	३.०६७
८	Discounted Cost	५७६३४९	२९०७८१	२६९२४२	२५४९१२	२३०८३१	१६२९३९६
९	Discounted Benefit	०	१२००२७४	१११९३६५	९०५५५६	८७६९१४	४०९४९१०
१०	नाफा/नोक्सान/NPV	-५७६३४९	९०९४९३	८४२९२३	६५१४४४	६४६०८३	२४७२७९४
१३	Benefit Cost Ratio (BCR)	०.००	४.१३	४.१३	३.५६	३.८०	२.५३
१४	Internal Rate of Return (%)	१४४%					
१५	Payback Period (Yr)	१.५४					

नोट : बिक्री मूल्य प्रति के.जी. रु. ३५ राखिएको छ ।

६. लाभ लागत विश्लेषणबाट प्राप्त साराशं

६ वटा फलफूल बालीहरूको उत्पादन लागतलाई हेर्दा फलफूल बालीमा गरिने कुल खर्चको ६८.७७ प्रतिशत रकम चालु खर्चमा र बाँकी ३१.२३ प्रतिशत रकम स्थीर खर्चमा हुने गरेको पाइयो ।

मुस्ताङ जिल्लामा गरिएको स्याउ खेतीको आधारमा लाभ लागत विश्लेषण गर्दा लाभ लागत अनुपात २.३६ रहेको पाइयो । यसको अर्थ मुस्ताङ जिल्लामा स्याउ खेतीमा गरिएको प्रति रूपैया लगानीबाट २.३६ रूपैया आम्दानी गर्न सकिने देखिन्छ । त्यसै गरी २५ वर्षसम्मको NPV रु. ४६४३०९२/- (रु./हे.) र IRR १६.०६% देखिएको हुँदा । मुस्ताङ जिल्लामा स्याउ खेती फाईदा जनक व्यवसाय हो भन्ने बुझिन्छ ।

रुकुम पूर्वमा ओखर खेतीमा गरिएको लाभ लागत विश्लेषणमा लाभ लागत अनुपात ४.०८ र PBP ९.१६ वर्ष आएको छ भने २५ वर्षसम्मको NPV र IRR क्रमश रु. ७२६४३६९/- (रु./हे.) र २१.४६% रहेको छ । लाभ लागत अनुपात लगभग ४ को हाराहारीमा रहेकाले लगानीको ४ गुणासम्म प्रतिफल प्राप्त गर्न सकिने र NPV ±ve तथा Discount rate को तुलनामा IRR बढी रहेको लगायतका पक्षको विश्लेषणबाट रुकुम पूर्वमा ओखर व्यवसाय फाईदाजनक रहेको देखिएको छ । परम्परागत तरिकाबाट गरिएको खेतीका लागि यो विश्लेषण गरिएकोमा पनि ओखर खेती धेरै फाईदाजनक देखिएको छ तसर्थ उन्नत जात तथा गुणस्तरीय बिरुवाको प्रयोगका साथ उपयुक्त बगैँचा व्यवस्थापन प्रविधिहरू अपनाउन सकेमा पक्कै पनि यसले अभै राम्रो प्रतिफल दिने देखिन्छ ।

नवलपरासी सुस्ता पूर्वमा आँप खेतीको लाभ-लागत अनुपात २.२८, PBP १०.०१ वर्ष, IRR १४.८५% र NPV २६३६७८८/- (रु./हे.) प्राप्त भएको छ । लगानीको २.२८ गुणासम्म आम्दानी लिन सकिने, चौथो वर्षबाट व्यावसायिक उत्पादन लिन सुरु गरिएकोमा १०.०१ वर्षमा लगानी उठाउन सकिनुका साथसाथै +ve NPV र Discount rate को तुलनामा Internal rate of return धेरै रहेकाले आँप खेतीलाई पनि फाईदाजनक व्यवसायका रूपमा अंगाल्न सकिने देखिन्छ ।

धादिङ जिल्लामा गरिएको केरा खेतीको लाभ-लागत विश्लेषणमा लाभ-लागत अनुपात २.६३ र PBP १.६० प्राप्त भएको छ भने ५ वर्षसम्मको NPV २४७४३४७/- (रु./हे.) र IRR १५४.५९% देखिएको छ । त्यस्तै गरेर चितवन जिल्लामा गरिएको विश्लेषणमा लाभ-लागत अनुपात, PBP, NPV र IRR क्रमश २.५३, १.५४, २४७२७९४/- (रु./हे.) र १४४.२६% प्राप्त भएको छ । यी दुई जिल्लाबाट प्राप्त तथ्याङ्क र व्यावसायिक कृषकहरूसँग गरिएको छलफलको आधारमा समग्रमा नेपालमा केरा खेतीको लाभला गत विश्लेषण गर्दा लाभ लागत अनुपात १.८७, PBP १.९६ वर्ष, NPV १३६७८०० /- (रु./हे.) र IRR ८७% प्राप्त भएको छ । ठाउँ विशेषमा खेती गरिने जातहरू, हावापानी तथा बजारीकरण र बजार मूल्य लगायतका पक्षहरूले गर्दा धादिङ र चितवन जिल्लामा गरिएको खेती खर्च तथा आम्दानी फरक फरक रहेको छ । धादिङ जिल्लामा मुख्यतया चिनीचम्पा र मालभोग जातको खेती भईरहेको पाइयो भने चितवन जिल्लामा मुख्यतया जी ९ र मालभोग जातहरूको खेती गर्ने गरिएको पाईन्छ जसले गर्दा प्रति हेक्टर उत्पादन चितवन जिल्लामा बढी देखिएतापनि धादिङ जिल्लाका धेरैजसो कृषकहरूले रोड करिडोरमा आफैले बिक्रीवितरण गर्ने गरेकाले बिक्रीमूल्य चितवनको तुलनामा बढी रहेको पाइयो । तथापी दुवै जिल्ला तथा समग्र नेपालका लागि गरिएको विश्लेषणमा समेत केरा खेतीको लाभ-लागत अनुपात २ भन्दा बढी र खेती गरिएको दोश्रो वर्षमा नै लगानी उठाउन सकिने देखिन्छ भने ±ve NPV सहित IRR पनि अत्यन्त उच्च रहेको पाइयो ।

सोल्खम्बु, धनकुटा, गोरखा र गुल्मी जिल्लाको तथ्याङ्क विश्लेषणबाट प्राप्त सुन्तला खेतीको लाभ लागत अनुपात (BCR),

IRR र PBP तलको तालिका प्रस्तुत गरिएको छ ।

जिल्ला	लाभ-लागत अनुपात	IRR (%)	PBP (Year)	NPV(Rs)
सोलुखुम्बु	३.१०	४९.६४	४	३८७५९०५
धनकुटा	३.२०	५३.२९	४.०७	४१३४५७१
गोरखा	३.४८	५९.१३	३.८४	४६३३००२
गुल्मी	३.५८	६३.५५	३.६०	४८३२०४१
औसत (National Average)	३.१५	५६	३.९६	४२६९५२४

४ वटा जिल्लाहरूलाई तुलनात्मक रूपमा हेर्दा गुल्मी जिल्लाको BCR र IRR अन्य जिल्लाको तुलनामा बढी र PBP अन्य जिल्लाको तुलनामा कम रहेको पाईयो । सबै जिल्लाहरूको BCR १ भन्दा बढी रहेको, Discount Rate को तुलनामा IRR धेरै रहेको र लगाएको चौथो वर्षमा लगानी उठाउन सकिने देखिएकाले नेपालमा सुन्तला खेतीको फाइदा जनक व्यवसाय हो भन्ने बुझिन्छ ।

चितवन र नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पूर्व) को तथ्याङ्क विश्लेषणबाट प्राप्त कागती खेतीको लाभ लागत अनुपात (BCR), IRR, PBP र NPV तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

जिल्ला	लाभ लागत अनुपात	IRR	PBP	NPV
नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पूर्व)	३.३१	३०.२१	६.५९	५८२२९५६
चितवन	३.२१	२७.४१	६.१४	५५१५०४७
राष्ट्रिय औसत (National Average)	३.२६	२८.८२	६.३६	५६६९००१

तथ्याङ्क संकलन गरिएका दुवै जिल्लाहरूमा लाभ लागत अनुपात ३ भन्दा बढी रहेको र Discount Rate को तुलनामा IRR बढी रहेको पाईयो । साथै कागती खेती व्यवसाय सुरु गरेको सातौं वर्षमा लगानी उठाउन सकिने र NPV पनि $\pm ve$ रहेकाले कागती खेती पनि फाईदाजनक व्यवसायका रूपमा फस्टाउन सक्ने प्रशस्त संभावना देखिन्छ ।

फलफूल बालीमा प्रयोग गरिएका बिरुवा (बिजु वा कलमी) को आधारमा त्यसले उत्पादन दिन सुरु गर्ने वर्ष पनि फरक फरक पर्ने गर्दछ । कलमी बिरुवाको हकमा सामान्यतया तेस्रो वर्षबाट उत्पादन सुरु हुन्छ भने बिजु बिरुवाको हकमा ५-७ वर्षमा मात्र व्यावसायिक रूपमा उत्पादन दिन सुरु हुन्छ । बिरुवाको उमेर अनुसार त्यसले दिने उत्पादन तथा लागत खर्च फरक पर्ने भएकाले लाभ लागत अनुपातमा पनि वर्षअनुसार घटबढ देखिएको छ । २५ वर्षसम्म गरेको खर्च र सोबाट प्राप्त आम्दानीलाई आधार मान्दा लाभ लागत अनुपात (BCR) १.८७ (केरा) देखि ४.०८ (दाँते ओखर) सम्म रहेको पाईयो । सबै फलफूलहरूको लाभ लागत अनुपात १ भन्दा बढि रहेको पाइयो । यसले के देखाउँदछ भने यस अध्ययनमा समावेश गरिएका फलफूल बालीहरूको खेती गर्दा लागत खर्चभन्दा लगभग दुई देखि चार गुणासम्म बढी आम्दानी गर्न सकिन्छ ।

Discount rate ८% लिईएकोमा IRR सबैभन्दा कम १४.८५ % (आँप) देखि सबैभन्दा बढी १५४.५९% (केरा, धादिङ) सम्म रहेको पाईयो । फलफूल बाली अनुसार NPV र IRR फरक फरक रहेको छ तर अध्ययनमा संलग्न गरिएका सबै फलफूलमा NPV $\pm ve$ र discount rate को तुलनामा IRR बढि रहेको पाईयो ।

त्यसै गरी केरा (चितवन)मा PBP सबैभन्दा कम (१.५४ वर्ष) र आँप (नवलपरासि-बर्दघाट सुस्ता पश्चिम) मा सबै भन्दा बढी (१०.०१ वर्ष) रहेको पाईयो । यसले के देखाउँदछ भने फलफूल बाली अनुसार १.५४ देखि १०.०१ वर्षभित्रमा फलफूल बालीमा गरेको लगानी उठाउन सकिनेछ । केराले रोपेको दोश्रो वर्षमा नै उत्पादन दिन सुरु गर्ने भएकाले लगानी पनि छिट्टै नै उठाउन सकिन्छ भने अन्य फलफूल बालीहरूले तेस्रो/चौथो वर्षबाट मात्र उत्पादन दिन सुरु गर्ने भएकाले लगानी उठाउन पनि लामो समय लाग्दछ । तर यी फलफूल बालीहरूले लामो समय (३०-४०) वर्षसम्म पनि निरन्तर उत्पादन दिने हुनाले उचित व्यवस्थापन मार्फत दिर्घकालीन आम्दानी लिन सकिन्छ ।

७. निष्कर्ष

फरक फरक किसिमको फलफूलमा मात्र नभएर एउटै फलफूलमा पनि खेती गरिएको स्थान, जात, अपनाईएको खेती प्रविधि, हावापानी, सामाजिक तथा आर्थिक अवस्था लगायतका पक्षहरूले खेती खर्च र त्यसले दिने प्रतिफलको परिमाणलाई असर गर्दछ भने बजार र बजारीकरण लगायतका कार्यहरूमा हुने विविधताले आमदानीलाई प्रत्यक्ष प्रभाव पारिरहेका हुन्छन्। यस अध्ययनमा समावेश गरिएका फलफूलहरूलाई समग्रमा हेर्दा सबै फलफूलहरूबाट लगभग २ देखि ४ गुणासम्म आमदानी प्राप्त गर्न सकिने देखिन्छ। जसको आधारमा फलफूल खेती एक नाफामूलक व्यवसाय हो भन्न सकिन्छ।

फलफूल खेतीबाट रोजगारी सिर्जना, पोषण, आर्थिक उपार्जन हुनुका सँगसँगै फलफूलहरूको पर्यावरणीय र साँस्कृतिक महत्व पनि उत्तिकै छ भने ठाउँ विशेष अनुसार फरक फरक किसिम तथा जातहरूको खेती गर्न सकिने प्रकृति प्रदत्त अवसर पनि हामीसँग छदैंछ। तर पनि स्थान विशेष अनुसारका उपयुक्त किसिम र जातका गुणस्तरीय बिरुवा लगायत अन्य उत्पादन सामाग्रीहरूको अभाव, आधुनिक खेती प्रविधिसम्बन्धी पर्याप्त ज्ञानको कमी, भौगोलिक विकटताका कारण सिर्जित असहजताहरू, बजार तथा बजारीकरणमा कठीनाई लगायतका विविध समस्याहरूले गर्दा हामीले अबै पनि फलफूल खेतीमार्फत लिनुपर्ने जति फाईदा भने लिन सकेका छैनौं।

सरकारी फार्म/केन्द्र मार्फत वा निजी नर्सरीबाट सरकारी दरमा गुणस्तरीय तथा स्वस्थ बिरुवाको उपलब्धता र यान्त्रीकरणमा मात्रै जोड दिन सकियो भने पनि उत्पादन लागत कम गर्न सकिने देखिन्छ। यसका साथसाथै अनुसन्धान मार्फत फरक फरक भौगोलिक बनावट र हावापानीमा सुहाउने खालका नयाँ जातको विकास र राम्रा विशेषता भएका रैथाने जातहरूको संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्न सकियो भने हाल फलफूल खेतीमा आकर्षित भएको युवा वर्गलाई पक्कै पनि फलफूल खेतीलाई मुख्य व्यवसायका रूपमा अँगाल्नका लागि प्रेरित गर्न सकिन्छ र यो नै नेपाललाई फलफूलमा आत्मनिर्भर बनाउन सकिने प्रमुख आधार हो। तसर्थ यस अध्ययनको नतिजाका आधारमा आगामी दिनहरूमा सम्बन्धित सम्पूर्ण निकायहरूले स्थान विशेषमा धेरै फाईदाजनक रहेका बालीहरूलाई ध्यानमा राखी योजना निर्माण तथा कार्यान्वयन गर्नुपर्ने देखिन्छ।

अनुसूचीहरू

अनुसूची १ फलफूल बालीको लाभ लागत विश्लेषण अध्ययन प्रश्नावली:

राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र कीर्तिपुरको आ. व. २०७७/७८ को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अन्तर्गत प्रमुख ६ बालीको लाभ-लागत अध्ययन गर्ने कार्यक्रम रहेको छ र सो कार्यक्रम संचालनका लागि यो सर्भे गरिएको हो। सर्भे गरी लिईएको विवरणको औसत तथ्याङ्क मात्र सार्वजनिक रूपमा प्रकाशन गरिने छ। कृषकको नाम, ठेगाना र व्यक्तिगत विवरण गोप्य नै राखिने छ। तसर्थ सर्भेकर्तालाई यथासक्य वास्तविक र सही विवरण उपलब्ध गराई सहयोग गरिदिनुहुन अनुरोध गरिन्छ।

खण्ड क :- जनसंख्यिकीय विवरण

- १) ठेगाना: प्रदेश:.....जिल्ला:.....गा.पा./न. पा.वार्ड नं. टोल/गाउँ: ".....
- २) अन्तर्वार्ता दिने कृषकको नाम, थर र दस्तखत :
- ३) लिङ्ग : क) महिला ख) पुरुष ग) अन्य
- ४) के तपाईं घरमूली हो ? क) हो ख) होइन
- ५) यदि होइन भने घरमूलीको नाम थर ".....
- ६) लिङ्ग : क) महिला ख) पुरुष ग) अन्य
- ७) अन्तर्वार्ता दिने व्यक्तिको उमेर :वर्ष
- ८) सम्पर्क नम्बर :
- ९) जाती : क) ब्राम्हण ख) क्षेत्री ग) जनजाती घ) दलित ङ) अन्य (यथासम्भव खुलाउने).....
- १०) परिवार सदस्य संख्या:

लिङ्ग/उमेर	१५ वर्ष भन्दा कम	१५ देखि -५९ वर्ष	६० वर्ष वा सो भन्दा माथि	जम्मा सदस्य संख्या	कृषि पेशामा संलग्न सदस्य संख्या
पुरुष					
महिला					

९) अन्तर्वार्ता दिने व्यक्तिको शैक्षिक अवस्था :

- क) निरक्षर ख) साक्षर ग) प्रा.वि. तह घ) मा.वि. तह ङ) उ. मा.वि. तह च) विश्वविद्यालय तह

१०) अन्तर्वार्ता दिने व्यक्तिको मुख्य पेशा :

- क) कृषि ख) व्यापार/व्यवसाय ग) जागिर घ) मजदुरी ङ) अन्य भए खुलाउने

११) जग्गाको विवरण

विवरण	परिमाण (कठ्ठा/रो.)	खेती गरिएको (कठ्ठा/रो.)	सिंचित (कठ्ठा/रो.)	बाँफो (कठ्ठा/रो.)	गत वर्ष लगाएको मुख्य बाली	क्षेत्रफल (कठ्ठा/रो.)
कुल जग्गा						
बारी (Upland)						
खेत (Lowland)						
भाडामा दिएको		भाडा दर (रु):				
भाडामा लिएको						
जग्गा भाडामा लिएको भए, भाडा दर (रु)						

१२) फलफूल खेतीको किसिम

- क) व्यक्तिगत साना कृषक ख) व्यक्तिगत व्यावसायिक कृषक
ग) दर्ता भएको फर्म/ संस्था/ कम्पनी (दर्ता भए नाम खुलाउने) घ) दर्ता गरेको वर्ष

- ड) कुन संस्थामा दर्ता भएको हो..... च) अन्य
 १३) के तपाईंको घर परिवारको सदस्य फलफूल खेती सम्बन्धी कुनै कृषक समुह वा सहकारीमा संलग्न हुनुहुन्छ? क) संलग्न छु ख) संलग्न छैन
 १४) यदि संलग्न भए समुह वा सहकारीको नाम/ठेगाना:

खण्ड ख:- फलफूल खेती सम्बन्धी विवरण

१) हाल स्याउ/ओखर/आँप/केरा/कागती/सुन्तला बालीले ढाकेको क्षेत्रफल (मुख्य फलफूल बालीसँगै अन्य फलफूल खेती गरिराखेको भए सो पनि खुलाउने)

फलफूलको नाम	जात	बिरुवा लगाएको वर्ष	फलेको बोट संख्या	नफलेका बोट संख्या	जम्मा बोट संख्या	जम्मा क्षेत्रफल (रोपनी/कठ्ठा)	विरुवा रोप्ने दुरी (मिटर)	जग्गाको स्वामित्व
							बोट देखि बोट: लाईनदेखि लाईन:	आफ्नै :
								भाडामा लिएको :
								भाडामा दिएको:

२) फलफूल खेती गरेको जग्गा कस्तो किसिमको हो ? क) सिंचित ख) असिंचित/वर्षाको भरमा

३) स्याउ/ओखर/आँप/केरा/कागती/सुन्तला खेतीमा आबद्ध हुनुभएको (शुरु गर्नुभएको) कति वर्ष भयो ?

४) फलफूल विरुवाको श्रोत :

क) सरकारी फार्म केन्द्रहरू ख) निजी नर्सरी ग) आफ्नै नर्सरी घ) अन्य भए खुलाउने

खण्ड ग :- फलफूल खेतीको खर्च विवरण

क्र. सं.	विवरण	इकाई	पहिलो वर्ष			दोस्रो वर्ष			गत वर्ष खेती गर्दा भएको वार्षिक खर्च रु.		
			परिमाण	दर रु.	जम्मा खर्च रु.	परिमाण	दर रु.	जम्मा खर्च रु.	परिमाण	दर रु.	जम्मा खर्च रु.
१. चालु खर्च											
१.१	श्रमिक खर्च										
क	बगैँचा रेखाङ्कन (ले आउट)	जना									
ख	जमिन तयारी वा जोताईका लागि गोरू/ राँगा	हल									
ग	जोत्न लाग्ने मानिस	जना									
घ	ट्रयाक्टरको खर्च	घण्टा									
ड	खाडल खन्ने	जना									

क्र. सं.	विवरण	इकाई	पहिलो वर्ष			दोस्रो वर्ष			गत वर्ष खेती गर्दा भएको वार्षिक खर्च रु.		
			परिमाण	दर रु.	जम्मा खर्च रु.	परिमाण	दर रु.	जम्मा खर्च रु.	परिमाण	दर रु.	जम्मा खर्च रु.
च	मल र माटो मिसाई खाडल पुर्ने /मल राख्ने	जना									
छ	बिरुवा रोप्ने र टेका दिने	जना									
ज	छापो/मल्विंग राख्ने	जना									
झ	काँटछाँट र तालिम	जना									
ञ	बाली संरक्षण/स्प्रे	जना									
ट	बोर्डोपेष्ट/मिश्रण बनाउने र प्रयोग गर्ने	जना									
ठ	गोडमेल गर्ने	जना									
ड	सिंचाई गर्ने	जना									
ढ	फल टिप्ने	जना									
	जम्मा रु										
१.२	बिरुवा/ मलखाद तथा रासायनिक विषादी खरिद खर्च										
क	बिरुवा	संख्या									
ख	गोबर मल/कम्पोस्ट मल /भर्मि कम्पोस्ट/भेडा,बाखा,कुखुरा आदिको मल	के.जी.									
ग	युरिया	के.जी.									
घ	डी.ए.पी.	के.जी.									
ङ	पोटास	के.जी.									
च	किटनाशक विषादी	एम.एल									
छ	रोगनाशक विषादी	एम.एल									
ज	निलोतुथो/कपर सल्फेट	के.जी.									
झ	चुना	के.जी.									
ञ	सुक्ष्म खाद्यतत्व/बोरेक्स	के.जी.									
ट	छापोको लागि पराल/खर /पात पतिङ्गर आदी	के.जी.									
	जम्मा रु										
१.३	सुरक्षा सामग्रीहरू										
क	एप्रोन	सेट									
ख	मास्क	संख्या									
ग	पन्जा	सेट									
घ	तुलो प्लाष्टिक बाल्टी (तुलो/सानो)	संख्या									
च	गमबुट	संख्या									

क्र. सं.	विवरण	इकाई	पहिलो वर्ष			दोस्रो वर्ष			गत वर्ष खेती गर्दा भएको वार्षिक खर्च रु.		
			परिमाण	दर रु.	जम्मा खर्च रु.	परिमाण	दर रु.	जम्मा खर्च रु.	परिमाण	दर रु.	जम्मा खर्च रु.
छ	चश्मा	संख्या									
	जम्मा रु										

२. स्थीर खर्च (यस अन्तर्गत सम्भव भएसम्म औजार उपकरणहरूको एक पटक खरिद गरेपछि खप्ने अवधि (वर्ष) र मर्मत गरेर पनि काम नलाग्ने (कवाडी) मूल्य उल्लेख गर्ने

क्र. सं.	विवरण	इकाई	परिमाण	खरिद मूल्य (रु)	खप्ने अवधि (वर्ष)	कवाडी मूल्य (रु)
२.१	कृषि औजार/उपकरण					
क	फ्रुट स्प्रेयर /पावर स्प्रेयर	संख्या				
ख	फल टिप्ने अलुमिनियम भन्ड्याङ्ग	संख्या				
ग	सिंचाई पाईप (..... मि.मि.)	मिटर				
घ	प्लाष्टिक क्रेट	संख्या				
ङ	कुटो, कोदालो	संख्या				
च	मिनी टिलर/पावर टिलर	संख्या				
छ	भार काट्ने मेसिन (विडर)	संख्या				
ज	पम्पसेट	संख्या				
झ	सिकेचर	संख्या				
ञ	मुनिङ्ग-स	संख्या				
ट	फल टिप्ने उपकरण/भोला	संख्या				
	जम्मा					
२.२	इनार/बोरिङ्ग/सिंचाई पाइप/प्लाष्टिक वा सिमेन्टको पोखरी निर्माण/थोपा सिंचाई आदी					
२.३	जग्गा भाडा (जमिनको करसहित/करबाहेक)					
२.४	कृषि औजार/ उपकरणहरूको ह्यासकट्टी					
२.५	जमिन कर					
	जम्मा रु					
	जम्मा स्थीर खर्च रु					
३.	विविध खर्च					
३.१	कृषि औजार/उपकरण/पोखरी/इनार आदि मर्मत खर्च	पटक				
३.२	सिंचाईको लागि पम्पसेट, इनार, पोखरी, पाइप आदिको प्रयोग गरेको भाडा					
३.३	पानी/बिजुली/इन्धन शुल्क					

क्र. सं.	विवरण	इकाई	परिमाण	खरिद मूल्य (रु)	खप्ने अवधि (वर्ष)	कवाडी मूल्य (रु)
३.४	फर्म/समुह नविकरण शुल्क					
३.५	अन्य व्यवस्थापन तथा भैपरी आउने खर्च	पटक				
३.६	उत्पादनोपरान्त ग्रेडिङ, प्याकिङ्ग, बजारि करण आदि कार्यमा लाग्ने खर्च					
३.७	अन्य केही भए					
३.८	चालु खर्चमा लाग्ने ब्याज %					
	स्थीर खर्च जम्मा रु					
	चालु खर्च जम्मा रु					
	जम्मा खर्च रु					

खण्ड घ:- उत्पादन र आमदानी

१) उत्पादन

फलफूलको किसिम	उत्पादन प्रति बोट (के.जी.)				जम्मा उत्पादन (के.जी./क्वीन्टल)				घरायसी प्रयोगको लागि खपत हुने (के.जी./क्वीन्टल)	बोटबाट टिपिसकेपछि हुने विभिन्न नोक्सानी (%)	बिक्री गर्ने (के.जी./क्वीन्टल)
	पहिलो पटक उत्पादन लिएको वर्ष	दोस्रो वर्ष	गत वर्ष	यो वर्ष	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	गत वर्ष	यो वर्ष			

२) आमदानी

बजारीकरण कहाँ र कसलाई गर्नुहुन्छ ?

कहाँ/कसलाई		परीमाण (के.जी. / क्वीन्टल)	मूल्य रु. (प्रति के. जी.)	जम्मा आमदानी (रु.)
स्थानीय बजार	आफै बिक्री गर्ने			
	खुद्रा व्यापारी			
	मध्यस्थकर्ता			
	थोक बिक्रेता			
जिल्ला बाहिर	आफै बिक्री गर्ने			
	खुद्रा व्यापारी			
	मध्यस्थकर्ता			
	थोक बिक्रेता			

२) बजारीकरण गर्नुभन्दा अगाडी ग्रेडीङ, सर्टीङ गर्ने व्यवस्था : क) छ ख) छैन
(छ भने के का आधारमा साइज, कलर, जात, अन्य गुणस्तर आदी)

३) स्याउ/ओखर/आँप/केरा/कागती/सुन्तला प्रशोधन कार्य गर्नुभएको छ कि छैन? छ भने

संचालन गरेका प्रशोधन कार्यहरू

प्रशोधन गर्ने मेसिन वा औजारहरूको संख्या, क्षमता, क्रय मूल्य खुलाउने:.....

के तपाईंले प्रशोधन गर्ने औजार उपकरणमा अनुदान प्राप्त गर्नु भएको छ ?

क) पाएको छु ख) पाएको छैन

यदि पाउनु भएको भए क) कुन औजार उपकरण हो?

कति रकम अनुदान पाउनु भयो? रू.....

अनुदान प्रदान गर्ने निकायहरूको नाम;.....

खण्ड ड :- विविध

१) स्याउ/ओखर/आँप/केरा/कागती/सुन्तला खेती गर्नका लागि कहाँबाट प्रेरणा पाउनुभयो ?

२) स्याउ/ओखर/आँप/केरा/कागती/सुन्तला खेती सम्बन्धि तालिम वा अन्य सहयोग कुनै सरकारी वा अन्य निकायबाट प्राप्त गर्नुभएको छ वा छैन ? छ भने खुलाउने ।

३) स्याउ/ओखर/आँप/केरा/कागती/सुन्तला को मूल्य कसरी निर्धारण हुन्छ र यसबारेमा कसरी थाहा पाउनुहुन्छ ?

४) फलफूल खेतीको लागि बीमा गर्नु भएको छ ? क) गरेको छु ख) गरेको छैन

५) फलफूल खेती गर्नको लागि ऋण लिनु भएको छ? क) लिएको छु ख) लिएको छैन

६) यदि ऋण लिनु भएको छ भने (क) ऋण रकम रू..... ख) ब्याज दर.....ग) ऋण लिएको निकायको नाम:

७) स्याउ/ओखर/आँप/केरा/कागती/सुन्तला खेती वा व्यवसायमा भोगेका समस्याहरू

रोग:

कीरा:

बजारीकरण:

अन्य

८) स्याउ/ओखर/आँप/केरा/कागती/सुन्तला व्यावसायिकरणका लागि सल्लाह तथा सुभाषहरू

सर्भेकर्ताको नाम,थर: :.....

दस्तखत :

सम्पर्क नम्बर:

मिति : २०७७/”

अनुसूची २ : मुस्ताङ जिल्लामा स्याउ खेतीको विस्तृत खेती खर्च विश्लेषण (रु प्रति हेक्टर)

क्र. सं.	विवरण/बर्ष	इकाई	दर	परिमाण	वर्ष १	वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	वर्ष ११	वर्ष १२	
					जम्मा खर्च	जम्मा खर्च	जम्मा खर्च	जम्मा खर्च	जम्मा खर्च	जम्मा खर्च	जम्मा खर्च	जम्मा खर्च	जम्मा खर्च	जम्मा खर्च	जम्मा खर्च	जम्मा खर्च	जम्मा खर्च
					रु.	रु.	रु.	रु.	रु.	रु.	रु.	रु.	रु.	रु.	रु.	रु.	रु.
१. चालु खर्च																	
१.१ श्रमिक खर्च																	
क	बगैँचा रेखाङ्कन (ले आउट)	जना	८००	१०	८०००												
ख	जमिन तयारी वा जोताईका लागि गोरु/ सौगा	हल	१०००	५	५०००												
ग	जोत्न लाग्ने मानिस	जना	१०००	५	५०००												
घ	खाडल खन्ने	जना	१०००	५०	५००००												
ङ	मल र माटो मिसाई खाडल पुर्ने /मल राख्ने	जना	८००	१२	९६००												
च	बिरुवा रोप्ने र टेका दिने	जना	८००	१०	८०००												
छ	छापौ/मल्विग राख्ने	जना	८००	८	६४००												
ज	कौटछाँट र तालिम	जना	८००	३	२४००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००
झ	बाली संरक्षण/रस्त्र	जना	८००	३	२४००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००
ञ	बोर्डोपेष्ट/मिश्रण बनाउने र प्रयोग गर्ने	जना	८००	३	२४००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००
ट	गोखमेल तथा मलको प्रयोग	जना	८००	७	५६००	८०००	८०००	८०००	८०००	९६००	९६००	९६००	९६००	९६००	९६००	९६००	९६००
ड	सिचाई गर्ने	जना	८००	६	४८००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००
ड	फल टिप्ने	जना	८००														
	जम्मा रु				१०९६००	२५६००	२५६००	२३२००	३१२००	३५२००	३५२००	३५२००	३६८००	४३२००	४९६००	४९६००	४९६००
१.२ बिरुवा/मलखाद तथा रासायनिक विषादी खरिद खर्च																	
क	बिरुवा	संख्या	१००	३००	३००००	४५००											
ख	गोबर मल	क्विन्टल	५००	६०	३००००	४५०००	६००००	७५०००	९००००	९००००	९९२५००	२५००००	९९२५००	९९२५००	९९२५००	९९२५००	९९२५००
ग	युरिया	के.जी.	२२		११८८	१४१९	१६५०	२११२	३३३०	३३३०	४६२०	४६२०	४६२०	४६२०	४६२०	४६२०	४६२०
घ	डी.ए.पी.	के.जी.	५०		१६३५	२४००	३२५०	४८७५	६५१०	६५१०	६५१०	६५१०	६५१०	६५१०	६५१०	६५१०	६५१०
ङ	पोटास	के.जी.	४०		३९६	६००	७९२	९९६	१५९६	१५९६	१५९६	१५९६	१५९६	१५९६	१५९६	१५९६	१५९६
च	किटनाशक विषादी	लिटर	३	१	३०००	३०००	४५००	४५००	४५००	४५००	४५००	४५००	४५००	४५००	४५००	४५००	४५००
छ	रोगनाशक विषादी	लिटर	३	१	३०००	३०००	४५००	४५००	४५००	४५००	४५००	४५००	४५००	४५००	४५००	४५००	४५००
ज	निलोतुथो/कपर सल्फेट	के.जी.	५५०	१०	५५००	५५००	५५००	५५००	५५००	५५००	५५००	५५००	५५००	५५००	५५००	५५००	५५००
झ	युना	के.जी.	१७५	१५	२६२५	२६२५	२६२५	२६२५	२६२५	२६२५	२६२५	२६२५	२६२५	२६२५	२६२५	२६२५	२६२५
ञ	सुक्ष्म खाद्यतत्व/बोरक्स	के.जी.	१०००	२	२०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००

क्र. सं.	विवरण/बर्ष	इकाई	दर	परिमाण	वर्ष १	वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	वर्ष ११	वर्ष १२
					जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.
३.६	उत्पादनोपरात ग्रेडिङ, प्याकिङ्ग, बजारिकरण आदि कार्यमा लाग्ने खर्च	पटक	८००													
	विविध जम्मा (३ को जम्मा)				१७०००	२७०००	२७०००	३५०००	३५०००	३५०००	३५०००	३५०००	३५०००	३५०००	४३०००	४३०००
	कुल खर्च रु. (१,२ र ३ को जम्मा)				४७२१७५	१८८३४४	१९२१४४	२९७५६७	२४६३०८	३११२६०	३१२७२६	४२५६७६	२९९७७६	३०६७२६	३७१२०१	३७१२०१
क्र. सं.	विवरण/बर्ष	वर्ष १३	वर्ष १४	वर्ष १५	वर्ष १६	वर्ष १७	वर्ष १८	वर्ष १९	वर्ष २०	वर्ष २१	वर्ष २२	वर्ष २३	वर्ष २४	वर्ष २५	वर्ष २६	वर्ष २७
		जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.
१.	चालु खर्च															
१.१	श्रमिक खर्च															
क	बाँचा रेखाङ्कन (ले आउट)															
ख	जमिन तयारी वा जोताईका लागि गोरू/ राँगा															
ग	जोत्न लाग्ने मानिस															
घ	खाडल खन्ने															
ङ	मल र माटो मिसाई खाडल पुर्ने /मल राख्ने															
च	बिरुवा रोप्ने र टेका दिने															
छ	छापो/मल्लिङ्ग राख्ने															
ज	कौटछाँट र तालिम															
झ	बाली संरक्षण/स्रे															
ञ	बोर्डोपेस्ट/मिश्रण बनाउने र प्रयोग गर्ने															
ट	गोडमेल तथा मलको प्रयोग															
ठ	सिंचाई गर्ने															
ड	फल टिप्ने															
	जम्मा रु	४९६००	४९६००	५१२००	५१२००	५१२००	५१२००	५१२००	५१२००	५१२००	५१२००	५१२००	५१२००	५१२००	५१२००	५१२००
१.२	बिरुवा/मलखाद तथा रासायनिक विषादी खरिद खर्च															
क	बिरुवा															
ख	गोबर मल															
ग	युरिया															

क्र. सं.	विवरण/वर्ष	वर्ष १३	वर्ष १४	वर्ष १५	वर्ष १६	वर्ष १७	वर्ष १८	वर्ष १९	वर्ष २०	वर्ष २१	वर्ष २२	वर्ष २३	वर्ष २४	वर्ष २५
		जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.
२.३	जग्गा भाडा	६००००	६००००	६००००	६००००	६००००	६००००	६००००	६००००	६००००	६००००	६००००	६००००	६००००
	जम्मा रु	६००००	६००००	६००००	६००००	६००००	६००००	६००००	६००००	६००००	६००००	६००००	६००००	६००००
	जम्मा स्थीर खर्च रु (२ को जम्मा)	६००००	६३२०००	६००००	६११०००	६००००	६००००	७००००	७००००	११६०००	७८०००	६००००	१२००००	६००००
३	विविध खर्च													
३.१	मर्मत सभार खर्च	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००
३.३	पानी/बिजुली/इन्धन शुल्क	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००
३.५	अन्य व्यवस्थापन तथा भैपरी आउने खर्च	१२०००	१२०००	१२०००	१२०००	१२०००	१२०००	१२०००	१२०००	१२०००	१२०००	१२०००	१२०००	१२०००
३.६	उत्पादनोपरान्त ग्रेडिङ, प्याकिङ्ग, बजारिकरण आदि कार्यमा लाग्ने खर्च	१६०००	१६०००	१६०००	१६०००	१६०००	१६०००	१६०००	१६०००	१६०००	१६०००	१६०००	१६०००	१६०००
	विविध जम्मा (३ को जम्मा)	४३०००	४३०००	४३०००	४३०००	४३०००	४३०००	४३०००	४३०००	४३०००	४३०००	४३०००	४३०००	४३०००
	कुल खर्च रु. (१,२ र ३ को जम्मा)	३२१७५१	३९३२०१	३९६८०१	३७८३५१	३२०८०१	३२०८०१	३३७३५१	३३०८०१	३७६८०१	३४५३५१	३२०८०१	३८०८०१	३२७३५१

क. सं.	विवरण	इकाई	दर रु.	वर्ष १		वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	वर्ष ११	वर्ष १२
				परिमाण	जम्मा खर्च रु.											
ज	निलोतुथो/कपर सल्फेट	के.जी.	५५०	३	१६५०	२२००	२२००	२२००	२२००	३३००	३३००	३३००	३३००	४४००	४४००	४४००
भ	घुना	के.जी.	१८५	३	५५५	९२५	९२५	९२५	९२५	१२९५	१२९५	१२९५	१२९५	१८५०	१८५०	१८५०
अ	सूक्ष्म खाद्यतत्व	के.जी.	१०००	१	१०००	२०००	२०००	४०००	४०००	६०००	६०००	६०००	६०००	८०००	८०००	८०००

ट	छापको लागि पराल, खर के.जी. आदी		१२	१००	१२००											
जम्मा रु.					२०४०५	२६६९४	२८५२९	३४९४३	३९६३७	४७१५८	५३६७२	५४३५६	५४३५६	५८०११	६१०११	६१०११
१.३	सुरक्षा सामग्रीहरू															
क	व्यक्तिगत सुरक्षा सामग्री सेट	सेट	२०००	२	४०००			४०००						४०००		
ख	प्लास्टिक बाल्टिन	संख्या	३५०	३	१०५०			१०५०						१०५०		
ग	गमबुट	संख्या	५००	२	१०००			१०००						१०००		
	जम्मा रु.				६०५०			६०५०						६०५०		
	१ को जम्मा रु.				८८७५५	४८२९४	५२८२९	६५२९३	६३९३७	७१४५८	९४८२२	८९४५६	८९४५६	११०८६१	११२३११	११२३११

२. स्थीर खर्च

२.१ कृषि औजार/उपकरण

क	पावर स्प्रेयर	संख्या	७५०००	१	७५०००											
ख	फल टिजे आलुमिनियम भर्यांग	संख्या	१००००					१००००								
ग	सिँचाई पाईप	मिटर	८०	६००	४८०००			४८०००						४८०००		
घ	प्लास्टिक केट	संख्या	१०००					२५०००								
ङ	कुटो, कोदालो	संख्या	५००	१०	५०००						६०००					
च	सिकेचर	संख्या	२०००	३	६०००						३०००					
छ	प्रुनिङ्ग स	संख्या	१०००	६	६०००											
ज	फल टिजे उपकरण/भोला	एकमुष्ट	८०००	१				८०००								८०००
	जम्मा रु.				१४००००	०	०	४८०००	०	४३०००	९०००	०	०	५३०००	८०००	८०००
२.२	सिँचाईका लागि कुलो निर्माण	एकमुष्ट	५००००	१	५००००											
२.३	जग्गा भाडा	कठठा	२०००	३०	६००००	६००००	६००००	६००००	६००००	६००००	६००००	६००००	६००००	६००००	६००००	६००००

क्र.सं.	विवरण	वर्ष १३	वर्ष १४	वर्ष १५	वर्ष १६	वर्ष १७	वर्ष १८	वर्ष १९	वर्ष २०	वर्ष २१	वर्ष २२	वर्ष २३	वर्ष २४	वर्ष २५
		जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.
ब	बिरुवा रोजे र टेका दिने													
छ	छापो /मल्विगं राख्ने													
ज	काँटछोट र तालिम	९०००	९०००	९०००	९०००	९०००	९०००	९०००	९०००	९०००	९०००	९०००	९०००	९०००
भ	बाली संरक्षण /स्त्रे	७२००	७२००	९०००	९०००	९०००	९०००	९०००	९०००	९०००	९०००	९०००	९०००	९०००
अ	बोर्डोपेष्ट/मिश्रण बनाउने र प्रयोग गर्ने	९०००	९१७००	९३५००	९३५००	९३५००	९३५००	९३५००	९३५००	९३५००	९३५००	९३५००	९३५००	९३५००
ट	गोडमेल तथा मलको प्रयोग	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००
ठ	सिँचाई गर्ने	१०८००	१०८००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१६२००	१६२००	१६२००	१६२००	१६२००	१६२००
ड	फल टिप्ने	५१३००	५१३००	५७६००	५७६००	५७६००	५७६००	५७६००	६०३००	६०३००	६०३००	६०३००	६०३००	६०३००
१.२ बिरुवा/मलखौंद/रासायनिक विषादी खरिद खर्च														
क	बिरुवा													
ख	गोबर मल	३००००	३००००	३००००	३००००	३००००	३००००	३००००	३००००	३००००	३००००	३००००	३००००	३००००
ग	युरिया	१४००	१४००	१४००	१४००	१४००	१४००	१४००	१४००	१४००	१४००	१४००	१४००	१४००
घ	डी.ए.पी.	२१०७	२१०७	२१०७	२१०७	२१०७	२१०७	२१०७	२१०७	२१०७	२१०७	२१०७	२१०७	२१०७
ड	पोटास	१२५४	१२५४	१२५४	१२५४	१२५४	१२५४	१२५४	१२५४	१२५४	१२५४	१२५४	१२५४	१२५४
च	किटनाशक विषादी	६०००	६०००	६०००	६०००	६०००	६०००	६०००	६०००	६०००	६०००	६०००	६०००	६०००
छ	रोगनाशक विषादी	६०००	६०००	६०००	६०००	६०००	६०००	६०००	६०००	६०००	६०००	६०००	६०००	६०००
ज	निलोतुथो/कपर सल्फेट	४४००	४४००	५५००	५५००	५५००	५५००	५५००	५५००	५५००	५५००	५५००	५५००	५५००
झ	चुना	१८५०	१८५०	२७७५	२७७५	२७७५	२७७५	२७७५	२७७५	२७७५	२७७५	२७७५	२७७५	२७७५
ञ	सुक्ष्म खाद्यतत्व	८०००	८०००	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००
१.३ सुरक्षा सामाग्रीहरू														
क	छापोको लागि पराल, खर आदी													
ख	जम्मा रू.	६१०११	६१०११	६५०३६	६५०३६	६५०३६	६५०३६	६५०३६	६५०३६	६५०३६	६५०३६	६५०३६	६५०३६	६५०३६
ग	सुरक्षा सामाग्रीहरू													
क	व्यक्तिगत सुरक्षा सामाग्री सेट	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००
ख	प्लास्टिक बाल्टिन	१०५०	१०५०	१०५०	१०५०	१०५०	१०५०	१०५०	१०५०	१०५०	१०५०	१०५०	१०५०	१०५०
ग	गमबुट	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००
	जम्मा रू.	६०५०	६०५०	६०५०	६०५०	६०५०	६०५०	६०५०	६०५०	६०५०	६०५०	६०५०	६०५०	६०५०
	१ को जम्मा रू.	११८३६१	११८३६१	१२२६३६	१२२६८६	१२२६३६	१२२६८६	१२२६८६	१२५३३६	१२५३३६	१२५३३६	१२५३३६	१२५३३६	१२५३३६

क्र.सं.	विवरण	बर्ष १३	बर्ष १४	बर्ष १५	बर्ष १६	बर्ष १७	बर्ष १८	बर्ष १९	बर्ष २०	बर्ष २१	बर्ष २२	बर्ष २३	बर्ष २४	बर्ष २५
		जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.
२.	स्थीर खर्च													
२.१	कृषि औजार/उपकरण													
क	पावर स्प्रेयर													
ख	फल टिजे आल्मुनियम भर्यांग													
ग	सिंचाई पाईप				४८०००				४८०००					
घ	प्लास्टिक क्रेट					२५०००								
ङ	कुटो, कोदालो									५०००				
च	सिकेचर			६०००							६०००			
छ	प्रुनिङ्ग स			३०००							१०००			
ज	फल टिजे उपकरण/भोला					८०००								
	जम्मा रू.	०	०	९०००	४८०००	३३०००	०	०	५३०००	१५०००	०	०	०	०
२.२	सिंचाईका लागि कुलो निर्माण													
२.३	जग्गा भाडा	६००००	६००००	६००००	६००००	६००००	६००००	६००००	६००००	६००००	६००००	६००००	६००००	६००००
	जम्मा स्थीर खर्च रू. (२ को जम्मा)	६००००	६००००	६९०००	१०८०००	९३०००	६००००	६००००	६००००	७५०००	६००००	६००००	६००००	६००००
३	विविध खर्च													
३.१	कृषि औजार/उपकरण/ कुलो आदी मर्मत खर्च	८०००	८०००	८०००	८०००	८०००	८०००	८०००	८०००	८०००	८०००	८०००	८०००	८०००
३.२	पानी/बिजुली/इन्धन शुल्क	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००
३.३	अन्य व्यवस्थापन/भैपरी आउने खर्च	२४०००	२४०००	२४०००	२४०००	२४०००	२४०००	२४०००	२४०००	२४०००	२४०००	२४०००	२४०००	२४०००
३.४	उत्पादनोपरान्त ग्रेडिङ्ग/प्याकिङ्ग/बजारीकरण	९०००	९०००	९०००	९०००	९०००	९०००	९०००	९०००	९०००	९०००	९०००	९०००	९०००
	आदी कार्यमा लाग्ने खर्च													
	विविध जम्मा रू. (३ को जम्मा)	४६०००	४६०००	४६०००	४६०००	४६०००	४६०००	४६०००	४६०००	४६०००	४६०००	४६०००	४६०००	४६०००
	जम्मा चालु खर्च रू. (१ र ३ को जम्मा)	१६४३६१	१५८३११	१६८३६३	१७४६८६	१६८३६३	१६८३६३	१७४६८६	१७१३३६	१७१३३६	१७७३८६	१७१३३६	१७१३३६	१७१३३६
	कुल खर्च रू. (१, २ र ३ को जम्मा)	२२४३६१	२१८३११	२३७७३६	२८२६८६	२६१६३६	२२८६३६	२३४६८६	२३१३३६	२४४३३६	२३१३३६	२३१३३६	२३१३३६	२३१३३६

अनुसूची ४ : सुन्तला खेतीको विस्तृत खेती खर्च विश्लेषण-राष्ट्रिय औसत (रु प्रति हेक्टर)

क्र.सं.	विवरण	इकाई	दर रु.	वर्ष १		वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	वर्ष ११	वर्ष १२
				परिमाण	जम्मा खर्च रु.											
१	चालु खर्च															
१.१	श्रमिक खर्च															
क	बाँचा रेखाङ्कन	जना	८२५	४	३३००											
ख	जमिन तयारी वा जोताईका लागि हल गोरू/राँगा	हल	१०००	५	५०००											
ग	जोत्न लाग्ने मानिस	जना	८७५	५	४३७५											
घ	खाडल खन्ने	जना	८२५	२०	१६५००											
ङ	मल र माटो मिसाई खाडल पुर्ने /मल राख्ने	जना	८२५	१५	१२३७५											
च	बिरुवा रोप्ने र टेका दिने	जना	८२५	१०	८२५०											
छ	छापो /मल्विग राख्ने	जना	८२५	१०	८२५०	४१२५										
ज	काँटछाँट र तालिम	जना	८२५	०	०	४१२५	१६५०	१६५०	१६५०	१६५०	१६५०	१६५०	१६५०	१६५०	१६५०	१६५०
झ	बाली संरक्षण /स्त्रे	जना	८२५	०	०	४१२५	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००
ञ	बोर्डोपेष्ट/मिश्रण बनाउने र प्रयोग गर्ने	जना	८२५	०	०	४१२५	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००
ट	गोडमेल तथा मलको प्रयोग	जना	८२५	५	४१२५	८२५०	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००
ठ	सिँचाई गर्ने	जना	८२५	५	४१२५	४१२५	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००
ड	फल टिप्ने	जना					६६००	६६००	६६००	६६००	६६००	६६००	६६००	६६००	६६००	६६००
	जम्मा रु.				६६३००	२८८७५	२१४५०	२१४५०	२१४५०	२१४५०	२१४५०	२१४५०	२१४५०	२१४५०	२१४५०	२१४५०
१.२	बिरुवा/मलखोद/रासायनिक विषादी खरिद खर्च															
क	बिरुवा	संख्या	१५०	३००	४५०००	६०००										
ख	गोबर मल/कम्पोष्ट मल आदी	विक्टल	२५५	७५	१९१२५	२३६२५	३९३७५	४७२५०	४७२५०	५५१२५	४६८०२	७०८७५	७०८७५	७०८७५	७०८७५	७०८७५
ग	युरिया	के.जी.		०	०	१०४०	१४४४	१८४८	१८४८	२८८८	३१७८	५४०९	५४०९	५४०९	५४०९	५४०९
घ	डी.ए.पी.	के.जी.		०	०	१५९२	३६९९	४४२९	४४२९	६२७३	५२८०	६२७३	६२७३	६२७३	६२७३	६२७३

जम्मा रू.	११००००	०	४४०००	०	२५०००	०	१००००	०	४५०००
२.२ जग्गा भाडा	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००
जम्मा स्थीर खर्च रू. (२ को जम्मा)	१५००००	४००००	८४०००	४००००	६५०००	४००००	५००००	४००००	४००००
३ विविध खर्च									
३.१ कृषि औजार/उपकरण/ कुलो आदी	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००
मर्मत खर्च									
३.२ पानी/बिजुली/इन्धन शुल्क	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००
३.३ अन्य व्यवस्थापन/ भैपरी आउने खर्च	२५००	२५००	२५००	२५००	२५००	२५००	२५००	२५००	२५००
३.४ उत्पादनोपरान्त ग्रेडिङ्ग/ प्याकिङ्ग/ बजारीकरण आदी कार्यमा लाग्ने खर्च	०	०	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
विविध जम्मा रू. (३ को जम्मा)	११५००	११५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००
जम्मा चालु खर्च रू. (१ र ३ को जम्मा)	१६३२८०	८६७१२	८१२३९	९०७४३	११८६४३	२२००४५	१२९९४९	१२९९४९	१३७३४९
कुल खर्च रू. (१, २ र ३ को जम्मा)	३१३२८०	१२६७१२	१६५२३९	१३०७४३	१८३६४३	२६००४५	१७९९४९	१६९९४९	१७७३४९

क्र. सं.	विवरण	वर्ष १३	वर्ष १४	वर्ष १५	वर्ष १६	वर्ष १७	वर्ष १८	वर्ष १९	वर्ष २०	वर्ष २१	वर्ष २२	वर्ष २३	वर्ष २४	वर्ष २५
		जम्मा	जम्मा	जम्मा	जम्मा	जम्मा	जम्मा	जम्मा	जम्मा	जम्मा	जम्मा	जम्मा	जम्मा	जम्मा
१	चालु खर्च													
१.१	श्रमिक खर्च													
क	बाँचा रेखाङ्कन													
ख	जमिन तयारी वा जोताईका लागि गोरू/साँगा													
ग	जोत्न लाग्ने मानिस													
घ	खाडल खन्ने													
ङ	मल र माटो मिसाई खाडल पुर्ने /मल राख्ने													
च	बिरुवा रोप्ने र टेका दिने													
छ	छापो /मलियगं राख्ने													
ज	काँटछाँट र तालिम	१६५०	१६५०	१६५०	१६५०	१६५०	१६५०	१६५०	१६५०	१६५०	१६५०	१६५०	१६५०	१६५०
झ	बाली संरक्षण /स्रे	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००
ञ	बोर्डोपेष्ट/मिश्रण बनाउने र प्रयोग गर्ने	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००	३३००

क्र. सं.	विवरण	वर्ष १३	वर्ष १४	वर्ष १५	वर्ष १६	वर्ष १७	वर्ष १८	वर्ष १९	वर्ष २०	वर्ष २१	वर्ष २२	वर्ष २३	वर्ष २४	वर्ष २५
		जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.
ग	सिंचाई पाईप				२५०००					२५०००				
घ	प्लास्टिक क्रेट		१५०००								१००००			१५०००
ङ	कुटो, कोदालो													
च	सिकेचर				६०००								६०००	
छ	प्रुनिङ्ग स				४०००								४०००	
ज	फल टिजे उपकरण/भोला													
	जम्मा रू.	२००००	१५०००	०	३५०००	०	०	०	०	२५०००	१००००	२००००	१००००	१५०००
२.२	जग्गा भाडा	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००
	जम्मा स्थीर खर्च रू. (२ को जम्मा)	६००००	५५०००	४००००	७५०००	४००००	४००००	४००००	४००००	६५०००	५००००	६००००	५००००	५५०००
३	विविध खर्च													
३.१	कृषि औजार/उपकरण/ कुलो आदी मर्मत खर्च	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००
३.२	पानी/बिजुली/इन्धन शुल्क	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००
३.३	अन्य व्यवस्थापन/शेपरी आउने खर्च	२५००	२५००	२५००	२५००	२५००	२५००	२५००	२५००	२५००	२५००	२५००	२५००	२५००
३.४	उत्पादनोपरात्त ग्रेडिङ्ग/प्याकिङ्ग/बजारीकरण	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
	विविध जम्मा रू. (३ को जम्मा)	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००
	जम्मा चालु खर्च रू. (१ र ३ को जम्मा)	१२९९४९	१२९९४९	१२९९४९	१२९९४९	१२९९४९	१२९९४९	१२९९४९	१२९९४९	१२९९४९	१२९९४९	१२९९४९	१२९९४९	१२९९४९
	कुल खर्च रू. (१, २ र ३ को जम्मा)	१८९९४९	१८४९४९	१६९९४९	२०४९४९	१६९९४९	१७७३४९	१६९९४९	१६९९४९	१९४९४९	१७९९४९	१८९९४९	१८७३४९	१८४९४९

अनुसूची ५ : सोलुखुम्बु जिल्लामा सुत्तला खेतीको विस्तृत खेती खर्च विश्लेषण (रु प्रति हेक्टर)

क्र. सं.	विवरण	इकाई	दर रु.	वर्ष १		वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	वर्ष ११	वर्ष १२
				परिमाण	जम्मा खर्च रु.											
१. चालु खर्च																
१.१ श्रमिक खर्च																
क	बगैँचा रेखाङ्कन (ले आउट)	जना	१००	४	३६००	०										
ख	जमिन तयारी वा जोताईका लागि गोरु/ राँगा	हल	१०००	५	५०००	०										
ग	जोत्न लाग्ने मानिस	जना	१००	५	५५००	०										
घ	खाडल खल्ने	जना	१००	२०	१८०००	०										
ङ	मल र माटो मिसाई खाडल पुर्ने /मल राख्ने	जना	१००	१५	१३५००	०										
च	बिरुवा रोप्ने र टेका दिने	जना	१००	१०	१०००	०										
छ	छापो/मल्विग राख्ने	जना	१००	१०	१०००	४५००										
ज	काँटछाँट र तालिम	जना			०	४५००	१८००	१८००	१८००	१८००	१८००	१८००	१८००	१८००	१८००	१८००
झ	बाली संरक्षण/स्त्रे	जना			०	४५००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००
ञ	बोर्डोपेष्ट/मिश्रण बनाउने र प्रयोग गर्ने	जना			०	४५००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००
ट	गोडमेल गर्ने	जना	१००	५	४५००	१०००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००
ठ	सिंचाई गर्ने	जना	१००	५	४५००	४५००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००
ड	फल टिप्ने	जना			०	०	७२००	७२००	७२००	७२००	७२००	७२००	७२००	७२००	७२००	७२००
	जम्मा रु				७५६००	३१५००	२३४००	२३४००	२३४००	२३४००	२३४००	२३४००	२३४००	२३४००	२३४००	२३४००
१.२ बिरुवा/मलखाद तथा रासायनिक विषादी खरिद खर्च																
क	बिरुवा	संख्या	१५०	३००	४५०००	६०००										
ख	गोबर मल/कम्पोष्ट मल	के.जी.	२.७	७५००	२०२५०	२४३००	३२४००	४०५००	४८६६००	५६७७००	६४८८००	७२९९००	७२९९००	७२९९००	७२९९००	७२९९००
ग	युरिया	के.जी.	२०		०	१०८०	१३००	१५२०	१७४०	२०००	२२२०	२४४०	२६६०	२८८०	३१००	३३२०
घ	डी.ए.पी.	के.जी.	४९		०	१६१७	२४०१	३६७५	४८०२	६३७०	७६३०	९१९०	१०८४०	१२५९०	१४३४०	१६०९०
ङ	पोटास	के.जी.	३७		०	३७०	५५५	७४०	९२५	१४०६	१८२८	२२४०	२६५०	३०६०	३४७०	३८८०
च	किटनाशक विषादी	एम.एल	४	३००	१२००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
छ	रोगनाशक विषादी	एम.एल	४	३००	१२००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
ज	निलोतुथो/कपर सल्फेट	के.जी.	६००	४	२४००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००
झ	चुना	के.जी.	२३०	६	१३८०	१८४०	१८४०	१८४०	१८४०	१८४०	१८४०	१८४०	१८४०	१८४०	१८४०	१८४०
ञ	सुक्ष्म खाद्यतत्व/बोरेक्स	के.जी.	२६०	४	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०

क्र. सं.	विवरण	इकाई	दर रू.	वर्ष १		वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	वर्ष ११	वर्ष १२
				परिमाण	जम्मा खर्च रू.											
८	छापोको लागि पराल/खर/पात पतिङ्गर आदी	के.जी.	२५	३००	७५००	३६००	४७४४७	४७५३६	६६७२७	७७२५६	८९२३८	९७२२०	९७२२०	९७२२०	९७२२०	९७२२०
	जम्मा रू				७९९७०											
१.३	सुरक्षा सामग्रीहरू															
क	PPE (एप्रोन, मास्क, पन्जा, चश्मा) व्यक्तिगत सुरक्षा सामग्री सेट	सेट	२०००	२	४०००					४०००						४०००
ख	दुलो फ्लास्टिक बाल्टी (दुलो/सानो)	संख्या	४००	५	२०००					२०००						२०००
ग	गामबुट	संख्या	७००	२	१४००					१४००						१४००
	जम्मा रू				७४००					७४००						७४००
	१ को जम्मा खर्च रू				१५८९७०	७८९४७	७०५३६	८०२९५	९०९२७	१०८७५६	११२६३८	१२०६२०	१२०६२०	१२०६२०	१२०६२०	१२०६२०
२.	स्थीर खर्च															
२.१	कृषि औजार/उपकरण															
क	फ्रुट स्प्रेयर /पावर स्प्रेयर	संख्या	२००००	१	२००००											
ख	फल टिप्ने अलुमिनियम भन्दाङ्ग	संख्या	२००००			२००००										
ग	फ्लास्टिक क्रेट	संख्या	१०००			१५०००										
घ	कुटो, कोदालो	संख्या	५००	२०	१००००											१००००
ङ	सिकेचर	संख्या	१५००	४	६०००											६०००
च	ग्रुनिङ्ग-स	संख्या	१०००	४	४०००											४०००
छ	सिचाई पाईप	मिटर	५०	५००	२५०००					२५०००						२५०००
ज	फल टिप्ने उपकरण/भोला	संख्या	१५००			१०००										
	जम्मा रू.				६५०००		४४०००	०	०	२५०००	०	१००००	०	०	४५०००	०
२.२	जग्गा भाडा	रोपनी	२०००		४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००
	जम्मा स्थीर खर्च रू (२ को जम्मा)				१०५०००	४००००	८४०००	४००००	४००००	६५०००	४००००	४००००	४००००	४००००	८५०००	४००००
३.	विविध खर्च															
३.१	कृषि औजार/उपकरण आदि मर्मत खर्च	पटक	२०००		२,०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
३.२	सिचाईको लागि पम्पसेट, पोखरी, मोटर आदिको भाडा	पटक	२०००		२,०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
३.३	पानी/बिजुली/इन्धन शुल्क	एकमुट्ट	५०००		५,०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००
३.४	नविकरण शुल्क	पटक	५००		५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००

क्र. सं.	विवरण	वर्ष १३	वर्ष १४	वर्ष १५	वर्ष १६	वर्ष १७	वर्ष १८	वर्ष १९	वर्ष २०	वर्ष २१	वर्ष २२	वर्ष २३	वर्ष २४	वर्ष २५
		जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.
ग	युरिया	५६२०	५६२०	५६२०	५६२०	५६२०	५६२०	५६२०	५६२०	५६२०	५६२०	५६२०	५६२०	५६२०
घ	डी.ए.पी.	६३७०	६३७०	६३७०	६३७०	६३७०	६३७०	६३७०	६३७०	६३७०	६३७०	६३७०	६३७०	६३७०
ङ	पोटास	१८५०	१८५०	१८५०	१८५०	१८५०	१८५०	१८५०	१८५०	१८५०	१८५०	१८५०	१८५०	१८५०
च	किटनाशक बिषादी	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
छ	रोगनाशक बिषादी	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
ज	निलोतुथो/कपर सल्फेट	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००
झ	चुना	१८४०	१८४०	१८४०	१८४०	१८४०	१८४०	१८४०	१८४०	१८४०	१८४०	१८४०	१८४०	१८४०
ञ	सुक्ष्म खाद्यतत्व/बोरेक्स	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०
ट	छापोको लागि पराल/खर /पात पतिङ्गर आदी													
	जम्मा रु	९७२२०	९७२२०	९७२२०	९७२२०	९७२२०	९७२२०	९७२२०	९७२२०	९७२२०	९७२२०	९७२२०	९७२२०	९७२२०
१.३	सुरक्षा सामग्रीहरू													
क	PPE (एप्रोन, मास्क, पन्जा, चश्मा)						४०००							४०००
ख	फ्लास्टिक बाल्टी						२०००							२०००
ग	गमबुट						१४००							१४००
	जम्मा रु	०	०	०	०	०	७४००	०	०	०	०	०	७४००	०
	१ को जम्मा खर्च रु.	१२०६२०	१२०६२०	१२०६२०	१२०६२०	१२०६२०	१२०६२०	१२०६२०	१२०६२०	१२०६२०	१२०६२०	१२०६२०	१२०६२०	१२०६२०
२	स्थीर खर्च													
२.१	कृषि औजार/उपकरण													
क	फ्रुट स्प्रेयर /पावर स्प्रेयर	२००००										२००००		
ख	फल टिने अलुमिनियम भन्ड्याङ्ग													
ग	प्लास्टिक क्रेट		१५०००											१५०००
घ	कुटो, कोदालो				०						१००००			
ङ	सिकेचर				६०००								६०००	
च	मुनिङ्ग-स				४०००								४०००	
छ	सिचाई पाईप				२५०००					२५०००				
ज	फल टिने उपकरण/भोला													
	जम्मा	२००००	१५०००	०	३५०००	०	०	०	०	२५०००	१००००	२००००	१००००	१५०००
२.३	जग्गा भाडा	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००
	जम्मा स्थीर खर्च रु. (२ को जम्मा)	६००००	५५०००	४००००	७५०००	४००००	४००००	४००००	४००००	६५०००	५००००	६००००	५००००	५५०००

क्र. सं.	विवरण	वर्ष १३	वर्ष १४	वर्ष १५	वर्ष १६	वर्ष १७	वर्ष १८	वर्ष १९	वर्ष २०	वर्ष २१	वर्ष २२	वर्ष २३	वर्ष २४	वर्ष २५
		जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.
३	विविध खर्च													
३.१	कृषि औजार/उपकरण आदि मर्मत खर्च	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
३.२	सिँचाईको लागि पम्पसेट, माटो, पोखरी, पाइप आदिको भाडा	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
३.३	पानी/बिजुली/इन्धन शुल्क	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००
३.४	नविकरण शुल्क	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००
३.५	अन्य व्यवस्थापन तथा भैपरी आउने खर्च	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
३.६	उत्पादनोपरान्त प्रेडिङ, प्याकिङ्ग, बजारिकरण आदि कार्यमा लाग्ने खर्च	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
३.७	अन्य केही भए	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	विविध खर्च जम्मा रु. (३ को जम्मा खर्च)	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००
	चालु खर्च जम्मा रु. (१ र ३ को जम्मा)	१३,४१२०	१३,४१२०	१३,४१२०	१३,४१२०	१३,४१२०	१३,४१२०	१३,४१२०	१३,४१२०	१३,४१२०	१३,४१२०	१३,४१२०	१३,४१२०	१३,४१२०
	कुल खर्च जम्मा रु. (१,२ र ३ को जम्मा)	१९,४,१२०	१९,४,१२०	१९,४,१२०	१९,४,१२०	१९,४,१२०	१९,४,१२०	१९,४,१२०	१९,४,१२०	१९,४,१२०	१९,४,१२०	१९,४,१२०	१९,४,१२०	१९,४,१२०

अनुसूची ६ : धनकुटा जिल्लामा सुन्तला खेतीको विस्तृत खेती खर्च विश्लेषण (रु. प्रति हेक्टर)

क्र. सं.	विवरण	इकाई	दर रु.	वर्ष १		वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	वर्ष ११	वर्ष १२
				परिमाण	जम्मा खर्च रु.											
१. चालु खर्च																
१.१ श्रमिक खर्च																
क	बगैचा रेखाङ्कन (ले आउट)	जना	८००	४	३२००	०										
ख	जमिनका लागि गोरू/ राँगा	हल	१०००	५	५०००	०										
ग	जोत्न लाग्ने मानिस	जना	८००	५	४०००	०										
घ	खाडल खन्ने	जना	८००	२०	१६०००	०										
ङ	मल र माटो मिसाई खाडल पुर्ने /मल राख्ने	जना	८००	१५	१२०००	०										
च	बिरुवा रोप्ने र टेका दिने	जना	८००	१०	८०००	०										
छ	छापो/मल्विग राख्ने	जना	८००	१०	८०००	४०००										
ज	काँटछाँट र तालिम	जना	८००	०	४०००	४०००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००
झ	बाली संरक्षण/सप्रे	जना	८००	०	४०००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००
ञ	बोर्डोपेष्ट/मिश्रण बनाउने र प्रयोग गर्ने	जना	८००	०	४०००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००
ट	गोडमेल गर्ने	जना	८००	५	४०००	६०००	६०००	६०००	६०००	६०००	६०००	६०००	६०००	६०००	६०००	६०००
ठ	सिचाई गर्ने	जना	८००	५	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००
ड	फल टिप्ने	जना	८००	०	०	६४००	६४००	६४००	६४००	६४००	६४००	६४००	६४००	६४००	६४००	६४००
	जम्मा रु				६४२००	२८०००	२०८००	२०८००	२०८००	२०८००	२०८००	२०८००	२०८००	२०८००	२०८००	२०८००
१.२ बिरुवा/मलखाद तथा रासायनिक विषादी खरिद खर्च																
क	बिरुवा	संख्या	१५०	३००	४५०००	६०००										
ख	गोबर मल/कम्पोष्ट मल आदि	के.जी.	२.५	७५००	१८७५०	२३४००	३१२००	३९०००	४६८००	४६८००	४६८००	४६८००	४६८००	४६८००	४६८००	४६८००
ग	युरिया	के.जी.	१९		०	१०२६	१२३५	१४२५	१८२४	२२५०	२७०४	३१३९	३६३९	४१०४	४६३९	५१३९
घ	डी.ए.पी.	के.जी.	४८		०	१५८४	२३५२	३६००	४७०४	६२४०	६२४०	६२४०	६२४०	६२४०	६२४०	६२४०
ङ	पोटास	के.जी.	३६		०	३६०	५४०	७२०	९००	१३६८	१८००	१८००	१८००	१८००	१८००	१८००
च	किटनाशक बिषादी	एम.एल	४	३००	१२००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
छ	रोगनाशक बिषादी	एम.एल	४	३००	१२००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००

क्र. सं.	विवरण	इकाई	दर रु.	वर्ष १		वर्ष ४	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	वर्ष ११	वर्ष १२
				परिमाण	जम्मा खर्च रु.									
३.१	कृषि औजार/उपकरण आदि मर्मत खर्च	पटक	२०००	१	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
३.२	सिंचाइको लागि पम्पसेट, इनार, पोखरी, पाइप आदि मर्मत खर्च	पटक	२०००	१	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
३.३	पानी/बिजुली/इन्धन शुल्क	एकमुष्ट	५०००	१	५,०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००
३.४	अन्य व्यवस्थापन तथा भैपरी आउने खर्च	पटक	२५००	१	२५००	२५००	२५००	२५००	२५००	२५००	२५००	२५००	२५००	२५००
३.६	उत्पादनोपरात ग्रेडिङ, थाकिङ्ग, बजारि एकमुष्ट करण आदि कार्यमा लाग्ने खर्च	एकमुष्ट	२०००											
	विविध खर्च जम्मा रु (३ को जम्मा रु)				११,५००	११,५००	११,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००
	कुल खर्च जम्मा रु. (१.२ र ३ को जम्मा)				२६५,७१०	१२६,६८०	१६४,९८७	१८३,८८८	१८३,९१८	१६०,२०४	१७९,२३९	१६९,२३९	२१४,२३९	१७६,३३९

क्र. सं.	विवरण	वर्ष १३		वर्ष १४		वर्ष १५		वर्ष १६		वर्ष १७		वर्ष १८		वर्ष १९		वर्ष २०		वर्ष २१		वर्ष २२		वर्ष २३		वर्ष २४		वर्ष २५			
		जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	
१.	चालु खर्च																												
१.१	श्रमिक खर्च																												
क	बाँचा रेखाङ्कन (ले आउट)																												
ख	जमिन तयारीका लागि गोरु/ रँगा																												
ग	जोत्न लाग्ने मानिस																												
घ	खाडल खन्ने																												
ङ	मल र माटो मिसाई खाडल पुर्ने /मल राख्ने																												
च	बिरुवा रोप्ने र टेका दिने																												
छ	छापो/मल्लिग राख्ने																												
ज	काँटछाँट र तालिम	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	
झ	बाली संरक्षण/स्त्रे	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	
ञ	बोर्डोपेट/मिश्रण बनाउने र प्रयोग गर्ने	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	
ट	गाडमेल गर्ने	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	

क्र. सं.	विवरण	वर्ष १३	वर्ष १४	वर्ष १५	वर्ष १६	वर्ष १७	वर्ष १८	वर्ष १९	वर्ष २०	वर्ष २१	वर्ष २२	वर्ष २३	वर्ष २४	वर्ष २५
		जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.
ठ	सिंचाई गर्ने	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००
ड	फल टिजे	६४००	६४००	६४००	६४००	६४००	६४००	६४००	६४००	६४००	६४००	६४००	६४००	६४००
	जम्मा रु	२०६००	२०६००	२०६००	२०६००	२०६००	२०६००	२०६००	२०६००	२०६००	२०६००	२०६००	२०६००	२०६००
१.२	बिरुवा/मलखाद तथा रासायनिक बिषादी खरिद खर्च													
क	बिरुवा													
ख	गोबर मल/कम्पोस्ट मल आदि	७०२००	७०२००	७०२००	७०२००	७०२००	७०२००	७०२००	७०२००	७०२००	७०२००	७०२००	७०२००	७०२००
ग	युरिया	५३३९	५३३९	५३३९	५३३९	५३३९	५३३९	५३३९	५३३९	५३३९	५३३९	५३३९	५३३९	५३३९
घ	डी.ए.पी.	६२४०	६२४०	६२४०	६२४०	६२४०	६२४०	६२४०	६२४०	६२४०	६२४०	६२४०	६२४०	६२४०
ङ	पोटास	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००
च	किटनाशक बिषादी	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
छ	रोगनाशक बिषादी	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
ज	निलोतुथो/कपर सल्फेट	४६००	४६००	४६००	४६००	४६००	४६००	४६००	४६००	४६००	४६००	४६००	४६००	४६००
झ	चुना	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००
ञ	सुक्ष्म खाद्यतत्व/बोरक्स	९६०	९६०	९६०	९६०	९६०	९६०	९६०	९६०	९६०	९६०	९६०	९६०	९६०
ट	छापोको लागि पराल/खर /पात पतिङ्गर आदी													
	जम्मा रु	९४९३९	९४९३९	९४९३९	९४९३९	९४९३९	९४९३९	९४९३९	९४९३९	९४९३९	९४९३९	९४९३९	९४९३९	९४९३९
१.३	सुरक्षा सामग्रीहरू													
क	PPE (एप्रोन, मास्क, पन्जा, चश्मा)						४०००						४०००	
ख	ठुलो प्लास्टिक बाल्टी (ठुलो/सानो)						२०००						२०००	
ग	गमबुट						१४००						१४००	
	जम्मा रु	०	०	०	०	०	७४००	०	०	०	०	०	७४००	०
	१ को जम्मा खर्च रु.	११५७३९	११५७३९	११५७३९	११५७३९	११५७३९	१२३१३९	११५७३९	११५७३९	११५७३९	११५७३९	११५७३९	१२३१३९	११५७३९

क्र. सं.	विवरण	वर्ष १३	वर्ष १४	वर्ष १५	वर्ष १६	वर्ष १७	वर्ष १८	वर्ष १९	वर्ष २०	वर्ष २१	वर्ष २२	वर्ष २३	वर्ष २४	वर्ष २५
		जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.
२	स्थीर खर्च													
२.१	कृषि औजार/उपकरण	२००००										२००००		
क	फ्रुट स्प्रेयर /पावर स्प्रेयर													
ख	मिनी टिलर/पावर टिलर													
ग	फल टिप्ने अल्मुनियम भन्ड्याङ्ग		१५०००											१५०००
घ	प्लास्टिक क्रेट													
ङ	कुटो, कोवालो			०							१००००			
च	सिकेयर			६०००									६०००	
छ	मुनिङ्ग-स			४०००									४०००	
ज	सिंचाई पाईप			२५०००						२५०००				
झ	फल टिप्ने उपकरण/भोला													
	जम्मा	२००००	१५०००	०	३५०००	०	०	०	०	२५०००	१००००	२००००	१००००	१५०००
२.२	जग्गा भाडा	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००
	जम्मा स्थीर खर्च रु (२ को जम्मा)	६००००	५५०००	४००००	७५०००	४००००	४००००	४००००	४००००	६५०००	५००००	६००००	५००००	५५०००
३	विविध खर्च													
३.१	कृषि औजार/उपकरण आदि मर्मत खर्च	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
३.२	सिंचाईको लागि पम्पसेट, पोखरी, मोटर आदिको भाडा	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
३.३	पानी/बिजुली/इस्थन शुल्क	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००
३.४	नविकरण शुल्क	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००
३.५	अन्य व्यवस्थापन तथा भैपरी आउने खर्च	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
३.६	उत्पादनोपरान्त ग्रेडिङ, प्याकिङ्ग, बजारिकरण	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
	आदि कार्यमा लाग्ने खर्च													
	विविध खर्च जम्मा रु (३ को जम्मा)	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००
	कुल खर्च जम्मा रु (१,२ र ३ को जम्मा)	१८९,२३९	१८४,२३९	१६९,२३९	२०४,२३९	१६९,२३९	१७६,६३९	१६९,२३९	१६९,२३९	१९४,२३९	१७९,२३९	१८९,२३९	१८४,२३९	१८९,२३९

अनुसूची ७ : गोरखा जिल्लामा सुन्तला खेतीको विस्तृत खेती खर्च विश्लेषण (रु प्रति हेक्टर)

क्र. सं.	विवरण	इकाई	दर रु.	वर्ष १		वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	वर्ष ११	वर्ष १२
				परिमाण	जम्मा खर्च रु.											
१. चालु खर्च																
१.१	श्रमिक खर्च															
क	बाँया रेखाङ्कन (ले आउट)	जना	८००	४	३२००	०										
ख	जमिन तयारी वा जोताईका लागि गोरु/ राँगा	हल	१०००	५	५०००	०										
ग	जोत्न लाग्ने मानिस	जना	१०००	५	५०००	०										
घ	खाडल खन्ने	जना	८००	२०	१६०००	०										
ङ	मल र माटो मिसाई खाडल पुर्ने/मल राख्ने	जना	८००	१५	१२०००	०										
च	बिरुवा रोप्ने र टेका दिने	जना	८००	१०	८०००	०										
छ	छापौ/मल्विग राख्ने	जना	८००	१०	८०००	४०००										
ज	काँटछाँट र तालिम	जना	८००		०	४०००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००
झ	बाली संरक्षण/स्ये	जना	८००		०	४०००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००
ञ	बोर्डोपेस्ट/मिश्रण बनाउने र प्रयोग गर्ने	जना	८००		०	४०००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००
ट	गोडमेल गर्ने	जना	८००	५	४०००	८०००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००
ठ	सिंचाई गर्ने	जना	८००	५	४०००	४०००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००
ड	फल टिप्ने	जना	८००		०	०	६४००	६४००	६४००	६४००	६४००	६४००	६४००	६४००	६४००	६४००
	जम्मा रु				६५२००	२८०००	२०६००	२०६००	२०६००	२०६००	२०६००	२०६००	२०६००	२०६००	२०६००	२०६००
१.२ बिरुवा/मलखाद तथा रासायनिक विषादी खरिद खर्च																
क	बिरुवा	संख्या	१५०	३००	४५०००	६०००										
ख	गोबर मल/कम्पोस्ट मल आदिको मल	के.जी.	२.५	७५००	१८७५०	२३४००	३१२००	३१०००	४६६००	५४६००	६२४००	७०२००	७०२००	७०२००	७०२००	७०२००
ग	युरिया	के.जी.	१९		०	१०२६	१२३५	१४२५	१८२४	२८५०	४१०४	५३३९	५३३९	५३३९	५३३९	५३३९
घ	डी.ए.पी.	के.जी.	४८		०	१५८४	२३५२	३६००	४७०४	६२४०	६२४०	६२४०	६२४०	६२४०	६२४०	६२४०
ङ	पोटास	के.जी.	३६		०	३६०	५४०	७२०	९००	१३६८	१८००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
च	किटानाशक विषादी	एम.एल	४	३५०	१४००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
छ	रोगनाशक विषादी	एम.एल	४	३५०	१४००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
ज	निलोत्थो/कपर सल्फेट	के.जी.	५८०	४	२३२०	३४६०	३४६०	३४६०	३४६०	३४६०	३४६०	३४६०	३४६०	३४६०	३४६०	३४६०
झ	बुना	के.जी.	१९०	६	११४०	१५२०	१५२०	१५२०	१५२०	१५२०	१५२०	१५२०	१५२०	१५२०	१५२०	१५२०
ञ	सुक्ष्म खाद्यतत्व/बोरक्स	के.जी.	२६०	४	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०

क्र. सं.	विवरण	इकाई	दर रु.	वर्ष १		वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	वर्ष ११	वर्ष १२
				परिमाण	जम्मा खर्च रु.											
१.३	सुरक्षा सामग्रीहरू															
क	PPE (एप्रोन, मास्क, पन्जा, चश्मा)	सेट	२०००	२	४०००					४०००						४०००
ख	दुलो प्लास्टिक बाटो	संख्या	४००	५	२०००					२०००						२०००
ग	गमबुट	संख्या	७००	२	१४००					१४००						१४००
	जम्मा रु				७४००	०	०	०	०	७४००	०	०	०	०	०	७४००
	१ को जम्मा खर्च रु				१५०२५०	७३७१०	६६१६७	७५८८५	८५०६८	१०३२९८	१०५३८४	११४४१९	११४४१९	११४४१९	११४४१९	१२९८१९
२	स्थिर खर्च															
२.१	कृषि औजार/उपकरण															
क	फ्रुट स्प्रेयर/पावर स्प्रेयर	संख्या	२००००	१	२००००											
ख	फल टिजे अल्मुनियम भन्दाङ्ग	संख्या	२००००			२००००										
ग	प्लास्टिक क्रेट	संख्या	१०००			१५०००										
घ	कुटो, कोदालो	संख्या	५००	२०	१००००											
ङ	सिकेचर	संख्या	१५००	४	६०००							६०००				१००००
च	पुनिङ्ग-स	संख्या	१०००	४	४०००							४०००				४०००
छ	सिचाई पाईप	मिटर	५०	५००	२५०००					२५०००						२५०००
ज	फल टिजे उपकरण/भोला	संख्या	१५००			१०००										
	जम्मा				६५०००		४४०००	०	०	२५०००	०	१००००	०	०	४५०००	०
२.२	जग्गा भाडा	रोपनी	२०००	२०	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००
	जम्मा स्थिर खर्च रु (२ को जम्मा)				१०५०००	४००००	८४०००	४००००	४००००	६५०००	४००००	४००००	४००००	४००००	८५०००	४००००
३	विविध खर्च															
३.१	कृषि औजार/उपकरण आदि मर्मत खर्च	पटक	२०००	१	२,०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
३.२	सिचाईको लागि पम्पसेट, इनार, पोखरी, आदिको भाडा	एकमुष्ट	२०००	१	२,०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
३.३	पानी/बिजुली/इन्धन शुल्क	एकमुष्ट	५०००	१	५,०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००
३.४	नविकरण शुल्क	पटक	५००	१	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००

क्र. सं.	विवरण	वर्ष १३	वर्ष १४	वर्ष १५	वर्ष १६	वर्ष १७	वर्ष १८	वर्ष १९	वर्ष २०	वर्ष २१	वर्ष २२	वर्ष २३	वर्ष २४	वर्ष २५
		जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.
ड	पोटास	१८००	१८००	१८००	१८००	१८००	१८००	१८००	१८००	१८००	१८००	१८००	१८००	१८००
च	किटनाशक बिषादी	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
छ	रोगनाशक बिषादी	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
ज	निलोत्पथो/कपर सल्फेट	३४८०	३४८०	३४८०	३४८०	३४८०	३४८०	३४८०	३४८०	३४८०	३४८०	३४८०	३४८०	३४८०
झ	युना	१५२०	१५२०	१५२०	१५२०	१५२०	१५२०	१५२०	१५२०	१५२०	१५२०	१५२०	१५२०	१५२०
ञ	सुक्ष्म खाद्यतत्व/बोरैक्स	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०	१०४०
ट	छापोको लागि पराल/खर /पात पतिङ्गर आदी													
	जम्मा रु	९३६१९	९३६१९	९३६१९	९३६१९	९३६१९	९३६१९	९३६१९	९३६१९	९३६१९	९३६१९	९३६१९	९३६१९	९३६१९
१.३	सुरक्षा सामग्रीहरू													
क	PPE (एप्रोन, मास्क, पन्जा, चश्मा)					४०००							४०००	
ख	प्लास्टिक बाल्टी					२०००							२०००	
ग	गामबुट					१४००							१४००	
	जम्मा रु	०	०	०	०	७४००			०	०	०	०	७४००	०
	१ को जम्मा खर्च	९९४४१९	९९४४१९	९९४४१९	९९४४१९	९९४४१९	९९४४१९	९९४४१९	९९४४१९	९९४४१९	९९४४१९	९९४४१९	९९४४१९	९९४४१९
२	स्थीर खर्च													
२.१	कृषि औजार/उपकरण											२००००		
क	फ्रुट स्प्रयर /पावर स्प्रयर	२००००												
ख	फल टिप्ने अलुमिनियम भन्ड्याङ्ग													१५०००
ग	प्लास्टिक क्रेट		१५०००											
घ	कुटो, कोवालो			०							१००००			
ङ	सिकेयर			६०००									६०००	
च	पुनिङ्ग-स			४०००									४०००	
छ	सिंचाई पाईप			२५०००						२५०००				
ज	फल टिप्ने उपकरण/भोला													
	जम्मा	२००००	१५०००	०	३५०००	०	०	०	०	२५०००	१००००	२००००	१००००	१५०००
२.२	जग्गा भाडा	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००
	जम्मा स्थीर खर्च रु (२ को जम्मा)	६००००	५५०००	४००००	७५०००	४००००	४००००	४००००	४००००	५५०००	१००००	६००००	५००००	५५०००
३	विविध खर्च													

क्र. सं.	विवरण	वर्ष १३	वर्ष १४	वर्ष १५	वर्ष १६	वर्ष १७	वर्ष १८	वर्ष १९	वर्ष २०	वर्ष २१	वर्ष २२	वर्ष २३	वर्ष २४	वर्ष २५
		जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.
३.१	कृषि औजार/उपकरण आदि मर्मत खर्च	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
३.२	सिँचाईको लागि पम्पसेट, इनार, पोखरी, पाइप आदि भाडा	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
३.३	पानी/बिजुली/इन्धन शुल्क	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००
३.४	नविकरण शुल्क	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००
३.५	अन्य व्यवस्थापन तथा भैपरी आउने खर्च	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
३.६	उत्पादनोपरान्त ग्रेडिङ, प्याकिङ्ग, बजारिकरण आदि कार्यमा लाग्ने खर्च	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
३.७	अन्य केही भए	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	विविध खर्च जम्मा रु	९३,५००	९३,५००	९३,५००	९३,५००	९३,५००	९३,५००	९३,५००	९३,५००	९३,५००	९३,५००	९३,५००	९३,५००	९३,५००
	चालु खर्च जम्मा रु (१ र ३ को जम्मा)	९९४,४९९	९९४,४९९	९९४,४९९	९९४,४९९	९९४,४९९	९९४,४९९	९९४,४९९	९९४,४९९	९९४,४९९	९९४,४९९	९९४,४९९	९९४,४९९	९९४,४९९
	कुल खर्च जम्मा रु. (१, २ र ३ को जम्मा)	९८७,९९९	९८७,९९९	९८७,९९९	९८७,९९९	९८७,९९९	९८७,९९९	९८७,९९९	९८७,९९९	९८७,९९९	९८७,९९९	९८७,९९९	९८७,९९९	९८७,९९९

अनुसूची ८ : गुल्मी जिल्लामा सुन्तला खेतीको विस्तृत खेती खर्च विश्लेषण (रु.प्रति हेक्टर)

क्र. सं.	विवरण	इकाई	दर रु.	वर्ष १		वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	वर्ष ११	वर्ष १२
				परिमाण	जम्मा खर्च रु.											
१. चालु खर्च																
१.१ श्रमिक खर्च																
क	बगैँचा रेखाङ्कन (ले आउट)	जना	८००	४	३२००	०										
ख	जमिन तयारी वा जोताईका लागि गोरू/हल रँगा	हल	१०००	५	५०००	०										
ग	जोल लाग्ने मानिस	जना	८००	५	४०००	०										
घ	खाडल खन्ने	जना	८००	२०	१६०००	०										
ङ	मल र माटो मिसाई खाडल पुर्ने /मल राख्ने	जना	८००	१५	१२०००	०										
च	बिरुवा रोप्ने र टेका दिने	जना	८००	१०	८०००	०										
छ	छापो/मल्विग राख्ने	जना	८००	१०	८०००	४०००										
ज	काँटछाँट र तालिम	जना	८००	०	०	४०००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००
झ	बाली संरक्षण/स्त्रे	जना	८००	०	०	४०००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००
ञ	बोर्डोपेष्ट/मिश्रण बनाउने र प्रयोग गर्ने	जना	८००	५	४०००	५०००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००
ट	गोडमेल गर्ने	जना	८००	५	४०००	४०००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००
ठ	सिचाई गर्ने	जना	८००	५	४०००	४०००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००
ड	फल टिप्ने	जना	८००	०	०	६४००	६४००	६४००	६४००	६४००	६४००	६४००	६४००	६४००	६४००	६४००
	जम्मा रु				६४२००	२०८००	२०८००	२०८००	२०८००	२०८००	२०८००	२०८००	२०८००	२०८००	२०८००	२०८००
१.२ बिरुवा/मलखाद तथा रासायनिक विषादी खरिद खर्च																
क	बिरुवा	संख्या	१५०	३००	४५०००	६०००										
ख	गोबर मल/कम्पोष्ट मल आदि	के.जी.	२.५	७५००	१८७५०	३१२००	३१२००	३१२००	४६६००	५४६००	६२४००	७०२००	७०२००	७०२००	७०२००	७०२००
ग	युरिया	के.जी.	१९		०	१०२६	१२३५	१४२५	१८२४	२८५०	४१०४	५३३९	५३३९	५३३९	५३३९	५३३९
घ	डी.ए.पी.	के.जी.	४८		०	१५८४	२३५२	३६००	४७०४	६२४०	६२४०	६२४०	६२४०	६२४०	६२४०	६२४०
ङ	पोटास	के.जी.	३६		०	३६०	५४०	७२०	९००	१३६८	१८००	१८००	१८००	१८००	१८००	१८००
च	किटनाशक विषादी	एम.एल	४	३००	१२००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
छ	रोगनाशक विषादी	एम.एल	४	३००	१२००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
ज	निलोतुथो/कपर सल्फेट	के.जी.	६००	४	२४००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००	३६००

क्र. सं.	विवरण	इकाई	दर रु.	वर्ष १		वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	वर्ष ११	वर्ष १२	
				परिमाण	जम्मा खर्च रु.												
३.२	सिंचाईको लागि पम्पसेट, इनार, पोखरी, आदिको भाडा	एकमुष्ट	२०००	१	२,०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	
३.३	पानी/बिजुली/इन्धन शुल्क	एकमुष्ट	५०००	१	५,०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	
३.४	नविकरण शुल्क	पटक	५००	१	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	
३.५	अन्य व्यवस्थापन तथा भैपरी आउने खर्च	पटक	२०००	१	२,०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	
३.६	उत्पादनोपरान्त ग्रेडिङ, प्याकिङ्ग, बजारि करण आदि कार्यमा लाग्ने खर्च	एकमुष्ट	२०००														
	विविध खर्च जम्मा रु (३को जम्मा रु)				११,५००	११,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	
	कूल खर्च जम्मा रु (१.२ र ३ को जम्मा रु)				२६५,९९०	१२४,५९०	१६४,२६७	१२९,६८५	१३९,९६८	१८२,३९८	१५९,४८४	१७८,५९९	१६८,५९९	१६८,५९९	२१३,५९९	२१३,५९९	१७५,९९९

क्र. सं.	विवरण	वर्ष १३	वर्ष १४	वर्ष १५	वर्ष १६	वर्ष १७	वर्ष १८	वर्ष १९	वर्ष २०	वर्ष २१	वर्ष २२	वर्ष २३	वर्ष २४	वर्ष २५
१. चालु खर्च														
१.१	श्रमिक खर्च													
क	बाँचा रेखाङ्कन (ले आउट)													
ख	जमिन तयारी वा जोताईका लागि गोरू/ राँगा													
ग	जोत लाग्ने मानिस													
घ	खाडल खन्ने													
ङ	मल र माटो मिसाई खाडल पुर्ने /मल राख्ने													
च	बिरुवा रोप्ने र टेका दिने													
छ	छापे/मलिन राख्ने													
ज	काँटछाँट र तालिम	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००	१६००
झ	बाली संरक्षण/सुरे	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००
ञ	बोर्डोपेष्ट/मिश्रण बनाउने र प्रयोग गर्ने	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००
ट	गोडमेल गर्ने	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००
ठ	सिचाई गर्ने	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००	३२००

क्र. सं.	विवरण	वर्ष १३	वर्ष १४	वर्ष १५	वर्ष १६	वर्ष १७	वर्ष १८	वर्ष १९	वर्ष २०	वर्ष २१	वर्ष २२	वर्ष २३	वर्ष २४	वर्ष २५
		जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.
घ	कुटो, कोदालो				०						१००००			
ङ	सिकेचर				६०००								६०००	
च	प्रनिङ्ग-स				४०००								४०००	
छ	सिचाई पाईप				२५०००					२५०००				
ज	फल टिप्ने उपकरण/भोला													
	जम्मा	२००००	१५०००	०	३५०००	०	०	०	०	२५०००	१००००	२००००	१००००	१५०००
२.३	जग्गा भाडा	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००
	जम्मा रु	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००	४००००
	जम्मा स्थीर खर्च रु (२ को जम्मा)	६००००	५५०००	४००००	७५०००	४००००	४००००	४००००	४००००	६५०००	५००००	६००००	५००००	५५०००
३	विविध खर्च													
३.१	कृषि औजार/उपकरण आदि मर्मत खर्च	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
३.२	सिँचाईको लागि पम्पसेट, इनार, पोखरी, पाइप आदि प्रयोगको भाडा	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
३.३	पानी/बिजुली/इस्थन शुल्क	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००
३.४	नविकरण शुल्क	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००
३.५	अन्य व्यवस्थापन तथा भैपरी आउने खर्च	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
३.६	उत्पादनोपरात ग्रेडिङ, प्याकिङ्ग, बजारिकरण आदि कार्यमा लाग्ने खर्च	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
	विविध खर्च जम्मा रु (३ को जम्मा)	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००
	कुल खर्च जम्मा रु (१,२ र ३ को जम्मा)	१८८,५१९	१८३,५१९	१६८,५१९	२०३,५१९	१६८,५१९	१६८,५१९	१६८,५१९	१६८,५१९	१९३,५१९	१७८,५१९	१८८,५१९	१८३,५१९	१८३,५१९

अनुसूची ९ : कागती खेतीको विस्तृत खेती खर्च विश्लेषण-राष्ट्रिय औसत (रु./हे.)

क्र. सं.	विवरण	इकाई	दर रु.	वर्ष १		वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	वर्ष ११	वर्ष १२
				परिमाण	जम्मा खर्च रु.											
१. चालु खर्च																
१.१ श्रमिक खर्च																
क	बर्बा रेखाङ्कन (ले आउट)	जना	७५०	४	३०००	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ख	जमिन तयारी वा जोताईका लागि गोरु/हल रौगा	हल	५००	३	२५००	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ग	जोत्न लान्ने मानिस	जना	५००	३	२५००	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
घ	ट्रयाक्टरको खर्च	घण्टा	९००	३	२७००	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ङ	खाडल खन्ने	जना	१०००	५०	५००००	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
च	मल र माटो मिसाई खाडल पुर्ने /मल राख्ने	जना	७५०	१६	१२०००	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
छ	बिरुवा रोप्ने र टेका दिने	जना	७५०	८	६०००	७५०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ज	छापो/मल्विग राख्ने	जना	७५०	८	६०००	१५००	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
झ	काँटछाँट र तालिम	जना	७५०	०	१५००	१५००	१२००	१२००	१२००	१२००	१२००	१२००	१२००	१२००	१२००	१२००
ञ	बाली संरक्षण/स्त्रे	जना	७५०	४	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००
ट	बोर्डोपेष्ट/मिश्रण बनाउने र प्रयोग गर्ने	जना	७५०	०	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००
ठ	गोडमेल तथा मल प्रयोग गर्ने	जना	७५०	१०	७५००	१५०००	१५०००	१५०००	१५०००	१५०००	१५०००	१५०००	१५०००	१५०००	१५०००	१५०००
ड	सिंचाई गर्ने	जना	७५०	४	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००
ढ	फल टिप्ने	जना	७५०	०	०	०	२१००	४८००	४८००	४८००	४८००	४८००	४८००	४८००	४८००	४८००
	जम्मा रु				१००९००	३०४५०	२७६६००	१५६६००	१५६६००	१५६६००	१५६६००	१५६६००	१५६६००	१५६६००	१५६६००	१५६६००
१.२ बिरुवा/मलखाद तथा रासायनिक विषादी खरिद खर्च																
क	बिरुवा	संख्या	१५०	४००	६००००	९०००	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ख	गोबर मल/कम्पोस्ट मल आदि	के.जी.	३	१००००	२५०००	३००००	४००००	५००००	६००००	७००००	८००००	९००००	१००००	१००००	१००००	१००००
ग	युरिया	के.जी.	१८	०	०	१२९६	१५४८	१८००	२३०४	३६००	४९३२	६२३२	७५३२	८८३२	१०१३२	११४३२
घ	डी.ए.पी.	के.जी.	४६	०	०	१९७८	२९९०	४००२	५९८०	८००४	९९६६	१२००४	१४००४	१६००४	१८००४	२०००४
ङ	पोटास	के.जी.	३५	०	०	४५५	७००	९४५	११५५	१४५०	१७५०	२०५५	२३५५	२६५५	२९५५	३२५५
च	किटनाशक विषादी	एम.एल	३	३००	९००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००
छ	रोगनाशक विषादी	एम.एल	३	३००	९००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००
ज	निलोतुथो/कपर सल्फेट	के.जी.	५००	४	२०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००

क्र. सं.	विवरण	इकाई	दर रु.	वर्ष १		वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	वर्ष ११	वर्ष १२
				परिमाण	जम्मा खर्च रु.											
भ	चुना	के.जी.	१८०	६	१०८०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०
ज	सुक्ष्म खाद्यतत्व/बोरेक्स	के.जी.	२००	४	८००	८००	८००	८००	८००	८००	८००	८००	८००	८००	८००	८००
ट	छापोको लागि पराल/खर /पात पतिङ्गर आदी	के.जी.	२०	४००	८०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००
	जम्मा रु				९८६८०	५४९६९	५७४७८	६८९८७	८९६७९	९५५९४	१०७७५५	११९३२१	११९३२१	११९३२१	११९३२१	११९३२१
१.३	सुरक्षा सामग्रीहरू															
क	PPE (एप्रोन, मास्क, पन्जा, चश्मा)	सेट	२०००	२	४०००	०	०	०	०	४०००	०	०	०	०	०	४०००
ख	दुलो प्लाष्टिक बाल्टी (दुलो/सानो)	संख्या	४००	५	२०००	०	०	०	०	२०००	०	०	०	०	०	२०००
ग	गमबुट	संख्या	७००	२	१४००	०	०	०	०	१४००	०	०	०	०	०	१४००
	जम्मा रु				७४००	०	०	०	०	७४००	०	०	०	०	०	७४००
	१ को जम्मा रु				२०६९८०	८५४१९	८५०७८	९८५८७	९७२७९	११८५९४	१२३३५५	१३४९२१	१३४९२१	१३४९२१	१३४९२१	१४२३२१

२. स्थीर खर्च

२.१	कृषि औजार/उपकरण															
क	फ्रुट स्प्रेयर /पावर स्प्रेयर	संख्या	२००००	१	२००००			०	०	०	०	०	०	०	०	०
ख	पम्पसेट	संख्या	४५०००	१	४५०००											
ग	फल टिने अल्मुनियम भन्याङ्ग	संख्या	२००००	०	०	२००००	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
घ	प्लाष्टिक क्रेट	संख्या	१०००	०	०	१५०००	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ङ	कुटो, कोवालो	संख्या	५००	२०	१००००	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१००००	०
च	सिकेचर	संख्या	१५००	४	६०००	०	०	०	०	०	६०००	०	०	०	६०००	०
छ	मुनिङ्ग-स	संख्या	१०००	४	४०००	०	०	०	०	०	४०००	०	०	०	४०००	०
ज	सिंचाई पाईप	मिटर	५०	५००	२५०००	०	०	०	०	२५०००	०	०	०	०	२५०००	०
झ	फल टिने उपकरण/भोला	संख्या	१५००	०	०	१०००	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	जम्मा				११००००	४४०००	४४०००	०	०	२५०००	०	१००००	०	०	४५०००	०
२.३	जग्गा भाडा	कठठा	२५००	३०	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००
	जम्मा स्थीर खर्च रु (२ को जम्मा)				१८५०००	७५०००	११९०००	७५०००	७५०००	१०००००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	१२००००	७५०००
३	विविध खर्च															
३.१	कृषि औजार/उपकरण आदि मर्मत खर्च	पटक	१	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००

क्र. सं.	विवरण	वर्ष १३	वर्ष १४	वर्ष १५	वर्ष १६	वर्ष १७	वर्ष १८	वर्ष १९	वर्ष २०	वर्ष २१	वर्ष २२	वर्ष २३	वर्ष २४	वर्ष २५
		जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.
ढ	फल टिप्पे	४८००	४८००	४८००	४८००	४८००	४८००	४८००	४८००	४८००	४८००	४८००	४८००	४८००
	जम्मा रू	१५६००	१५६००	१५६००	१५६००	१५६००	१५६००	१५६००	१५६००	१५६००	१५६००	१५६००	१५६००	१५६००
१.२	बिरुवा/मलखद तथा रासायनिक विषादी खरिद खर्च													
क	बिरुवा	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ख	गोबर मल/कम्पोस्ट मल /भर्मि कम्पोस्ट/भेडा, बाखा, कुखुरा आदिको मल	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००
ग	युरिया	६७३२	६७३२	६७३२	६७३२	६७३२	६७३२	६७३२	६७३२	६७३२	६७३२	६७३२	६७३२	६७३२
घ	डी.ए.पी.	८००४	८००४	८००४	८००४	८००४	८००४	८००४	८००४	८००४	८००४	८००४	८००४	८००४
ङ	पोटास	२३४५	२३४५	२३४५	२३४५	२३४५	२३४५	२३४५	२३४५	२३४५	२३४५	२३४५	२३४५	२३४५
च	किटनाशक विषादी	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००
छ	रोगनाशक विषादी	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००
ज	निलोत्थो/कपर सल्फेट	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००
झ	चुना	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०
ञ	सुक्ष्म खाद्यतत्व/बोरेक्स	८००	८००	८००	८००	८००	८००	८००	८००	८००	८००	८००	८००	८००
ट	छापोको लागि पराल/खर /पात पतिङ्गुर आदी	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००
	जम्मा रू	११९३२१	११९३२१	११९३२१	११९३२१	११९३२१	११९३२१	११९३२१	११९३२१	११९३२१	११९३२१	११९३२१	११९३२१	११९३२१
१.३	सुरक्षा सामग्रीहरू													
क	व्यक्तियत सुरक्षा सामग्री (एप्रोन, मास्क, पन्जा, चश्मा)	०	०	०	०	०	४०००	०	०	०	०	०	४०००	०
ख	दुलो प्लास्टिक बाट्टी (दुलो/सानो)	०	०	०	०	०	२०००	०	०	०	०	०	२०००	०
ग	गमबुट	०	०	०	०	०	१४००	०	०	०	०	०	१४००	०
	जम्मा रू	०	०	०	०	०	७४००	०	०	०	०	०	७४००	०
	१ को जम्मा रू	१३४९२१	१३४९२१	१३४९२१	१३४९२१	१३४९२१	१३४९२१	१३४९२१	१३४९२१	१३४९२१	१३४९२१	१३४९२१	१३४९२१	१३४९२१

क्र. सं.	विवरण	वर्ष १३	वर्ष १४	वर्ष १५	वर्ष १६	वर्ष १७	वर्ष १८	वर्ष १९	वर्ष २०	वर्ष २१	वर्ष २२	वर्ष २३	वर्ष २४	वर्ष २५
		जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.
२.	स्थीर खर्च													
२.१	कृषि औजार/उपकरण													
क	फ्रुट स्प्रेयर /पावर स्प्रेयर	२००००	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२००००	०	०
ख	पम्पसेट	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
ग	फल टिप्ने अल्मुनियम भन्दाङ्ग	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
घ	प्लास्टिक क्रेट	०	१५०००	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१५०००
ङ	कुटो, कोवालो	०	०	०	०	०	०	०	०	१००००	०	०	०	०
च	सिकेचर	०	०	०	६०००	०	०	०	०	०	०	०	६०००	०
छ	प्रुनिङ्ग-स	०	०	०	४०००	०	०	०	०	०	०	०	४०००	०
ज	सिंचाई पाईप	०	०	०	२५०००	०	०	०	०	२५०००	०	०	०	०
झ	फल टिप्ने उपकरण/भोला	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	जम्मा	२००००	१५०००	०	३५०००	०	०	०	०	२५०००	१००००	२००००	१००००	१५०००
२.३	जग्गा भाडा	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००
	जम्मा स्थीर खर्च रू (२ को जम्मा)	१५००००	१०००००	७५००००	११०००००	७५००००	७५००००	७५००००	७५००००	१००००००	८५००००	९५००००	८५००००	९०००००
३	विविध खर्च													
३.१	कृषि औजार/उपकरण आदि मर्मत खर्च	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
३.२	सिंचाईको लागि पम्पसेट, इनार, पोखरी, पाइप आदि मर्मत खर्च	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
३.३	पानी/बिजुली/इन्धन शुल्क	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००
३.४	नविकरण शुल्क	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००
३.५	अन्य व्यवस्थापन तथा शैपरी आउने खर्च	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
३.६	उत्पादनोपरान्त ग्रेडिङ, प्याकिङ्ग, बजारिकरण आदि	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
	कार्यमा लाग्ने खर्च	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००
	विविध खर्च जम्मा रू. (३ को जम्मा)	२४३४२९	२३८४२९	२२३४२९	२५८४२९	२२३४२९	२३०८२९	२२३४२९	२२३४२९	२४८४२९	२३३४२९	२४३४२९	२४०८२९	२३८४२९
	कुल खर्च जम्मा रू. (१, २ र ३ को जम्मा)	२४३४२९	२३८४२९	२२३४२९	२५८४२९	२२३४२९	२३०८२९	२२३४२९	२२३४२९	२४८४२९	२३३४२९	२४३४२९	२४०८२९	२३८४२९

अनुसूची १०: चितवन जिल्लामा कागती खेतीको विस्तृत खेती खर्च विश्लेषण (रु./हे.)

क्र. सं.	विवरण	इकाई	दर रु.	वर्ष १		वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	वर्ष ११	वर्ष १२
				परिमाण	जम्मा खर्च रु.											
१. चालु खर्च																
१.१ श्रमिक खर्च																
क	बगैचा रेखाङ्कन (ले आउट)	जना	८००	४	३२००	०										
ख	ट्रयाक्टरको खर्च	घण्टा	१८००	६	१०८००	५४००										
ग	खाडल खन्ने	जना	१०००	५०	५००००	०										
घ	मल र माटो मिसाई खाडल पुर्ने /मल राख्ने	जना	८००	१६	१२८००	०										
ङ	बिरुवा रोप्ने र टेका दिने	जना	८००	८	६४००	८००										
च	छापो/मलिवंग राख्ने	जना	८००	८	६४००	१६००										
छ	काँटछाँट र तालिम	जना	८००		०	१६००	१६००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००
ज	बाली संरक्षण/स्प्रै	जना	८००	४	३२००	३२००	३२००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
झ	बोर्डोपेष्ट/मिश्रण बनाउने र प्रयोग गर्ने	जना	८००	४	३२००	३२००	३२००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
ञ	गोडमेल तथा मल प्रयोग गर्ने	जना	८००	१०	८०००	१६०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
ट	सिंचाई गर्ने	जना	८००	४	३२००	३२००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
ठ	फल टिप्ने	जना	८००		०	०	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००
	जम्मा रु				१०४०००	३५०००	२७२००	१३०००	१३०००	१३०००	१३०००	१३०००	१३०००	१३०००	१३०००	१३०००
१.२ बिरुवा/मलखाद तथा रासायनिक विषादी खरिद खर्च																
क	बिरुवा	संख्या	१५०	४००	६००००	९०००										
ख	गोबर मल/कम्पोष्ट मल आदि	के.जी.	२.५	१००००	२५००००	३००००	४००००	५००००	६००००	७००००	८००००	९००००	९००००	९००००	९००००	९००००
ग	युरिया	के.जी.	१८		०	१२९६	१५४८	१८००	२३०४	३६००	४९६६	६७३२	६७३२	६७३२	६७३२	६७३२
घ	डी.ए.पी.	के.जी.	४६		०	१९७८	२९९०	४००२	५९८०	८००४	९९९६	१२००४	१२००४	१२००४	१२००४	१२००४
ङ	पोटास	के.जी.	३५		०	४५५	७००	९४५	११५५	१७५०	२३४५	२३४५	२३४५	२३४५	२३४५	२३४५
च	किटनाशक विषादी	एम.एल	३	३००	९००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००
छ	रोगनाशक विषादी	एम.एल	३	३००	९००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००
ज	निलोतुथो/कपर सल्फेट	के.जी.	५००	४	२०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००
झ	चुना	के.जी.	१८०	६	१०८०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०

क्र. सं.	विवरण	इकाई	दर रु.	वर्ष १		वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	वर्ष ११	वर्ष १२
				परिमाण	जम्मा खर्च रु.											
३.४	नविकरण शुल्क	पटक	५००	१	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००
३.५	अन्य व्यवस्थापन तथा भैपरी आउने खर्च	पटक	२०००	१	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
३.६	उत्पादनोपरान्त ग्रेडिङ, प्याकिङ्ग, बजारिकरण आदि कार्यमा लाग्ने खर्च		२०००													
	विविध खर्च जम्मा रु (३ को जम्मा)			११,५००	११,५००	११,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००	१३,५००
	कुल खर्च जम्मा रु (१, २ र ३ को जम्मा)			४०६,५६०	१७६,४६९	२१७,१७६	१७०,४६७	१८३,१७९	२२९,४९४	२३०,६२१	२३०,६२१	२३०,६२१	२३०,६२१	२३०,६२१	२३०,६२१	२३०,६२१

क्र. सं.	विवरण	वर्ष १३	वर्ष १४	वर्ष १५	वर्ष १६	वर्ष १७	वर्ष १८	वर्ष १९	वर्ष २०	वर्ष २१	वर्ष २२	वर्ष २३	वर्ष २४	वर्ष २५
१. चालु खर्च														
१.१ श्रमिक खर्च														
क	बाँचा रेखाङ्कन (ले आउट)													
ख	ट्र्याक्टरको खर्च													
ग	खाडल खन्ने													
घ	मल र माटो मिसाई खाडल पुर्ने /मल राख्ने													
ङ	बिरुवा रोप्ने र टेका दिने													
च	छापो/मल्लिग राख्ने													
छ	काँटछाँट र तालिम	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००
ज	बाली संरक्षण/स्त्रे	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
झ	बोर्डोपेस्ट/मिश्रण बनाउने र प्रयोग गर्ने	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
ञ	गोडमेल तथा मल प्रयोग गर्ने	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
ट	सिंचाई गर्ने	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
ठ	फल टिप्ने	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००
	जम्मा रु	१३०००	१३०००	१३०००	१३०००	१३०००	१३०००	१३०००	१३०००	१३०००	१३०००	१३०००	१३०००	१३०००

क्र. सं.	विवरण	वर्ष १३	वर्ष १४	वर्ष १५	वर्ष १६	वर्ष १७	वर्ष १८	वर्ष १९	वर्ष २०	वर्ष २१	वर्ष २२	वर्ष २३	वर्ष २४	वर्ष २५
१.२	बिरुवा/मलखाद तथा रासायनिक विषादी खरिद खर्च													
क	बिरुवा													
ख	गोबर मल/कम्पोस्ट मल आदि	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००

क्र. सं.	विवरण	वर्ष १३	वर्ष १४	वर्ष १५	वर्ष १६	वर्ष १७	वर्ष १८	वर्ष १९	वर्ष २०	वर्ष २१	वर्ष २२	वर्ष २३	वर्ष २४	वर्ष २५
		जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.
ग	युरिया	६७३२	६७३२	६७३२	६७३२	६७३२	६७३२	६७३२	६७३२	६७३२	६७३२	६७३२	६७३२	६७३२
घ	डी.ए.पी.	८००४	८००४	८००४	८००४	८००४	८००४	८००४	८००४	८००४	८००४	८००४	८००४	८००४
ङ	पोटास	२३४५	२३४५	२३४५	२३४५	२३४५	२३४५	२३४५	२३४५	२३४५	२३४५	२३४५	२३४५	२३४५
च	किटनाशक विषादी	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००
छ	रोगनाशक विषादी	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००
ज	निलोतुथो/कपर सल्फेट	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००
झ	चुना	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०
ञ	सुक्ष्म खाद्यतत्व/बोरेक्स	८००	८००	८००	८००	८००	८००	८००	८००	८००	८००	८००	८००	८००
ट	छापोको लागि पराल/खर आदी	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००
	जम्मा रु	११९३२१	११९३२१	११९३२१	११९३२१	११९३२१	११९३२१	११९३२१	११९३२१	११९३२१	११९३२१	११९३२१	११९३२१	११९३२१
१.३	सुरक्षा सामग्रीहरू													
क	(एप्रोन, मास्क, पन्जा, चश्मा)						४०००						४०००	
ख	दुलो फ्लास्टिक बाल्टी (दुलो/सानो)						२०००						२०००	
ग	गमबुट						१४००						१४००	
	जम्मा रु	०	०	०	०	०	७४००	०	०	०	०	०	७४००	०
	१ को जम्मा	१३२३२१	१३२३२१	१३२३२१	१३२३२१	१३२३२१	१३९७२१	१३२३२१	१३२३२१	१३२३२१	१३२३२१	१३२३२१	१३९७२१	१३२३२१
२	स्थीर खर्च													
२.१	कृषि औजार/उपकरण													
क	फ्रुट स्प्रेयर /पावर स्प्रेयर	२००००										२००००		
ख	पम्पसेट													
ग	फल टिप्ने अल्मुनियम भन्ड्याङ्ग													
घ	फ्लास्टिक क्रेट		१५०००											१५०००
ङ	कुटो, कोदालो				०					१००००				
च	सिकेचर				६०००								६०००	
छ	पुनिङ्ग-स				४०००								४०००	
ज	सिचार्ई पाईप				२५०००				२५०००					
झ	फल टिप्ने उपकरण/भोला													
	जम्मा	२००००	१५०००	०	३५०००	०	०	०	२५०००	१००००	२००००	२००००	१००००	१५०००

क्र. सं.	विवरण	वर्ष १३	वर्ष १४	वर्ष १५	वर्ष १६	वर्ष १७	वर्ष १८	वर्ष १९	वर्ष २०	वर्ष २१	वर्ष २२	वर्ष २३	वर्ष २४	वर्ष २५
		जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.
२.३	जग्गा भाडा	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००
	जम्मा स्थीर खर्च रु (२ को जम्मा)	९५०००	९००००	७५०००	११००००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	१०००००	८५०००	९५०००	८५०००	९००००
३	विविध खर्च													
३.१	कृषि औजार/उपकरण आदि मर्मत खर्च	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
३.२	सिंचाईसामग्री मर्मत खर्च	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
३.३	पानी/बिजुली/इस्थन शुल्क	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००
३.४	नविकरण शुल्क	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००
३.५	अन्य व्यवस्थापन तथा भैपरी आउने खर्च	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
३.६	उत्पादनोपरात ग्रेडिङ, प्याकिङ्ग, बजारिकरण आदि	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
	कार्यमा लाग्ने खर्च													
	विविध खर्च जम्मा रु (३ को जम्मा)	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००
	कुल खर्च जम्मा रु (१,२ र ३ को जम्मा)	२४००००	२३५,०००	२२०,०००	२५५,०००	२२०,०००	२२०,०००	२२०,०००	२२०,०००	२४५,०००	२३०,०००	२४०,०००	२३५,०००	२३५,०००

अनुसूची ११ : नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पूर्व) जिल्लामा कागती खेतीको विस्तृत खेती खर्च विश्लेषण (रु/हे.)

क्र. सं.	विवरण	इकाई	दर	वर्ष १		वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	वर्ष ११	वर्ष १२
				परिमाण	जम्मा खर्च रु.											
१.	चालु खर्च															
१.१	श्रमिक खर्च															
क	बगैँचा रेखाङ्कन	जना	७००	४	२८००											
ख	जमिन तयारी वा जोताईका लागि हल गोरू/रौंगा	हल	१०००	५	५०००											
ग	जोत्न लाग्ने मानिस	जना	१०००	५	५०००											
घ	खाडल खन्ने	जना	१०००	५०	५००००											
ङ	मल र माटो मिसाई खाडल पुने /मल राख्ने	जना	७००	१६	११२००											
च	बिरुवा रोप्ने र टेका दिने	जना	७००	८	५६००	७००										
छ	छापो /मल्विग राख्ने	जना	७००	८	५६००	१४००										
ज	काँटछाँट र तालिम	जना	७००	०	०	१४००	१४००	१४००	१४००	१४००	१४००	१४००	१४००	१४००	१४००	१४००
झ	बाली संरक्षण /स्रे	जना	७००	४	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००
ञ	बोर्डोपेष्ट/मिश्रण बनाउने र प्रयोग गर्ने	जना	७००	०	०	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००
ट	गोडमेल तथा मलको प्रयोग	जना	७००	१०	७०००	१४०००	१४०००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००
ठ	सिँचाई गर्ने	जना	७००	४	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००
ड	फल टिप्ने	जना				४२००	४२००	५६००	५६००	५६००	५६००	५६००	५६००	५६००	५६००	५६००
	जम्मा रु.				१७७८००	२५९००	२८०००	१८२००	१८२००	१८२००	१८२००	१८२००	१८२००	१८२००	१८२००	१८२००
१.२	बिरुवा/मलखाँद/रासायनिक विषादी खरिद खर्च															
क	बिरुवा	संख्या	१५०	४००	६००००	९०००										
ख	गोबर मल/कम्पोष्ट मलआदी	के.जी.	२.५	१००००	२५०००	३००००	४००००	५००००	६००००	७००००	८००००	९००००	१००००	१००००	१००००	१००००
ग	युरिया	के.जी.	१८	०	०	१२९६	१५४८	१८००	२३०४	३६००	५१६६	६७३२	६७३२	६७३२	६७३२	६७३२
घ	डी.ए.पी.	के.जी.	४६	०	०	१९७८	२९९०	४००२	५९८०	८००४	८००४	८००४	८००४	८००४	८००४	८००४
ङ	पोटास	के.जी.	३५	०	०	४५५	७००	९४५	११५५	१७५०	२३४५	२३४५	२३४५	२३४५	२३४५	२३४५
च	किटनाशक विषादी	लिट्र	३	३००	९००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००

क. सं.	विवरण	इकाई	दर	वर्ष १		वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	वर्ष ११	वर्ष १२
				परिमाण	जम्मा खर्च रू.											
छ	रोगनाशक विषादी	लिटर	३	३००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००
ज	निलोत्थो/कपर सल्फेट	के.जी.	५००	४	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००
झ	चुना	के.जी.	१८०	६	१०८०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०
ञ	सुक्ष्म खाद्यतत्व	के.जी.	२००	४	८००	८००	८००	८००	८००	८००	८००	८००	८००	८००	८००	८००
ट	छापोको लागि पराल, खर आदी	के.जी.	२०	४००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००
	जम्मा रू.			९८६८०	५४९६९	५७४७८	६८९८७	८९९८७	९९९८७	९९९९४	१०७७५५	११९३२९	११९३२९	११९३२९	११९३२९	११९३२९
१३	सुरक्षा सामग्रीहरू															
क	व्यक्तिगत सुरक्षा सामग्री सेट	सेट	२०००	२	४०००											४०००
ख	प्लास्टिक बाल्टिन	संख्या	४००	५	२०००											२०००
ग	गमबुट	संख्या	७००	२	१४००											१४००
	जम्मा रू.			७४००												७४००
	१ को जम्मा रू.			२०३८८०	८०८६९	८५४७८	८७९८७	९९९८७	१२९९४	१२९९४	१२९९५५	१३७५२९	१३७५२९	१३७५२९	१३७५२९	१३७५२९
२.	स्थीर खर्च															
२.१	कृषि औजार/उपकरण															
क	फुट स्प्रेयर/पावर स्प्रेयर	संख्या	२००००	१	२००००											
ख	पम्पसेट	संख्या	४५०००	१	४५०००											
ग	फल टिजे आलुमुनियम भर्यांग	संख्या	२००००			२००००										
घ	सिँचाई पाईप	मिटर	५०	५००	२५०००					२५०००						२५०००
ङ	प्लास्टिक केट	संख्या	१०००			१५०००										
च	कुटो, कोदालो	संख्या	५००	२०	१००००											१००००
छ	सिकेयर	संख्या	१५००	४	६०००						६०००					६०००
ज	प्रुनिङ्ग स	संख्या	१०००	४	४०००											४०००
झ	फल टिजे उपकरण/भोला	संख्या	१५००	६	९०००											
	जम्मा रू.				११००००	०	४४०००	०	२५०००	०	१००००	०	०	०	४५०००	०
२.२	जग्गा भाडा	कठ्ठा	२५००	३०	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००
	२- जम्मा स्थीर खर्च रू.				१८५०००	७५०००	११९०००	७५०००	७५०००	१०००००	७५०००	८५०००	७५०००	७५०००	१२००००	७५०००
	(२ को जम्मा)															
३	विविध खर्च															

क्र. सं.	विवरण	बर्ष १३	बर्ष १४	बर्ष १५	बर्ष १६	बर्ष १७	बर्ष १८	बर्ष १९	बर्ष २०	बर्ष २१	बर्ष २२	बर्ष २३	बर्ष २४	बर्ष २५
		जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.
भ	बाली संरक्षण /स्रे	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००
ज	बोर्डोपेस्ट/मिश्रण बनाउने र प्रयोग गर्ने	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००
ट	गोडमेल तथा मलको प्रयोग	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००
ठ	सिँचाई गर्ने	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००
ड	फल टिप्ने	५६००	५६००	५६००	५६००	५६००	५६००	५६००	५६००	५६००	५६००	५६००	५६००	५६००
	जम्मा रू.	१८२००	१८२००	१८२००	१८२००	१८२००	१८२००	१८२००	१८२००	१८२००	१८२००	१८२००	१८२००	१८२००
१.२	बिरुवा/मलखौद/सासायनिक विषादी खरिद खर्च													
क	बिरुवा													
ख	गोबर मल	९००००	९००००	९००००	९००००	९००००	९००००	९००००	९००००	९००००	९००००	९००००	९००००	९००००
ग	युरिया	६७३२	६७३२	६७३२	६७३२	६७३२	६७३२	६७३२	६७३२	६७३२	६७३२	६७३२	६७३२	६७३२
घ	डी.ए.पी.	८००४	८००४	८००४	८००४	८००४	८००४	८००४	८००४	८००४	८००४	८००४	८००४	८००४
ङ	पोटास	२३४५	२३४५	२३४५	२३४५	२३४५	२३४५	२३४५	२३४५	२३४५	२३४५	२३४५	२३४५	२३४५
च	किटनाशक विषादी	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००
छ	रोगनाशक विषादी	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००
ज	निलोतुथो/कपर सल्फेट	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००
झ	चुना	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०	१४४०
ञ	सुक्ष्म खाद्यतत्व	८००	८००	८००	८००	८००	८००	८००	८००	८००	८००	८००	८००	८००
ट	छापोको लागि पराल, खर आदी	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००
	जम्मा रू.	१९९३२१	१९९३२१	१९९३२१	१९९३२१	१९९३२१	१९९३२१	१९९३२१	१९९३२१	१९९३२१	१९९३२१	१९९३२१	१९९३२१	१९९३२१
१.३	सुरक्षा सामग्रीहरू													
क	व्यक्तिगत सुरक्षा सामग्री सेट													
ख	प्लाष्टिक बाल्टिन													
ग	गामबुट													
	जम्मा रू.													
	१ को जम्मा रू.	१३७५२१	१३७५२१	१३७५२१	१३७५२१	१३७५२१	१३७५२१	१३७५२१	१३७५२१	१३७५२१	१३७५२१	१३७५२१	१३७५२१	१३७५२१
२.	स्थीर खर्च													

क्र. सं.	विवरण	बर्ष १३	बर्ष १४	बर्ष १५	बर्ष १६	बर्ष १७	बर्ष १८	बर्ष १९	बर्ष २०	बर्ष २१	बर्ष २२	बर्ष २३	बर्ष २४	बर्ष २५
		जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.
२.१	कृषि औजार/उपकरण													
क	पावर स्प्रेयर	२००००												
ख	फल टिजे आलुमुनियम भर्यांग											२००००		
ग	सिँचाई पाईप				२५०००					२५०००				
घ	प्लास्टिक क्रेट		१५०००											१५०००
ङ	कुटो, कोदालो										१००००			
च	सिकेचर				६०००								६०००	
छ	प्रुनिङ्ग स				४०००								४०००	
ज	फल टिजे उपकरण/भोला													
	जम्मा रू.	२००००	१५०००	०	३५०००	०	०	०	२५०००	२५०००	१००००	२००००	१००००	१५०००
२.२	जग्गा भाडा	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००
	जम्मा स्थीर खर्च रू. (२ को जम्मा)	९५०००	९००००	७५०००	११००००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	१०००००	८५०००	९५०००	८५०००	९००००
३.	विविध खर्च													
३.१	कृषि औजार/उपकरण/ कुलो आदी	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००
	मर्मत खर्च													
३.२	पानी/बिजुली/इन्धन शुल्क	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००
३.३	अन्य व्यवस्थापन/भैपरी आउने खर्च	२५००	२५००	२५००	२५००	२५००	२५००	२५००	२५००	२५००	२५००	२५००	२५००	२५००
३.४	उत्पादनोपरान्त प्रोडिङ्ग/प्याकिङ्ग/बजार	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००	२०००
	करण आदी कार्यमा लाग्ने खर्च													
	विविध जम्मा रू. (३ को जम्मा)	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००
	जम्मा चालु खर्च रू. (१ र ३ को जम्मा)	१५१०२१	१५१०२१	१५१०२१	१५१०२१	१५१०२१	१५८४२१	१५१०२१	१५१०२१	१५१०२१	१५१०२१	१५१०२१	१५८४२१	१५१०२१
	जम्मा													
	कुल खर्च रू. (१, २ र ३ को जम्मा)	२४६०२१	२४१०२१	२२६०२१	२६१०२१	२२६०२१	२३३४२१	२२६०२१	२२६०२१	२५१०२१	२३६०२१	२४६०२१	२४३४२१	२४१०२१

अनुसूची १२ : नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पश्चिम) जिल्लामा आँप खेतीको विस्तृत खेती खर्च विश्लेषण (रु परहेक्टर)

क्र. सं.	विवरण	इकाई	दर रु.	वर्ष १		वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	वर्ष ११	वर्ष १२
				परिमाण	जम्मा खर्च रु.											
१. चालु खर्च																
१.१ श्रमिक खर्च																
क	बाँया रेखाङ्कन (ले आउट)	जना	७००	४	२८००											
ख	ट्रयाक्टरको खर्च	घण्टा	१८००	५	९०००											
ग	खाडल खन्ने	जना	१०००	१४	१४०००											
घ	मल र माटो मिसाई खाडल पुर्ने /मल राख्ने	जना	७००	३	२१००											
ङ	बिरुवा रोप्ने र टेका दिने	जना	७००	२	१४००											
च	छापो/मलिंग राख्ने	जना	७००	३	२१००											
छ	काँटछाँट र तालिम	जना	७००	२	१४००	१४००	१४००	१४००	१४००	२८००	२८००	२८००	२८००	२८००	४२००	४२००
ज	बाली संरक्षण/स्त्रे	जना	७००	२	१४००	२१००	२१००	३४००	३४००	३४००	३४००	३४००	३४००	३४००	४६००	४६००
झ	बोर्डोपेष्ट/मिश्रण बनाउने र प्रयोग गर्ने	जना	७००	३	२१००	२१००	२१००	३४००	३४००	३४००	३४००	३४००	३४००	३४००	४६००	४६००
ञ	गोडमेल तथा मल प्रयोग	जना	७००	५	३५००	३५००	३५००	४६००	४६००	४६००	४६००	४६००	४६००	४६००	७०००	७०००
ट	सिंचाई गर्ने	जना	७००	२	१४००	२१००	२१००	२१००	२१००	२१००	२१००	२१००	२१००	२१००	२१००	२१००
ठ	फल टिप्ने	जना	७००		०											
	जम्मा रु				४१२००	११२००	११२००	१६१००	२३१००	२४५००	२४५००	२६६००	२६६००	२८७००	३४०००	३४०००
१.२ बिरुवा/मलखाद तथा रासायनिक विषादी खरिद खर्च																
क	बिरुवा	संख्या	१००	१००	१००००	१०००										
ख	गोबर मल/कम्पोष्ट मल /भर्मि कम्पोष्ट/	के.जी.	३	२५००	६२५०	७५००	१००००	१२५००	१५०००	१५०००	१८८७५०	१८७५०	१८७५०	१८७५०	२५०००	२५०००
ग	भेडा, बाखा, कुखुरा आदिको मल	के.जी.	१८			२७०	३६०	४५०	५४०	९००	१२६०	१६२०	१६२०	१६२०	२५२०	२५२०
घ	युरिया	के.जी.	४६			४६०	६९०	९२०	१३८०	१८४०	१८४०	१८४०	१८४०	१८४०	४१४०	४१४०
ङ	डी.ए.पी.	के.जी.	३५			१०५	१७५	२१०	२८०	४३८	५२५	७००	९४००	१२८००	१६२००	१६२००
च	पोटास	एम.एल	३	७००	२१००	३०००	३०००	३०००	३०००	४५००	४५००	४५००	४५००	४५००	६०००	६०००
छ	किटनाशक विषादी	एम.एल	३	७००	२१००	३०००	३०००	३०००	३०००	४५००	४५००	४५००	४५००	४५००	६०००	६०००
ज	रोगनाशक विषादी	के.जी.	५००	३	१५००	२०००	२०००	२०००	२०००	३०००	३०००	३०००	३०००	४०००	४०००	४०००
झ	निलोत्थो/कपर सल्फेट	के.जी.	१८०	३	५४०	९००	९००	९००	९००	१२६०	१२६०	१२६०	१२६०	१२६०	१२६०	१२६०
ञ	धुना	के.जी.	५००	२	१०००	२०००	२०००	२०००	२०००	३०००	३०००	३०००	३०००	४०००	४०००	४०००
ञ	सुक्ष्मत्व	के.जी.	५००	२	१०००	२०००	२०००	२०००	२०००	३०००	३०००	३०००	३०००	४०००	४०००	४०००

क्र. सं.	विवरण	इकाई	दर रु.	वर्ष १		वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	वर्ष ६	वर्ष ७	वर्ष ८	वर्ष ९	वर्ष १०	वर्ष ११	वर्ष १२
				परिमाण	जम्मा खर्च रु.											
३	फर्म/समूह नविकरण शुल्क		१०००	१	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००
६	अन्य व्यवस्थापन तथा भैपरी आउने खर्च पटक		१०००	१२	१२०००	१२०००	१२०००	१२०००	१२०००	१२०००	१२०००	१२०००	१२०००	१२०००	१२०००	१२०००
८	उत्पादनोपरान्त ग्रेडिङ, प्याकिङ्ग, बजारि पटक		७००													
	करण आदि कार्यमा लान्ने खर्च															
	विविध जम्मा रु. (३ को जम्मा)				२९०००	२९०००	२९०००	२९०००	२९०००	२९०००	२९०००	२९०००	२९०००	२९०००	२९०००	२९०००
	स्थीर खर्च जम्मा रु. (२ को जम्मा)				२२४०००	४५०००	४५०००	९४८००	४५०००	१०२०००	४५०००	४५०००	४५०००	४५०००	१०७०००	४५०००
	चालु खर्च जम्मा रु. (१ र ३ को जम्मा)				१०९९४०	६३४३५	५७३२५	७३३३०	८४२००	१०२४३८	२८२८८५	१०९२७०	१०९९७०	१२२२६०	१३५४६०	१३५४६०
	जम्मा खर्च रु. (१, २ र ३ को जम्मा)				३२५९४०	१०८४३५	१०२३२५	१६८९३०	१२९२००	२०४४३८	३२७८८५	१५४२७०	१६२९७०	१६७२६०	२४२४६०	१८०४६०

क्र. सं.	विवरण	वर्ष १३	वर्ष १४	वर्ष १५	वर्ष १६	वर्ष १७	वर्ष १८	वर्ष १९	वर्ष २०	वर्ष २१	वर्ष २२	वर्ष २३	वर्ष २४	वर्ष २५
१	चालु खर्च													
१.१	श्रमिक खर्च													
क	बाँया रेखाङ्कन (ले आउट)													
ख	ट्रयाक्टरको खर्च													
ग	खाडल खाने													
घ	मल र माटो मिसाई खाडल पुर्ने /मल राख्ने													
ङ	बिरुवा रोप्ने र टेका दिने													
च	छापो/मल्यंग राख्ने													
छ	काँटछाँट र तालिम													
ज	बाली संरक्षण/स्रे													
झ	बोर्डोपेस्ट/मिश्रण बनाउने र प्रयोग गर्ने													
ञ	गोडमेल तथा मल प्रयोग													
ट	सिंचाई गर्ने													
ठ	फल टिप्ने													
	जम्मा रु													
१	बिरुवा/मलखाद तथा रासायनिक विषादी खरिद खर्च													

क्र. सं.	विवरण	वर्ष १३	वर्ष १४	वर्ष १५	वर्ष १६	वर्ष १७	वर्ष १८	वर्ष १९	वर्ष २०	वर्ष २१	वर्ष २२	वर्ष २३	वर्ष २४	वर्ष २५
		जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.	जम्मा खर्च रू.
८	फल टिप्पणे उपकरण/फ्लोला	८०००	८०००	४१८००	६२०००	०	०	८०००	०	३५७०	०	०	८०००	०
२.२	जम्मा रू	४५०००	४५०००	४५०००	४५०००	४५०००	४५०००	४५०००	४५०००	४५०००	४५०००	४५०००	४५०००	४५०००
	जम्मा स्थीर खर्च रू (२ को जम्मा रू)	४५०००	४५०००	८६८००	१०७०००	४५०००	४५०००	४५०००	४५०००	४८५७०	४५०००	४५०००	४५०००	४५०००
३	विविध खर्च													
३	मर्मत सभार खर्च	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००
३	गोडमेलका लागि मिनीट्रायक्टर भाडा	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००
३	पानी/बिजुली/इन्धन शुल्क	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००
३	फर्म/समुह नविकरण शुल्क	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००
४	अन्य व्यवस्थापन तथा भैपरी आउने खर्च	१२०००	१२०००	१२०००	१२०००	१२०००	१२०००	१२०००	१२०००	१२०००	१२०००	१२०००	१२०००	१२०००
४	उत्पादनोपरान्त ग्रेडिङ, प्याकिङ, बजारिकरण आदि कार्यमा लाग्ने खर्च	१७५००	१७५००	१७५००	१७५००	१७५००	१७५००	१७५००	१७५००	१७५००	१७५००	१७५००	१७५००	१७५००
	विविध जम्मा रू. (३ को जम्मा)	४३५००	४३५००	४३५००	४३५००	४३५००	४३५००	४३५००	४३५००	४३५००	४३५००	४३५००	४३५००	४३५००
	स्थीर खर्च जम्मा रू. (२ को जम्मा)	४५०००	४५०००	८६८००	१०७०००	४५०००	४५०००	४५०००	४५०००	४८५७०	४५०००	४५०००	४५०००	४५०००
	चालु खर्च जम्मा रू. (१ र ३ को जम्मा)	१४१७१०	१३५४६०	१३८३६०	१५०९१०	१४४६६०	१४४६६०	१४४६६०	१४४६६०	१४४६६०	१४४६६०	१४६०६०	१४६०६०	१४६०६०
	जम्मा खर्च रू. (१, २ र ३ को जम्मा)	१८६७१०	१८८४६०	२२५१६०	२५७९१०	१८९६६०	१८९६६०	१८९६६०	१८९६६०	१९४६३०	१९४६३०	१९९०६०	१९९०६०	१९९०६०

अनुसूची १३ : केरा खेतीको विस्तृत खेती खर्च विश्लेषण-राष्ट्रिय औसत (रु.प्रति हेक्टर)

क्र. सं.	विवरण	इकाई	वर्ष १		वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५
			परिमाण	जम्मा खर्च रु.				
१. चालु खर्च								
१	श्रमिक खर्च							
१	श्रमिक खर्च							
क	बाँचा रेखाङ्कन (ले आउट)	जना	१	७२००				
ख	ट्रयाक्टरको खर्च	घण्टा	७	९०००				
ग	खाडल खन्ने	जना	४४	४००००				
घ	मल र माटो मिसाई खाडल पुर्ने /मल राख्ने	जना	१८	१४०००				
ङ	बिरुवा रोप्ने	जना	१८	१४०००				
च	छापौ/मल्लिग राख्ने	जना	१८	१४०००	०			
छ	बाँचा सरसफाई, गोडमेल र मलको प्रयोग	जना	२८	२२०००	३६०००	३६०००	३६०००	३६०००
ज	बाली संरक्षण/स्त्रे	जना	५	४०००	८०००	८०००	८०००	८०००
झ	सिंचाई गर्ने	जना	६	४८००	४८००	४८००	४८००	४८००
ञ	फल टिप्ने	जना			२४८००	२४८००	२४८००	२४८००
	जम्मा रु			१२९०००	७३६००	७३६००	७३६००	७३६००
१	बिरुवा/मलखाद तथा रासायनिक विषादी खरिद खर्च							
क	बिरुवा	संख्या	१७३०	६२२५०	०	०	०	०
ख	गोबर मल/कम्पोस्ट मल आदि	क्विन्टल	२६४	५२८००	८००००	८००००	८००००	८००००
ग	युरिया	के.जी.	५४६	१०९१२	१०९१२	१०९१२	१०९१२	१०९१२
घ	डी.ए.पी.	के.जी.	३८२	१८५४६	१८५४६	१८५४६	१८५४६	१८५४६
ङ	पोटास	के.जी.	६६६	१९६३५	१९६३५	१९६३५	१९६३५	१९६३५
च	किटनाशक विषादी	एम.एल	१५००	४५००	५४००	५४००	५४००	५४००
छ	रोगनाशक विषादी	एम.एल	१२५०	३७५०	४९००	४९००	४९००	४९००
ज	जुना / क्लोरोपाईरिफस	के.जी.	३२	५२००	४०८०	४०८०	४०८०	४०८०
झ	सुक्ष्म खाद्यतत्व/बोरेक्स	एकमुष्ट	१	६२५०	७५००	७५००	७५००	७५००

क्र. सं.	विवरण	इकाई	वर्ष १		वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५
			परिमाण	जम्मा खर्च रु.				
अ	छापोको लागि पराल/खर		१६००	२००००				
	जम्मा रु			२०३८४४	१५०९७४	१५०९७४	१५०९७४	१५०९७४
१	सुरक्षा सामग्रीहरू							
क	व्यक्तिगत सुरक्षा सामग्री सेट (मास्क, पन्जा, चश्मा)	सेट	२	४०००			४०००	
ख	फ्लास्टिक बाल्टी	संख्या	३	१०५०			१०५०	
ग	गमबुट	सेट	३	१२५०			१२५०	
	जम्मा रु.			६३००			६३००	
	१ को जम्मा रु			३३९९४४	२२४५७४	२२४५७४	२३०८७४	२२४५७४
२	स्थीर खर्च							
२.१	कृषि औजार/उपकरण							
क	फ्रुट स्प्रेयर	संख्या	१	२००००				
ख	सिंचाई पाईप	मिटर	५००	३६२५०				
ग	फ्लास्टिक क्रेट	संख्या	५०	५००००				
घ	कुटो, कोदालो	संख्या	१०	६०००				
ङ	पम्पसेट	संख्या	१	५००००				
च	सिकेचर/हसिया	संख्या	५	४०००				
	जम्मा			१६६२५०				
२.२	जग्गा भाडा	कट्ठा	३०	६७५००	६७५००	६७५००	६७५००	६७५००
	जम्मा रु (२ को जम्मा)			२३३७५०	६७५००	६७५००	६७५००	६७५००
३	विविध खर्च							
३.१	मर्मत सभार खर्च	पटक	१	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००
३.२	गोडमेलका लागि मिनिटिलर को भाडा	घण्टा	६	४९५०	२२५०	२२५०	२२५०	२२५०
३.३	पानी/बिजुली/इन्धन शुल्क	एकमुष्ट	१	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००
३.४	अन्य व्यवस्थापन तथा भैपरी आउने खर्च	पटक	१२	१२०००	१३५००	१३५००	१३५००	१३५००
३.५	उत्पादनोपरान्त ग्रेडिङ, आदि कार्यमा लाग्ने खर्च	एकमुष्ट			१२०००	१२०००	१२०००	१२०००
	विविध जम्मा रु. (३ को जम्मा)			२५९५०	३६७५०	३६७५०	३६७५०	३६७५०
	जम्मा खर्च रु. (१, २ र ३ को जम्मा)			५९८८४४	३२८८२४	३२८८२४	३३५१२४	३२८८२४

अनुसूची १४ : चितवन जिल्लामा केरा खेतीको विस्तृत खेतीखर्च विश्लेषण (रु./हे.)

क.सं.	विवरण	इकाई	दर रु.	वर्ष १		वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५
				परिमाण	जम्मा खर्च रु.				
१	चालु खर्च								
१.१	श्रमिक खर्च								
क	बाँचा रेखाङ्कन	जना	८००	८	६४००				
ख	जमिन तयारीका लागि ट्र्याक्टरको खर्च	घण्टा	१८००	६	१०८००				
ग	खाडल खन्ने	जना	८००	४०	३२०००				
घ	मल र माटो मिसाई खाडल पुर्ने /मल राख्ने	जना	८००	१५	१२०००				
ङ	बिरुवा रोप्ने	जना	८००	१५	१२०००				
च	छापो /मल्विग राख्ने	जना	८००	१५	१२०००				
छ	बाँचा सरसफमई, गोडमेल र मलको प्रयोग	जना	८००	३५	२८०००	३२०००	३२०००	३२०००	३२०००
ज	बाली संरक्षण /स्रे	जना	८००	५	४०००	८०००	८०००	८०००	८०००
झ	सिँचाई गर्ने	जना	८००	५	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००
ञ	फल टिप्ने	जना	८००		०	२२४००	२२४००	२२४००	२२४००
	जम्मा रु.				१२१२००	६६४००	६६४००	६६४००	६६४००
१.२	बिरुवा/ मलखाद र रासायनिक विषदी खर्च								
क	बिरुवा	संख्या	३५	१७६०	६१६००				
ख	गोबर मल	क्वीन्टल	२००	२८८	५७६००	८००००	८००००	८००००	८००००
ग	युरिया	के.जी.	१८	५४६	९८२१	९८२१	९८२१	९८२१	९८२१
घ	डी.ए.पी.	के.जी.	४६	३८२	१७५१०	१७५१०	१७५१०	१७५१०	१७५१०
ङ	पोटास	के.जी.	३५	६६६	२३२९६	२३२९६	२३२९६	२३२९६	२३२९६
च	किटनाशक विषादी	एम.एल.	३	२०००	६०००	६०००	६०००	६०००	६०००
छ	रोगनाशक विषादी	एम.एल.	३	१५००	४५००	५०००	५०००	५०००	५०००
ज	चुना/क्लोरोपाईरिफस	के.जी.	१५०	३२	४८००	२५६०	२५६०	२५६०	२५६०
झ	सुक्ष्म खाद्यतत्व	के.जी.	१००००	१	१००००	१००००	१००००	१००००	१००००
ञ	छापोको लागि पराल, खर आदी	के.जी.	१५	१६००	२४०००				
	जम्मा रु.				२१९२०७	६६४००	६६४००	६६४००	६६४००
१.३	सुरक्ष सामग्रीहरु								
क	व्यक्तिगत सुरक्षा सामग्री सेट	सेट	२०००	२	४०००				

क्र.सं.	विवरण	इकाई	दर रू.	बर्ष १		बर्ष २	बर्ष ३	बर्ष ४	बर्ष ५
				परिमाण	जम्मा खर्च रू.				
ख	प्लाष्टिक बाल्टिन	संख्या	३५०	३	१०५०			१०५०	
ग	गामबुट	संख्या	५००	३	१५००			१५००	
	जम्मा रू.				६५५०			६५५०	
२	१ को जम्मा रू.				३४६९५७	२२०६६७	२२०६६७	२२०६६७	२२०६६७
२.	स्थीर खर्च								
२.१	कृषि औजार तथा उपकरणहरू								
क	फुट/पावर स्प्रेयर	संख्या	२००००	१	२००००				
ख	सिंचाई पाईप	मिटर	७०	५००	३५०००				
ग	प्लाष्टिक क्रेट	संख्या	१०००	५०	५००००				
घ	कुटो, कोदालो	संख्या	७००	१०	७०००				
ङ	पम्पसेट/सिंचाई मोटर	संख्या	६००००	१	६००००				
च	सिकेचर/हसिँया	संख्या	८००	५	४०००				
	जम्मा रू.				१७६०००				
२.२	जग्गा भाडा	कठ्ठा	२५००	३०	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००
	जम्मा स्थीर खर्च रू. (२ को जम्मा)				२५१०००	७५०००	७५०००	७५०००	७५०००
३.	विविध खर्च								
३.१	कृषि औजार/उपकरण/ कुलो /इनार आदी मर्मत खर्च	पटक	३०००	१	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००
३.२	गोडमेलका लागि मिनीटिलरको भाडा	घण्टा	९००	५	४५००	४५००	४५००	४५००	४५००
३.३	पानी/बिजुली/इन्धनशुल्क	एकमुष्ट	५०००	१	५०००	५०००	५०००	५०००	५०००
३.४	अन्य व्यवस्थापन/भेपरी आउने खर्च	पटक	१०००	१२	१२०००	१२०००	१२०००	१२०००	१२०००
३.५	उत्पादनोपरान्त ग्रेडिङ्ग/प्याकिङ्ग/बजारीकरण आदीको खर्च	पटक			०	१६०००	१६०००	१६०००	१६०००
	विविध जम्मा रू.(३ को जम्मा)				२४५००	४३५००	४३५००	४३५००	४३५००
	जम्मा चालु खर्च रू. (१ र ३ को जम्मा)				३७१४५७	२६४१६७	२६४१६७	२७०७१७	२६४१६७
	कुल खर्च रू. (१, २ र ३ को जम्मा)				६२२४५७	३३९१६७	३३९१६७	३४५७१७	३३९१६७

अनुसूचि १५. धादिङ्ग जिल्लामा केरा खेतीको विस्तृत खेती खर्च विश्लेषण (रु./हे.)

क्र. सं.	विवरण	इकाई	परिमाण	पहिलो वर्ष		दोस्रो वर्ष		तेस्रो वर्ष		चौथो वर्ष		पाँचौ वर्ष	
				जम्मा खर्च रु.	रु.	जम्मा खर्च रु.	रु.	जम्मा खर्च रु.	रु.	जम्मा खर्च रु.	रु.	जम्मा खर्च रु.	रु.
	१. चालु खर्च												
१.१	श्रमिक खर्च												
क	बगैँचा रेखाङ्कन (ले आउट)	जना	१०	८०००									
ख	जमिन तयारीका लागि ट्रयाक्टर	घण्टा	८	७२००									
ग	खाडल खन्ने	जना	४८	४८०००									
घ	मल र माटो मिसाई खाडल पुर्ने	जना	२०	१६०००									
ङ	बिरुवा रोप्ने	जना	२०	१६०००									
च	छापौ/मल्विग राख्ने	जना	२०	१६०००									
छ	बगैँचा सरसफाई, गोडमेल र मल प्रयोग गर्ने	जना	२०	१६०००									
ज	बाली संरक्षण/स्त्रे	जना	५	४०००									
झ	सिंचाई गर्ने	जना	७	५६००									
ञ	फल हार्भेस्टिङ्ग	जना	०	०									
	जम्मा रु			१३६८००									
१.२	बिरुवा/मलखद तथा रासायनिक विषादी खरिद खर्च												
क	बिरुवा	संख्या	१७००	६२९००									
ख	गोबर मल	के.जी.	२४०	४८०००									
ग	युरिया	के.जी.	५४६	१२००३									
घ	डी.ए.पी.	के.जी.	३८२	१९५०२									
ङ	पोटास	के.जी.	६६६	१५९७४									
च	किटनाशक विषादी	एम.एल	१०००	३०००									
छ	रोगनाशक विषादी	एम.एल	१०००	३०००									
ज	युना	के.जी.	३२	५६००									
झ	सुक्ष्म खाद्यतत्व/बोरेक्स	के.जी.	१	२५००									
ञ	छापौको लागि पराल/खर /पात पतिङ्गुर आदी	के.जी.	१६००	१६०००									
	जम्मा रु			१८८४८०									
१.३	सुरक्षा सामग्रीहरू												
क	व्यक्तिगत सुरक्षा सामग्री सेट (मास्क, पन्जा, चश्मा)	सेट	२	४०००									
ख	तुलो प्लास्टिक बाल्टी (तुलो/सानो)	संख्या	३	१०५०									

क्र. सं.	विवरण	इकाई	परिमाण	पहिलो वर्ष		दोस्रो वर्ष		तेस्रो वर्ष		चौथो वर्ष		पाँचौ वर्ष	
				जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.		
ग	गमबुट	संख्या	२	१०००						१०००			
	जम्मा रु			६०५०						६०५०			
	चालु खर्च जम्मा रु			३३१३३०	२२८४८०			२२८४८०		२३४५३०			२२८४८०
२.	स्थिर खर्च												
२.१	कृषि औजार/उपकरण												
क	फ्रुट स्प्रेयर /पावर स्प्रेयर	संख्या	१	२००००									
ख	सिंचाई पाईप (..... मि.मि.)	मिटर	५००	३७५००									
ग	प्लास्टिक क्रेट	संख्या	५०	५००००									
घ	कुटो, कोदालो	संख्या	१०	५०००									
ङ	सिंचाई मोटर	संख्या	१	४००००									
च	हर्सिया	संख्या	५	४०००									
	जम्मा			१५६५००									
२.२	जग्गा भाडा	कठ्ठा	३०	६००००	६००००			६००००		६००००			६००००
	जम्मा स्थिर खर्च रु			२१६५००	६००००			६००००		६००००			६००००
३	विविध खर्च												
३.१	कृषि औजार/उपकरण/पोखरी /इनार आदि मर्मत खर्च	पटक	१	५०००				५०००		५०००			५०००
३.२	गोडमेलका लागि मिनीटिलरको प्रयोग	घन्टा	६	५४००									
३.३	पानी/बिजुली/इन्धन शुल्क	एकमुष्ठ	१	५०००				५०००		५०००			५०००
३.४	अन्य व्यवस्थापन तथा भैपरी आउने खर्च	पटक	१२	१२०००				१२०००		१२०००			१२०००
३.५	उत्पादनोपरान्त ग्रेडिङ, प्याकिङ्ग, बजारिकरण आदि कार्यमा लाग्ने खर्च	पटक						८०००		८०००			८०००
	विविध जम्मा रु.			२७४००				३००००		३००००			३००००
	जम्मा खर्च रु			५७५२३०	३१८४८०			३१८४८०		३२४५३०			३१८४८०

धादिङ जिल्लामा केरा खेतिको लाभ लागत अध्ययन सम्बन्धि तथ्याङ्क संकलनका क्रममा राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र कीर्तिपुरको टोलि

धादिङ जिल्लामा सडक आसपासमा केराको बजारीकरण